

A KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL NÉPESSÉGTUDOMÁNYI KUTATÓ
INTÉZETÉNEK ÉS A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA DEMOGRÁFIAI
BIZOTTSÁGÁNAK KÖZLEMÉNYEI

39.

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL NÉPESSÉGTUDOMÁNYI KUTATÓ INTÉZET

Igazgató: *dr. Szabady Egon*

Szerkesztette:

dr. Mikes Gábor

Lektorálta:

dr. Vukovich György

A kutatásban közreműködik
az Alkoholizmus Elleni Országos Bizottság

Formátum: A/4 Terjedelem: 18,5 (A/5) iv
Statistikai Kiadó Vállalat, Nyomdalgazdálkodás - 155374
Felelős vezető: Kecskés József igazgató

A BUDAPESTI ALKOHOLISTÁK ÉS LESZÁRMAZOTTAIK BIODEMOGRÁFIAI VIZSGÁLATA

(Első szakasz)

(Előzetes jelentés)

BUDAPEST

1974 / 2

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
ELŐSZÓ	9
A vizsgálat folyamata és célkitűzései	13
Az alkoholisták szociodemográfiai jellemzői (Dr. Mikes Gábor)	17
Az alkoholisták deviáns magatartásának jegyei (Dr. Bálint István)	35
Az alkoholisták biológiai vizsgálati eredményei (Ács Tamás)	45
Az alkoholistáktól származó gyermekek antropológiai vizsgálati eredményei (Dr. Nemeskéri János)	53
Az alkoholistáktól származó gyermekek pszichológiai vizsgálati eredményei (Dr. Szakács Ferenc)	79
TÁBLÁZATOK	
az alkoholisták és gyermekeik szociodemográfiai vizsgálati eredményeiről	93

TÁBLÁZATOK

	Oldal
1.1.1 Az alkoholisták életkora az ivás időtartama szerint	94
1.1.2 Az alkoholisták életkora az ivás időtartama szerint, százalékos megoszlásban	94
1.2.1 Az alkoholisták születési helye a jelenlegi foglalkozási viszony szerint	95
1.2.2 Az alkoholisták születési helye a jelenlegi foglalkozási viszony szerint, százalékos megoszlásban	96
1.2.3 Az alkoholisták születési helye a jelenlegi foglalkozási viszony szerint, százalékos megoszlásban	97
1.3.1 Az alkoholizálás időtartama az alkoholisták családi állapota szerint	98
1.3.2 Az alkoholizálás időtartama az alkoholisták családi állapota szerint, százalékos megoszlásban	98
1.4.1 Az alkoholisták száma a házasságban élés szerint	99
1.5.1 Az alkoholisták iskolai végzettsége a jelenlegi foglalkozási viszony szerint	99
1.5.2 Az alkoholisták iskolai végzettsége a jelenlegi foglalkozási viszony szerint, százalékos megoszlásban	100
1.6.1 Az alkoholisták eredeti (első) foglalkozási viszonya a jelenlegi foglalkozási viszony szerint	100
1.6.2 Az alkoholisták eredeti (első) foglalkozási viszonya a jelenlegi foglalkozási viszony szerint, százalékos megoszlásban	101
1.6.3 Az alkoholisták eredeti (első) foglalkozási viszonya a jelenlegi foglalkozási viszony szerint, százalékos megoszlásban	101
1.7.1 Az alkoholisták jelenlegi foglalkozása a foglalkozási ág szerint	102
1.8.1 Az alkoholisták jelenlegi foglalkozási viszonya a foglalkozási ág szerint	106
1.8.2 Az alkoholisták jelenlegi foglalkozási viszonya a foglalkozási ág szerint, százalékos megoszlásban	106
1.9.1 Az alkoholisták havi jövedelme a háztartási hozzájárulás összege szerint	109
1.9.2 Az alkoholisták havi jövedelme a háztartási hozzájárulás összege szerint, százalékos megoszlásban	109
1.10.1 A lakás használati jogcíme a lakás fekvése szerint	110
1.10.2 A lakás használati jogcíme a lakás fekvése szerint, százalékos megoszlásban	110
2.1.1 Az alkoholisták háztartásának nagysága a lakásban lévő szobák és fekvőhelyek száma szerint	111
2.2.1 Családok száma gyermekszám és fekvőhelyek száma szerint	111
2.2.2 Családok száma gyermekszám és fekvőhelyek száma szerint, százalékos megoszlásban	111
2.3.1 Az alkoholisták életközösségi viszonyai a jelenlegi házastársa (élettársa) mástól származó gyermekei száma szerint	112
2.3.2 Az alkoholisták életközösségi viszonyai a jelenlegi házastársa (élettársa) mástól származó gyermekei száma szerint, százalékos megoszlásban	113
2.4.1 Az alkoholisták összesen született gyermekeinek száma tartózkodási helyük szerint	114
2.4.2 Az alkoholisták összesen született gyermekeinek száma tartózkodási helyük szerint, százalékos megoszlásban	114
2.5.1 A vizsgált gyermekek száma a családban élő gyermekek száma és a szülőkhöz való vérségi kapcsolatok szerint	115
2.5.2 A vizsgált gyermekek száma a családban élő gyermekek száma és a szülőkhöz való vérségi kapcsolatok szerint, százalékos megoszlásban	115

2.6.1	A háztársak gazdasági aktivitása a háztartás jövedelme szerint	116
2.7.1	A háztartás havi jövedelme a háztartás adóssága szerint	118
2.7.2	A háztartás havi jövedelme a háztartás adóssága szerint, százalékos megoszlásban	120
2.8.1	A lakás nagysága a lakás használati jogcíme szerint	123
2.8.2	A lakás nagysága a lakás használati jogcíme szerint, százalékos megoszlásban	124
2.9.1	A lakás közművesítettsége a lakás használati jogcíme szerint	125
2.9.2	A lakás közművesítettsége a lakás használati jogcíme szerint, százalékos megoszlásban	125
2.10.1	A lakás minősége a lakás fekvése szerint	126
2.10.2	A lakás minősége a lakás fekvése szerint, százalékos megoszlásban	126
3.1.1	Az alkoholisták száma az elvonókurák fajtája az ittas állapotban való viselkedés szerint	127
3.1.2	Az alkoholisták száma az elvonókurák fajtája az ittas állapotban való viselkedés szerint, százalékos megoszlásban	128
3.2.1	Az elvonókúra közvetlen oka az ittas állapotban való viselkedés szerint	129
3.2.2	Az elvonókúra közvetlen oka az ittas állapotban való viselkedés szerint, százalékos megoszlásban	129
3.3.1	Az alkoholisták száma büntetési okok és az elvonókurák szerint	130
3.4.1	Az alkoholisták munkahelyi fegyelmeje és büntetése az elvonókurák fajtája szerint	132
3.5.1	Az alkoholizálás időtartama az ittas állapotban való viselkedés szerint	135
3.5.2	Az alkoholizálás időtartama az ittas állapotban való viselkedés szerint, százalékos megoszlásban	135
3.6.1	Az alkoholisták száma italozásuk gyakorisága és családi állapotuk szerint	136
3.6.2	Az alkoholisták száma italozásuk gyakorisága és családi állapotuk szerint, százalékos megoszlásban	136
3.7.1	Az alkoholisták szórakozási szokásai	137
3.7.2	Az alkoholisták szórakozási szokása, százalékos megoszlásban	137
4.1.1	A vizsgált gyermekek neme, életkora, iskolázottsága, fiu, lány	138
4.1.2	A vizsgált gyermekek neme, életkora, iskolázottsága, fiu, lány együtt	138
4.1.3	A vizsgált gyermekek neme, életkora, iskolázottsága, százalékos megoszlásban. Fiu, lány együtt	140
4.2.1	A vizsgált gyermekek testvéri kapcsolatai a család nagysága szerint	142
4.2.2	A vizsgált gyermekek testvéri kapcsolatai a család nagysága szerint, százalékos megoszlásban	142
4.3.1	A gyermekek gondozása a szülők gazdasági aktivitása szerint	143
4.3.2	A gyermekek gondozása a szülők gazdasági aktivitása szerint, százalékos megoszlásban	143
4.4.1	Az alkoholisták családi nagysága a vizsgált gyermekek tanulmányi eredménye, iskola-típusok szerint	144
4.5.1	Segítés a tanulásban a gyermekek iskolai előmenetele szerint	146
4.5.2	Segítés a tanulásban a gyermekek iskolai előmenetele szerint, százalékos megoszlásban	146
4.6.1	A család együtt étkezése az italozás gyakorisága szerint	147

ELŐSZÓ

Minden társadalmi jelenségnek vannak demográfiai, gazdasági, szociálpszichológiai stb. aspektusai, ezért tulajdonképpen mindegyiknek vizsgálatában fel kellene használni több társadalomtudomány elméleteit, nézőpontjait, módszereit. Különösképpen szembevetendő ez az alkoholizmusnál: szinte alig van olyan ember-tudomány (science de l'homme), amelyik nem kísérelte meg a saját nézőpontjából kiindulva, a saját fogalmait és módszereit felhasználva az alkoholizmus kialakulását megmagyarázni. A biológia tudománya fiziológiai tényezőket kutatott, a pszichiátria az elme- és idegbetegségek vizsgálatában használt nézőpontból tanulmányozta az alkoholizmust, a pszichológia különböző irányzatai saját speciális elméleteiknek megfelelően magyarázták az "alkoholista személyiség" eredetét. A demográfia az alkoholizmus előfordulásának a nemek, korcsoportok, város és falu közötti különbségeit mutatta ki és foglalkozott az alkoholisták termékenységevel, a szociológia a társadalmi csoportok közötti különbségeket vizsgálta, a szociálpszichológia a személyiségnek társadalmi hatások következtében történő kialakulása és az ivásba való menekülés közötti kapcsolatot domborította ki, a néprajz és a szociálanropológia különböző népek ivási szokásait hasonlította össze. Meggyőződésünk, hogy önmagában egyik említett tudomány sem tudja az alkoholizmus kialakulását, előfordulásának gyakoriságát teljesen megmagyarázni, ehhez több tudomány eredményeinek összefoglalása, kölcsönös figyelembevétele szükséges. Ez a megfontolás vezette a Magyar Központi Statisztikai Hivatal Népeségtudományi Kutató Intézetét, amikor az alkoholizmus kutatásában különböző tudományok nézőpontjait igyekezett egyesíteni.

A vizsgálatokkal kapcsolatos mintavételt nehezíti, hogy ilyen kutatásokat elsősorban az elvonókezelésben álló személyek között lehet végezni, akiknek összetétele eltér az alkoholisták teljes tömegétől. Elvonókurán részben kényszerintézkedés, részben önkéntes elhatározás alapján vesznek részt. Az első csoportba azok kerülnek, akik rendszeres vagy esetleg rendszertelen alkoholfogyasztásuk mellett ismételtén botrányt okoznak munkahelyükön, lakóhelyükön. A valóban krónikus alkoholistákon kívül tehát szerepelnek itt olyanok is, akiknél garázda életvitelük, alkalmazkodási készségük hiánya állandó surlódást okoz környezetükkel, jól lehet alkoholfogyasztásuk - bár e surlódásokban meghatározó jellegű - nem mindig éri el a krónikus alkoholizmus mértékét. Ugyanakkor az alkalmazkodásra képes, feltűnést nem okozó krónikus alkoholisták sem kerülnek kényszer-elvonó kezelésre.

Bizonyos mértékig hasonló a helyzet az önkéntes jelentkezők esetében is. A jelentkezés ugyanis többnyire a környezet (család, munkahely) befolyása nyomán történik, és leggyakrabban itt is azért, mert az érintett személy életvitele - jóllehet nem érte el azt a mértékét, ami kényszerintézkedéseket tenne indokolttá - feltűnést keltett.

Mindezek befolyásolják a mintába bekerülő személyek társadalmi, kulturális, foglalkozási, sőt életkori megoszlását is. Bizonyos egyszerűsítéssel ezt úgy lehetne összefoglalni, hogy a vizsgálatok anyagát inkább a jogi értelemben vett, a társadalom által alkoholistának minősített személyek (labelled as alcoholist by the society) képezik, és nem az orvosi értelemben vett alkoholisták.

A Központi Statisztikai Hivatalban végzett eddigi vizsgálatok a következők voltak:

1. Az alkoholizmus legáltalánosabb demográfiai jellemzőinek kutatását a makro-statisztikában rendelkezésre álló adatok alapján kezdték meg¹; vizsgálták a szeszital-fogyasztás alakulását, annak összefüggését a férfihalandósági többlettel, az alkoholizmusra visszavezethető halálokokban (májzsugorodás, alkoholizmus, alkoholos elmezavar) meghaltak számának alakulásával. Ehhez kapcsolódva feldolgozták a budapesti Alkoholista Gondozó Intézetek több mint 1 300 betegének beteglapjait, és azokból az alkoholisták nem, életkor szerinti összetételére, jövedelmére, az italozásra fordított összegre, a fogyasztott italfajtákra, az alkoholisták körében előforduló bűncselekményekre vonatkozóan kaptak adatokat.

2. E vizsgálat eredményei alapján a Központi Statisztikai Hivatal Népeségtudományi Kutató Intézet munkatársainak közreműködésével átalakították az alkoholista betegek beteglapjait olyan módon, hogy azokban nagyobb mértékben szerepeljenek jól értékelhető demográfiai és szociológiai kérdések. Az ezekről a beteglapokról készült új feldolgozás már nagyobb tömegre, több mint 6 000 férfira és közel 750 nőre terjed ki, és társadalmi csoportonként dolgozta fel az alkoholisták különböző jellemzőit.^{2, 3.}

3. Ugy látszott azonban, hogy ezek a viszonylag nagy populációkra kiterjedő és kérdőív jellegű beteglapokra támaszkodó vizsgálatok nem tudnak fényt deríteni az alkoholizmus tényleges gyökereire, mert az ivás okaira adott válaszok meglehetősen sztereotip jellegűek voltak. Ezért határozta el a Központi Statisztikai Hivatal Népeségtudományi Kutató Intézete, hogy egy lényegesen kisebb mintán részletesebb vizsgálatot végez. A mintát ismét az egészségügyi intézmények betegei közül választották. A minta homogenitásának növelése érdekében csak férfiakat és csak középkorúakat (30-50 éveseket) választottak ki. A kiválasztott 200 férfival több órás (két alkalommal végrehajtott) interjút készítettek. Az interjú első részében egy szokásos típusú kérdőíven szereplő kérdésekre kértek válaszokat. Ezek a kérdések az alapvető személyi adatokon kívül kiterjedtek az ivási szokásokra, az alkoholizálás történetére, az alkoholista családi körülményeinek, gyermekkorának, foglalkozástörténetének, baráti körének objektív adataira. Ezt követte egy strukturált mélyinterjú, amelynek során az interjúer úgy irányította az alkoholistával folytatott beszélgetést, hogy az élettörténetének azokat a mozzanatait mondja el, amelyek az alkoholizmus kialakulásában szerepet játszhattak. Ennek a mélyinterjúnak adatait utóbb a klinikai kódolás módszerével dolgozták fel. Ez a módszer - mintegy a pszichiátriai klinikai gyakorlatnak megfelelően - az alkoholistáról alkotott összkép egyes jellemzőit foglalta kódszámokba. Az interjút kísérletképpen három pszichológiai teszttel egészítették ki abból a célból, hogy az alkoholista által a mélyinterjúban elmondottakat e tesztek eredményeivel próbálják alátámasztani.⁴

A kutatások folyamán mindinkább nyilvánvalóvá vált, hogy nem hanyagolható el a humánbiológiai aspektusok vizsgálata sem. Ezért Intézetünk és az Alkoholizmus Elleni Országos Bizottság együttesen olyan komplex kutatásra határozta el magát, mely egyrészt az alkoholistákat, másrészt leszármazottaikat humán-genetikai, valamint antropológiai és konstitúciós vizsgálatoknak veti alá.⁵

A humángenetikai vizsgálatok elsősorban az alkoholizmus és a biológiai tényezők valószínű összefüggéseit hivatottak vizsgálni. Kiterjednek a vércsoportra, a PTC-izlelésre, a secretor-non secretor megoszlásra, valamint a szintézisvesztésre.

Az antropológiai és konstitúciós vizsgálatok, melyek az alkoholistán kívül kiterjednek a házastársra és az utódokra 25 kvantitatív és 15 kvalitatív ismérv alapján, a testi fejlettséget, alkatot, a habitust fejezi ki.

¹ Dr. Vukovich György: Az alkoholizmus egyes demográfiai és szociológiai jellemzői.

Demográfia, 1961. No. 2. 211-244. p.

² Dr. Andorka Rudolf - dr. Cseh-Szombathy László - dr. Vukovich György: Alkoholizmus KSH Népeségtudományi Kutató Intézet Közleményei, No. 24, 1968, 169 p.

³ Dr. Szabady Egon: Az alkoholizmus demográfiai vonatkozásai Demográfia, 1969. No. 3. 263-272. p.

⁴ Dr. Andorka Rudolf, dr. Buda Béla, dr. Cseh-Szombathy László, Hegedüs Imre, G. Kiss Judit, Simon Györgyi: Az alkoholizmus kifejlődésének tényezői.

Statisztikai Időszaki Közlemények, 1972. Vol. 245.

⁵ Dr. Mikes Gábor: Hazai komplex vizsgálat az alkoholizmus okainak és ártalmainak megismerésére Alkoholologia, 1972. No. 3. 107-111. p.

A gyermek esetében annak megállapítását célozza, hogy az esetleges ható endogén, vagy exogén tényezők miként befolyásolják testi fejlődését, megállapítható-e retardáció.

A gyermekekre ható milióártalmak pszichológiai vizsgálatánál elgondolásunk az, hogy a rendkívül komplex lelki tünetek közül keressük az alkoholista szülők hatásának kitett gyermekek értelmi szintjére és szociális adaptációs szintjére vonatkozó jellemzőket, majd az alkoholista szülők hatásának kitett és ki nem tett gyermekek csoportjait egybevetjük.

A gyermekeket károsító esetleges genetikai és milióártalom felmérése nélkülözhetetlenné teszi magának a miliónek a tüzetes megvizsgálását és azoknak a komponenseknek a kiszűrését, melyek leginkább befolyásolhatják a gyermek fejlődését. Kutatnunk kell azokat a jellegeket, melyek leginkább meghatározzák a materiális és perszonális diszpozíciókat, melyek között a gyermek él és személyisége kialakul. A kutatás szociodemográfiai területére tartozó vizsgálatok eszközeül helyszíni környezettanulmányt és az alkoholista házastársának személyes kikérdezését használjuk. A szociodemográfiai ismérveket öt kérdéscsoport köré tömörítve regisztráljuk:

- az alkoholisták személyére vonatkozó demográfiai jellemzők,
- az alkoholisták ivási szokásai,
- az alkoholisták háztartásának anyagi vonatkozásai,
- az alkoholisták lakáskörülményei,
- az alkoholisták gyermekeinek szociális helyzete.

Jelen kiadványunk erről a folyamatban lévő komplex vizsgálatról, illetve annak első szakaszáról számol be, többek között avval a szándékkal, hogy tájékoztassa az Alkoholizmus Elleni Országos Bizottságot a kutatástól remélhető eredményekről, melyeket a Bizottság a saját feladatkörébe tartozó területeken is hasznosíthat.

A kiadványban foglaltak értékelése fogja megszabni a kutatás második szakaszának irányait, elveit és módszereit.

Dr. Szabady Egon

A VIZSGÁLAT FOLYAMATA ÉS CÉLKITŰZÉSEI

A VIZSGÁLAT FOLYAMATA ÉS CÉLKITŰZÉSE

Az 1971. október 5-én megkezdett kutatás kitűzött vizsgálatköre háromszáz alkoholistát és funkcionális családját (az együttélő szülők és gyermekek köre) inclusive mintegy hatszáz leszármazottat foglal magában.

A vizsgálat főbb célkitűzései a következők:

1. A szociális háttérnek a vizsgálata, melyben az alkoholizmus hatásmechanizmusa érvényesül.
2. A betegre jellemző alkoholizáló tünetek megállapítása.
3. A beteg háztartásában élő gyermekek esetleges milió ártalmának és testfejlettségi rendellenességének vizsgálata.
4. Az alkoholizmus biológiai tényezőinek vizsgálata.

A kutatást két szakaszra bontottuk. Az első szakaszt kísérleti jellegűnek tekintettük:

- a) szervezési tekintetben,
- b) a rendelkezésre álló vizsgálati helyiségek és a vizsgálatok folyamatosságának alkalmasága szempontjából,
- c) a vizsgálati módszerek helyességének elbírálására,
- d) tapasztalatok gyűjtésére a teljes vizsgálati anyag feldolgozási és értékelő matematikai módszerének kialakításához.

Az első szakasz a felsorolt szempontokra nézve számos tapasztalatot hozott. Így világossá vált, hogy a kitűzött vizsgálati elemszám biztosítása céljából az eredetileg kijelölt kerületeken kívül egyéb budapesti kerületek beteganyagára is szükség van; bebizonyosodott, hogy a tervezettnél nagyobb sokaság szervezése és vizsgálata szükséges ahhoz, hogy elegendő értékelhető adathoz jussunk; szükség mutatkozik az adatok hitelességének ellenőrzésére (a beteg, illetve a házastárs adatszolgáltatásának egyeztetése útján; a kutatás koncepcióját illetően felmerült a szüksége annak, hogy vizsgálatunkat kiterjesszük ötven biológiai egységet alkotó családra is; végül támpontot szereztünk arra vonatkozólag, hogy a felvett adatok közül melyek csupán állapotjelzők és melyek eredményt befolyásolók, összefüggések keresésére alkalmasak.

Az első kutatási időszakban a gyermekek vizsgálatát a Heim Pál Gyermekkórház vizsgálati helyiségeiben és laboratóriumában, a kórház szakorvosainak és egészségügyi szakalkalmazottainak közreműködésével, majd az Országos Munkaegészségügyi Intézet vizsgáló helyiségeiben, az alkoholisták vizsgálatát pedig a VIII. kerületi Alkoholgondozó Intézetben, az intézet munkatársainak részvételével végeztük.

Alkoholistának tekintjük az alkoholelvonókurára fogott (kényszeres és önkéntes), és gondozás alatt álló beteget. Családja fogalmába soroljuk a vele együttélő feleséget, illetve élettársat és a vele közös háztartásban élő gyermekeket, akár tőle származik, akár nem. A vizsgálat e tekintetben a 4-18 éves gyermekekre

korlátozódik, figyelembe véve, hogy a 4 évesnél fiatalabb, illetve 18 évesnél idősebb gyermek vizsgálat alá vonása mind szervezési, mind vizsgálattechnikai szempontból rendkívüli akadályokba ütközik. A kiválasztás további és egyik döntő kritériuma, hogy a beteg (az alkoholista) és családja kollaborálásra hajlamos legyen. A vizsgált beteganyagnak ez a körülhatárolása, valamint a viszonylag alacsony elemszám természetesen erősen csökkenti az eredmények és megállapítások általánosíthatóságát.

Az 1971. október 5-én megkezdett és 1973. január 1-én lezárt vizsgálati szakaszban 174 alkoholistát és 283 gyermeket vettünk vizsgálat alá, *kiadványunk erről a vizsgálati anyagról készült, elsősorban beszámoló jelleggel* munkálkodásunkról. A jelentés vizsgálatunk szociodemográfiai, biológiai, pszichológiai, antropológiai és gyermekgyógyászati eredményeinek és az alkoholisták deviáns magatartásának ismertetésére terjed ki.

A vizsgálatokat a budapesti VIII., IX., X., és XIII. kerületek beteganyagával kezdtük meg, ennek következtében a megvizsgált alkoholisták zöme ezekben a kerületekben sűrűsödik. Mivel azonban a kerületekből a vizsgálat céljainak elegendő beteganyagot nem tudtunk meríteni, vizsgálati tevékenységünket kiterjesztettük a XV-XIX. kerületekre is.

Kerület	A megvizsgált	
	családok	gyermekek
VIII.	52	79
IX.	32	54
X.	30	61
XIII.	30	34
Egyéb kerületek	30	55
Összesen	174	283

AZ ALKOHOLISTÁK SZOCIODEMOGRÁFIAI JELLEMZŐI

Dr. Mikes Gábor

AZ ALKOHOLISTÁK DEMOGRÁFIAI STRUKTÚRÁJA

Az alkoholisták szociális háttérének vizsgálatát három-oldalu megközelítéssel végeztük. Lényegesnek tartottuk azoknak a demográfiai jellemzőknek számbavételét, melyek az alkoholisták kormegoszlására, családi állapotára, iskolázottsági szintjére, foglalkozási összetételére vetnek fényt. Másik vizsgálati irányunk az alkoholista háztartások összetételének megismerését tűzte ki célul. Végül kutattuk az alkoholisták magatartásának markáns ismérveit, nevezetesen az elvonókurára utalás okát, az alkoholisták büntettségét és viselkedés normáit.

1. Korösszetétel

A megvizsgált alkoholisták zömmel a 30-59 éves korhatár közé esnek, legnagyobb arányban a 40-44 évesek szerepelnek a megvizsgáltak között, arányuk 27 %. A 30 évnél fiatalabb, illetve az 50 évnél idősebb alkoholisták előfordulásának alacsony voltát döntően az indokolja, hogy ezeknek vagy még nincs említett koru gyermekük, vagy az már elszármozott hazulról és így a vizsgálatok körébe nem eshettek bele. (A betegkiválasztás döntő kritériuma volt, hogy az alkoholistának legyen 4-18 éves gyermeke.) A megvizsgált alkoholisták kormegoszlását az alábbi táblázat ismerteti.

Az alkoholisták életkora	száma
- 24 éves	3
25 - 29 "	6
30 - 34 "	25
35 - 39 "	38
40 - 44 "	47
45 - 49 "	36
50 - 54 "	14
55 - 59 "	2
60 - "	3
Összesen	174

2. Születési hely

A megvizsgált alkoholisták 29 %-a budapesti születésű. Ennek az aránynak a jelentősége abban van, hogy a további vizsgálatok során esetleg következtetést lehet levonni arról, hogy a lakóhely-változtatás és az alkoholizmus kifejlődése között van-e közvetlen kapcsolat, illetve hogy az alkoholizmusra való hajlamot a később alkoholistává vált személy születési helyéről hozta-e magával. Ez utóbbira enged következtetni, hogy a nem Budapesten született alkoholisták legnagyobb hányada Szabolcs megyéből került ki, azt követi a Pest me-

gyéből és Szolnok megyéből származottak arányszáma. Ez az arányszám általában 7-10 %. A megvizsgált alkoholisták születési hely megoszlását az alábbi táblázat mutatja.

Születési hely	
Budapest	51
Hajdu-Bihar	10
Pest	17
Szabolcs-Szatmár	18
Szolnok	13
Egyéb megyék	55
Külföld	8
Ismeretlen	2
Összesen	174

3. Családi állapot

Az alkoholisták 70 %-a házastársával együttélő házas családi állapotú. Igen magas az elváltak aránya és jelentős a különélő házasok aránya is, ugyanis Budapesten 1970-ben a 15 évesnél idősebb elvált férfiak aránya 4 % volt, a megvizsgált alkoholistáknál ez az arány 15,5 %. Fel kell figyelni a házasságkötés nélküli élet-társi viszonyban élők 8 %-os arányára, különös tekintettel arra, hogy ebben az életközösségben gyermekek is nevelkednek. Az alkoholisták csaknem háromnegyed része egyszer kötött házasságot, és csaknem egyötöde kétszer, ez az arány magas és mutatja az alkoholizmusnak a családi élet biztonságára és állandóságára gyakorolt kedvezőtlen hatását. (A Budapesten 1970-ben megházasodott férfiak 16 %-a kötött másodszor házasságot.)

Az egyszer házasságot kötött alkoholisták 28 %-a, a kétszer kötötteké pedig 20 %-a házastársától különél, amely tény ugyancsak az előző megállapítást támasztja alá, nevezetesen azt, hogy az alkoholista-magatartás a családi életben a házasság felbomlását eredményezi igen gyakran.

Az alkoholisták családi állapot szerinti megoszlását a következő táblázat mutatja.

Házasságkötések száma	Össze- sen	I.		II.		III.		IV. házas- ságban él	Házas- ságban él össze- sen
		házas- ságban	külön	házas- ságban	külön	házas- ságban	külön		
		élő							
Egyszer kötött házasságot	128	92	36	-	-	-	-	-	92
Kétszer " "	35	-	-	28	7	-	-	-	28
Háromszor " "	3	-	-	-	-	3	-	-	3
Négyyszer " "	1	-	-	-	-	-	-	1	1
Összesen	167	92	36	28	7	3	-	1	124

4. Iskolai végzettség

A megvizsgált alkoholisták csaknem 50 %-a szakmunkás iparitanuló iskolai végzettséggel rendelkezik.

Ez teljes konformitást mutat a foglalkozási viszonytal, hiszen csaknem pontosan ugyanilyen arányban vannak képviselve a szakmunkások. Ezt követőleg legnagyobb arányszámban az általános iskola 6 osztályát végzettek vannak és rangsorban követik őket az általános iskola 8 osztályát végzettek. Elenyésző számban fordulnak elő középiskolai, illetve felsőfokú iskolai végzettségűek. Analfabéta egyáltalán nem fordul elő. Az iskolai végzettség megoszlását az alábbi táblázat mutatja

Iskolai végzettség	Szám	Száza- lék
Nem járt iskolába	-	-
Az ált. isk. 1-4 oszt.	14	8,1
" 5 "	5	2,9
" 6 "	38	21,8
" 7 "	2	1,1
" 8 "	23	13,2
Szaktanuló iskola	82	47,1
Középiskola	6	3,5
Felsőfokú tanintézet	3	1,7
Ismeretlen	1	0,6
<i>Összesen</i>	<i>174</i>	<i>100,0</i>

5. Foglalkozási viszony

A megvizsgált alkoholisták foglalkozási minőségét tekintve zömmel a nem mezőgazdasági segéd munkások körében fordulnak elő. Valamivel kisebb az aránya a szakmunkásoknak és jóval kevesebb a betanított munkásoknak. A megvizsgált alkoholisták között viszonylag kevés a mezőgazdasági foglalkozásuk, a nyugdíjasok és a szellemiek aránya. Megoszlásukat az alábbi táblázat ismerteti:

Foglalkozási minőség	Szám	Száza- lék
<i>Mezőgazdasági fizikai</i>		
önálló segítő családtag	-	-
egyéb	4	2,3
<i>Nem mezőgazdasági fizikai</i>		
önálló segítő családtag	2	1,2
szakmunkás	59	33,9
betanított munkás	23	13,2
segédmunkás	67	38,5
<i>Szellemi</i>	10	5,7
<i>Nyugdíjas</i>	7	4,0
<i>Eltartott</i>	2	1,2
<i>Összesen</i>	<i>174</i>	<i>100,0</i>

Az alkoholista foglalkozási viszonyának vizsgálata jelentőséggel nemcsak abból a szempontból bír, hogy melyik rétegben vannak képviselve hanem az eredeti foglalkozási viszonyukkal való egybevetésből következtetéseket lehet levonni az alkoholizmus olyan jellegű ártalmára, mely alacsonyabb munkakörbe való helyezéssel jár. Feltűnő jelenség, hogy az eredetileg nem mezőgazdasági szakmunkásoknak csak cc. kétharmada maradt ebben a társadalmi rétegben, több mint egyötöde segédmunkássá esett vissza. A betanított munkásoknak fele megőrizte eredeti foglalkozási viszonyát, de közel egyharmada ugyancsak segédmunkássá esett vissza. Az eredeti szellemi foglalkozásuknak több mint 10 %-a jelenleg segédmunkás. A deklasszáció mértékét a következő oldalon lévő táblázat mutatja.

Az alkoholista jelenlegi foglalkozási viszonya

Az alkoholista eredeti (első) foglalkozási viszonya	Össze- sen	Mezőgazdasági fizikai		Nem mezőgazdasági fizikai					Nyug- díjas	Eltar- tott
		önálló, segítő- család- tag	egyéb	önálló, segítő- család- tag	szak- munkás	betani- tott munkás	segéd- munkás	szel- lemi		
<i>Mezőgazdasági fizikai</i>										
önálló, segítő- családtag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
egyéb	3	-	1	-	-	2	-	-	-	-
<i>Nem mezőgazdasági fizikai</i>										
önálló, segítő- családtag	5	-	-	1	3	-	1	-	-	-
szakmunkás	83	-	1	1	53	5	18	2	3	-
betanított munkás	26	-	1	-	2	13	8	-	2	-
segédmunkás	45	-	1	-	1	2	39	-	2	-
<i>Szellemi</i>	9	-	-	-	-	-	1	8	-	-
<i>Nyugdíjas</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Eltartott</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
<i>Ismeretlen</i>	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
<i>Összesen</i>	<i>174</i>	-	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>59</i>	<i>23</i>	<i>67</i>	<i>10</i>	<i>7</i>	<i>2</i>

6. Foglalkozási ág

A megvizsgált alkoholisták zömmel az iparban dolgoznak. Arányuk csaknem négyszeresen múlja felül a szállítás, hírközlés, illetve az építőipar népgazdasági ágban dolgozókat. Jelentős még a kereskedelemben és a személyi és lakás-szolgáltatás népgazdasági ágban dolgozók aránya. Ez a foglalkozási ág szerinti megoszlás is messzemenő következtetések levonására alkalmas és további oknyomozáshoz ad támpontot arra nézve, hogy az alkoholizmus elsősorban milyen foglalkozási ágakban alakul ki, vagy terjed. Az minden esetre máris látható, hogy az alkoholizmus döntő többségben az iparban foglalkoztatott fizikai foglalkozásuak körében a legnagyobb mértékű.

Foglalkozási ág	Szám	Százalék
Ipar	66	37,9
Építőipar	17	9,8
Mező és erdőgazdaság	8	4,6
Szállítás és hírközlés	20	11,5
Kereskedelem	15	8,6
Személyi és lakás- szolgáltatás	13	7,5
Egészségügyi és kult. szolgáltatás	8	4,6
Közigazgatási és egyéb szolgáltatás	3	1,7
Egyéb	15	8,6
Nyugdíjas	7	4,0
Eltartott	2	1,2
<i>Összesen</i>	<i>174</i>	<i>100,0</i>

7. Egyéni foglalkozás

Egyéni foglalkozásukat tekintve az alkoholisták rendkívül heterogén képet mutatnak. Az erős szóródáson belül is külön figyelmet érdemel, hogy 10 gépkocsivezető alkoholelvonókúra alatt áll, mely társadalmi veszélyeztetettségét tekintve igen aggályosnak minősíthető, relative sok a lakatos, a kőműves, továbbá a szállítómunkás. Egyéni foglalkozásu megoszlás tekintetében legjellemzőbbnek mégis az minősíthető, hogy a szakma-nélküli betanított és segéd munkások arányszáma kiemelkedően magas. Tekintve, hogy elvonókurára, mint a későbbiekben látni fogjuk különféle államigazgatási kényszerhatására, valamint önkéntes elhatározás folytán jutnak az alkoholisták, - az egyéni foglalkozási megoszlás azt is mutatja, hogy az alkoholizmus elleni küzdelemnek hatásos módja a közúti közlekedési, valamint az üzemi szondázás, mert a konstatált alkoholizálókat rávezeti a gyógyítás útjára, melynek lassu következménye a betegség felismerése, megértése és a gyógykezelés szükségessége is lehet.

A vizsgálat alá vont leggyakrabban előforduló foglalkozások kocsikisérő 4, rakodó 5, szállítómunkás 8, takarító 5, gépkocsivezető 10, kőműves 6, lakatos 8.

8. Gazdasági aktivitás, jövedelem

Az alkoholisták ugyyszólván kivétel nélkül kereső tevékenységet folytatnak. Havi jövedelmük tulnyomó részt 2 500. - Ft körül van, azaz a létminimum felett. Jelentős arányban vannak azonban olyanok is, akiknek a jövedelme a 3 000. - Ft-ot is eléri. A megvizsgáltak között találtunk olyanokat is, akik 4 000. - Ft, - 4 500. - Ft-os jövedelemmel is rendelkeznek, ezek főleg a szállítómunkások közül kerülnek ki. Ez utóbbiak azért érdekelnek külön figyelmet, mert rámutat a foglalkozás és az alkoholizmus közti kapcsolatra, hiszen közismert, hogy igen gyakori a borraivalónak borral, pálinkával történő juttatása és a munka elvégzése utáni megvendéglés, ugyancsak szeszesitallal egybekötve.

9. Lakáshasználati jogcím

A megvizsgált alkoholisták tulnyomó többségben főbérleti lakásban laknak. Viszonylag magas a szolgálati lakással rendelkezők aránya (9 %). Ez általában házmesteri lakást jelent, mely foglalkozást a feleség folytat.

A lakás használati jogcíme	Összesen	A lakás fekvése		
		földszint	emelet	egyéb
Tulajdonosi	16	14	2	-
Főbérleti	122	52	67	3
Társbérleti	7	1	5	1
Szolgálati	15	13	2	-
Egyéb	14	5	8	1
Összesen	174	85	84	5

AZ ALKOHOLISTÁK CSALÁD- ILLETVE HÁZTARTÁS SZERKEZETE

A háztartás nagysága

Az alkoholisták háztartásának zöme (60 %) három, illetve négy személyes. Ezekben él a háztartáshoz tartozó személyek 48 %-a. Az ötszemélyes háztartások aránya már csak 19 %, és relative gyakori még a hat-személyes háztartás. Ennél nagyobb háztartás már csak ritkán fordul elő. A laksűrűség lényegében a személyek számának növekedésével arányosan emelkedik, a legnagyobb gyakorisággal előforduló háztartásokban egy szobára 2,6-3,4 személy jut. Ez az arány nem lényegesen tér el az általánostól és nem minősíthető rossznak.

A megvizsgált családok egyharmadában egy, ugyancsak egyharmadában két, egyhatodában három gyermek él.

A háztartás nagysága	Családok	Személyek	Szobák	Fekvőhelyek
1 személyes	1	1	1	2
2 "	5	10	5	14
3 "	52	156	61 és 1/2	143
4 "	53	212	75 és 1/2	175
5 "	33	165	48	130
6 "	16	96	23	72
7 és több személyes	14	122	24	71
<i>Összesen</i>	<i>174</i>	<i>762</i>	<i>238</i>	<i>607</i>

Családszerkezet

A családszerkezetet ezuttal abból a szempontból mutatjuk be, hogy az alkoholiista házasságban él-e, illetve, hogy a háztartásban milyen arányt képviselnek a mindkét szülőhöz viszonyítottan vérszerinti, illetve nevelt gyermekek. A kép e tekintetben, elsősorban a gyermek szempontjából elég aggályos. Ugyanis az alkoholisták 20 %-a második házasságban él és a házasságok több mint 50 %-ban a feleség, illetve a férj előbbi házasságából származó gyermek is él a családban, azaz a gyermeknek egyik szülője mostoha szülő és amennyiben fennálló házasságából is született gyermek, annak mostoha testvére is van. Korábbi vizsgálatok bizonyítják, hogy ez a körülmény a gyermek személyiségének kialakulásában jelentős és nem előnyös szerepet játszik.

Az alkoholista házasságkötései	Összesen	A házastársnak más apától, (anyától) származó gyermeke			
		nincs	van	ebből: az alkoholistaival él	különél
I. házasságkötés	128	118	10	3	7
II. "	35	17	18	8	10
III. "	3	2	1	1	-
IV. "	1	-	1	1	-
Élettársi viszony	7	2	5	3	2
Összesen	174	139	35	16	19

Családszerkezet szempontjából figyelmet érdemel annak bemutatása, hogy az alkoholista milyen mértékben tartja magánál gyermekét, illetve helyezi el háztartásán kívül. E tekintetben is világosan megmutatkozik az alkoholizálás családbomlasztó hatása, hiszen a gyermekek 8 %-a intézetben (állami gondozásban) nevelkedik, 2 %-a nagyszülőnél, vagy nevelőszülőnél él. Arra nézve, hogy a hazulról már elszármazott gyermekek - nősülés, foglalkozás stb. - kis korában odahaza nevelkedett-e, nincs adatunk. Valószínű azonban, hogy egy részük ugyancsak vérszerinti családjától távol töltötte gyermekkorát.

A gyermek családi helyzete	Összesen	Az alkoholistának								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
		gyermeke született								
A gyermekek közül:										
otthon él	315	45	106	79	34	12	18	6	11	4
intézetben	34	3	8	1	11	1	1	-	2	7
elvált szülőjével	11	1	8	2	-	-	-	-	-	-
nagyszülővel	5	-	2	1	-	-	1	-	1	-
nevelő-szülővel	3	-	-	2	-	-	-	-	-	1
elszármazott	44	-	6	3	9	7	4	1	8	6
házasságon kívül szü- letett, anyjával él	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
meghalt	9	-	2	4	1	-	-	-	2	-
ismeretlen	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Összesen	423	49	132	93	56	20	24	7	24	18

Gazdasági aktivitás

A háztartások túlnyomó többségében mindkét házastárs gazdaságilag aktív, kisebb hányadában valamelyik fél inaktív, igen kis részük eltartott. Ez a körülmény azt mutatja, hogy az alkoholista családokban rendkívül nagy szükség van az anya kereső tevékenységére, még akkor is, ha több kiskorú gyermeke van, mert keresete a háztartási költségvetés döntő bázisa. Ennek a felismerésnek igazát bizonyítja, hogy a háztartások csaknem kétharmadának nincs adóssága és további 20 %-nak az adóssága nem haladja meg az alkoholista egy havi keresetét.

A háztartás jövedelme:	Össze- sen	nincs	A háztartás adóssága								
			x- 500	501- 1 000	1 001- 1 500	1 501- 2 000	2 001- 2 500	2 501- 3 000	3 001- 3 500	3 501- 4 000	4 001- x
x - 1 000	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1 001 - 1 500	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1 501 - 2 000	14	11	-	1	-	1	-	1	-	-	-
2 001 - 2 500	23	17	2	-	1	1	-	1	-	1	-
2 501 - 3 000	30	21	1	1	-	-	-	3	-	1	3
3 001 - 3 500	29	19	2	1	1	-	-	2	-	-	4
3 501 - 4 000	21	11	1	-	1	2	1	2	-	-	3
4 001 - x	51	27	3	4	1	4	2	3	-	-	7
Eltartott	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Összesen	174	111	9	8	4	8	3	12	-	2	17

Lakásviszonyok

Az alkoholista háztartások mikroklimájának egyik igen jellemző ismérve a lakás, illetve annak feltárása, hogy milyenek az alkoholista háztartások lakásviszonyai. Ez a vizsgálati szempont új vonása az eddigi alkoholkutatásoknak és ismereteink gazdagodását jelentik. A vizsgált alkoholisták közel fele egy szobás *komfort nélküli* lakásban él. A két szoba *komfort nélküli* lakások aránya 6,9 %. Az egy és másfél, a két és két és fél, valamint a három szoba *komfortos* lakások együttes aránya alig több mint egyharmada.

A lakás nagysága	Összesen	A lakás használati jogcíme				
		tulajdonosi	fő-	társ-	szolgálati	egyéb
			bérleti			
1 szoba komfort nélküli	86	4	57	2	12	11
1 szoba komfortos	24	3	17	2	2	-
1 és fél szoba komfort nélküli	8	-	7	1	-	-
1 és fél szoba komfortos	14	3	9	1	-	1
2 szoba komfort nélküli	12	-	10	-	1	1
2 szoba komfortos	22	6	16	-	-	-
2 és fél szoba komfortos	2	-	-	1	-	1
3 szoba komfortos	3	-	3	-	-	-
3 és fél szoba komfortos	1	-	1	-	-	-
4 szoba komfortos	1	-	1	-	-	-
Egyéb helyiség	1	-	1	-	-	-
Összesen	174	16	122	7	15	14

A lakásnak, mint otthonnak abból a szempontból is nagy jelentősége van, hogy biztosítania kellene a családtagok jó közérzetét, vonzerőt kellene gyakorolnia a családtagokra az otthontartózkodás érdekében, szemben a házonkívüli, gyakran - főleg a serdülőkorúakra - káros tartózkodással. Ezt a funkciót azonban nyilván nem tölti be, ha elhanyagolt, piszkos, ápolatlan. A védőnői környezettanulmány alapján készített összesítés azt mutatja, hogy a lakások 37 %-a gondozatlan, rosszul takarított, jelentős részük egészségtelen és vizes.

A lakás minősége	Összesen	A lakás fekvése		
		földszint	emelet	egyéb
Száraz	124	49	74	1
Vizes	37	27	6	4
Ismeretlen	13	9	4	-
<i>Összesen</i>	<i>174</i>	<i>85</i>	<i>84</i>	<i>5</i>
Ebből:				
Száraz, gondozott	78	32	46	-
Vizes, gondozott	18	15	1	2
Száraz, gondozatlan	46	17	28	1
Vizes, gondozatlan	19	12	5	2
Ismeretlen	13	9	4	-

AZ ALKOHOLISTÁK MAGATARTÁSA

Az elvonókúra minősége

A megvizsgált alkoholisták háromnegyed része kényszer, egyötöde önkéntes elvonókurán van és 5 % az aránya azoknak, akik az ismételt kuráik egyikét kényszeresen, másikat önkéntesen tartják. Figyelemre méltó, hogy a betegek egynegyede másodszor, csaknem egyötöde harmadszor van már elvonókurán és nem kevés a még ennél is többször elvonókurára kényszerült alkoholisták száma. Mutatja ez a visszaesés veszélyét és figyelmeztet arra, hogy a betegség meggyógyítását nem lehet kizárólag a terápiától várni, okvetlenül szükség van a környezet segítségére is, az életmód normalizálására, azoknak a körülményeknek a megváltoztatására, melyek az alkohelizálás irányába hatnak, legyenek a pszichikai feszültségek okai családi, társadalmi, vagy munkahelyi természetűek.

Az elvonókurák fajtája	Száma
<i>Kényszeres</i>	
1 kura	52
2 "	36
3 "	23
4 és több kura	21
Együtt	132
<i>Önkéntes</i>	
1 kura	26
2 "	4
3 "	3
4 és több kura	1
Együtt	34
<i>Vegyes</i>	
2 kura	3
3 "	4
4 és több kura	1
Együtt	8
<i>Összesen</i>	174

Az elvonókúra oka

Az elvonókúrára való utalást az esetek többségében tanácsi, vagy gyámhatósági határozat rendelte el. Magas, több mint husz százalékos az aránya a rendőri, bírósági határozattal elvonókúrára utalt alkoholistáké, mely kapcsolatban áll bűnözéssel, szabálysértéssel. Némikülönbséget mutat az alkoholista viselkedésformája is az elvonókúrára utalás oka szerint: a rendőrségi, bírósági határozattal elvonókúrára utaltak nagyobb arányban tanusítanak botrányt okozó magatartást, mint a tanácsi határozat, vagy munkahelyi ajánlás útján kényszer-gondozásra fogottak, akikre leginkább az ideges, nyugtalan magatartás a jellemző.

Az elvonókúra oka	Az alkoholisták magatartása			
	összesen	ideges	botrányos	egyéb
Tanácsi, gyámhatósági határozat	93	35	43	15
Rendőri, bírósági határozat	39	10	26	3
Munkahelyi határozat	3	1	2	-
Kórházi határozat	5	4	1	-
Önkéntes határozat	34	16	9	9
Összesen	174	66	81	27

Az alkoholisták büntetettsége

A családi struktúra egyik veszélyes jellemzője, egyben a család szocializáló funkciói elvégzésének gátlója az alkoholista apa amoralitása, melynek mércéje a büntetettség is. Az adatok a bűnözés gyakoriságának magas fokát mutatják. A megvizsgált alkoholista apák több mint fele büntetett előéletű. A büntetést zömmel garázdaság, verekedés, hatóság elleni erőszak vonta maga után. Jelentős emelett a lopást, betörést elkövetett alkoholisták magas (13 %) aránya.

A család belső zaklatott életére pedig a feleség bántalmazását, az ifjúság elleni vétséget elkövető apák 7,5 %-os aránya mutat rá.

Büntetési okok	Az alkoholisták	
	száma	százaléka
Sikkasztás, lopás, betörés, csalás, stb.	12	13,0
Garázdaság, hatóság elleni erőszak, verekedés stb.	49	53,3
Feleség bántalmazása, ifjúság elleni erőszak stb.	7	7,6
Egyéb	24	26,1
Összesen	92	100,0

Az alkoholisták büntetettsége az előfordulások 80 %-ában párosul munkahelyi kifogásolható magatartással is. Ez megmutatkozik a munkahelyi fegyelmi büntetések kiszabásaiban, melyeket elsősorban az igazolatlan mulasztás, továbbá a hanyag munkavégzés vált ki.

Az ittas állapotban való viselkedés

Vizsgálatunk kiterjedt az alkoholizálás és a viselkedésformáknak megállapítására is. Adataink szerint a rendszeres alkoholfogyasztás hosszú éveken, évtizedeken keresztül tartja rabságában az alkoholistákat, akiknek ittas állapotban való viselkedésére csaknem 50 %-ban botrányos magatartás a jellemző. Az alkoholhatás alatt csendes, jókedvű viselkedést tanúsítók aránya mindössze 15 %. Kétségen kívüli, hogy az ideges, kötekedő, verekedő alkoholista állandó félelemben tartja családját, a gyermekeket az otthontól való távollétre kényszeríti és ezáltal bennük olyan szorongást hoz létre, mely iskolai előmenetelükre is káros hatást gyakorol.

Az alkoholista hány éve iszik	Összesen	Az alkoholista ittas állapotban hogyan viselkedik			
		csendes, jókedvű	kötekedő, ideges	kötekedő, botrányt okoz	egyéb módon
%					
x - 5 éves	100,0	-	50,0	50,0	-
6 - 10 "	100,0	15,0	25,0	60,0	-
11 - 15 "	100,0	10,0	60,0	30,0	-
16 - 20 "	100,0	12,9	45,2	41,9	-
21 - 25 "	100,0	14,8	33,3	51,9	-
26 - 30 "	100,0	26,7	20,0	46,7	6,6
31 - 35 "	100,0	-	33,3	66,7	-
36 - 40 "	100,0	50,0	-	50,0	-
41 - 45 "	100,0	-	100,0	-	-
46 - 50 "	100,0	-	-	100,0	-
Ismeretlen	100,0	17,8	37,8	44,4	-
Összesen	100,0	14,9	37,9	46,6	0,6

Az alkoholizálás az esetek csaknem 60 %-ában naponta ismétlődő jelenség. Az alkalomszerűen ivók aránya alig haladja meg a 20 %-ot, és még ennél is kisebb a hetente csak néhányszor ivók aránya.

Az alkoholisták százalékos megoszlása az italozás gyakorisága szerint

Naponta iszik	58,6
Hetente egyszer iszik	3,5
Hetente többször iszik	14,9
Alkalomszerűen iszik	21,8
Ismeretlen	1,2
Összesen	100,0

Az alkoholista szórakozása

Szükségesek tartottuk vizsgálat tárgyává tenni az alkoholistákat a szórakozásban való részvételük szempontjából is, mert úgy vélekedünk, hogy az egyén alkoholizmusának egyik fokmérője lehet és a társadalmi elidegenedésre mutathat rá, sőt ezen túlmenőleg a gyógyítás irányához adhat fontos támpontot.

Vizsgálatunk szerint az alkoholisták több mint fele egyáltalán nem szórakozik sem egyedül, sem családjával együtt. A megvizsgált alkoholistáknak ez a kategóriája feltehetően az elidegenedésnek már abban a stádiumában van, melyre az emberkerülés, az önmagába fordulás a jellemző.

A szórakozásban még résztvevő alkoholisták valamivel több, mint egynegyede házastársával és gyermekeivel együtt tart, egyhatoda csak gyermekeivel szórakozik. Külön figyelmet érdemelnek azok a betegek, akik elsősorban gyermekeiktől hidegültek el és családi életükre az a legjellemzőbb és gyermekeikre az a legártalmasabb, hogy a természetes apa - gyermek kapcsolat már érzelemmentes, vagy esetleg éppen negatív előjelű. Minden huszadik alkoholista kerül a gyermekével való mindennemű családi kapcsolatot.

Nem jár szórakozni	90
Szórakozni jár	84
Összesen	174

A szórakozni járók közül:

- házastársával jár	9
- gyermekével	27
- egész családjával	48
Összesen	84

A leginkább frekvenciált szórakozás a mozi és a kirándulás. Említésre méltó gyakorisággal fordul még elő a cirkusz és a sportesemény látogatása és kisebb mértékben a színházlátogatás.

Szórakozás fajtája	Az alkoholista						
	családok száma	házastársával	gyermekkel	házastársával és gyermekkel	egyedül	ismeretlen	nem
	jár szórakozni						
	%						
Nem jár szórakozni	51,7	-	-	-	-	-	100,0
Szórakozni jár	48,3	100,0	100,0	100,0	-	-	-
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	100,0
Mozi	15,5	11,1	14,8	16,7	-	-	-
Kirándulás	13,1	-	18,5	12,5	-	-	-
Mozi és kirándulás	35,7	11,1	33,4	41,7	-	-	-
Sport	2,4	22,2	-	-	-	-	-
Mozi és sport	6,0	-	11,1	4,1	-	-	-
Mozi, sport, kirándulás	8,3	-	7,4	10,4	-	-	-
Egyéb	19,0	55,6	14,8	14,6	-	-	-
Együtt	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-

ÖSSZEFOGLALÁS

A vizsgált alkoholisták túlnyomó többsége férfi, akik a 30 - 49 évesek korcsoportjain belül helyezkednek el. Csaknem 50 százalékuk segédmunkás, több mint egynegyedük szakmunkás, nem egészen egyötödük betanított munkás. Kisebb hányaduk eredetileg segédmunkás és nagyobb hányaduk szakmunkás volt, ami némiképpen a deklasszációra mutat. Szellemi foglalkozású alkoholista vizsgálatunkban mindössze tíz fordult elő.

Tekintve, hogy a kiválasztás családos alkoholistákat foglal magában, családi állapotuk viszonylatában zömmel házasok. Jellemző ebből a szempontból a második házasságban élők magas aránya, továbbá, hogy élettársi kapcsolatban él közel egyötödük.

Az alkoholisták keresete, valamint lakásviszonyaik kevés eltérést mutatnak az országos átlagtól. Ennek fő oka, hogy a vizsgálat körébe vont alkoholisták - az alkoholgondozás alatt állók - még nem állanak a betegség olyan fokán, hogy foglalkozásukat ne tudnák folytatni, illetve, hogy anyagi kötelezettségeiknek, pl. lakbérfizetés, ne tudnának eleget tenni, tehát szociális helyzetüket az alkoholártalom még nem ásta alapvetően alá, - másrészt házastársaik fokozottabb munkateljesítménnyel igyekeznek a család megélhetési színvonalát biztosítani.

Az alkoholisták 90 százalékot meghaladó arányban ittas állapotban ideges, kötekedő, botrányt okozó magatartást tanúsítanak. Jellemzi az alkoholista otthoni viselkedését az a motivum is, hogy magas a családvédelem érdekében hozott tanácsi határozatok aránya. A gyermekek magára hagyása, nyugtalanítása, a házastársak közötti diszharmónia káros kihatással vannak a gyermekek egészséges személyiségfejlődésére. Feltehető jele ennek, hogy a megvizsgált gyermekek megközelítőleg egyötöde gyógypedagógiai iskolába jár.

AZ ALKOHOLISTÁK DEVIÁNS MAGATARTÁSÁNAK JEGYEI

Dr. Bálint István

DEVIÁNS MAGATARTÁSRA UTALÓ JELEK A KÖRNYEZETI ÉS GENETIKAI ÁRTALMAK KUTATÁSÁBA BEVONT GYERMEKEK ALKOHOLIZÁLÓ SZÜLEINÉL

A deviancia fogalmáról

Az alkoholizmus, az alkoholisták problémaköreinek szisztematizációja, egységes nomenklaturai rendszerének kialakítása jelentős nehézséget okoz az ily irányú kutatással foglalkozó számára. Hosszabb ideig úgy tűnt, mintha a Jellinek-féle rendszerezés meglehetősen stabilizálná azt a fogalomrendszert, melynek segítségével egy egységes klasszifikáció megvalósíthatóvá vált volna, a legújabb kutatások és állásfoglalások azonban ezt az álláspontot már nem teszik ilyen egyértelművé. Az egységes állásfoglalást megnehezíti az a tény, hogy az alkoholizmus ugyanakkor társadalmi jelenség és betegség is, igaz hogy oly betegség, melynek diagnosztizálása bizonyos társadalmi normatívák figyelembevételével nem lehetséges. Az alkoholizmus betegség-konceptiójának meglehetősen szilárd megfogalmazását nehezíti az a körülmény, hogy a betegség kialakulásában szerepet játszó hatótényezők csak egy része ismert és egy része nem és éppen azok nem, melyek az alkoholizmust mint nozológiai egységet segitenék meghatározni. Lényegében az orvostudomány előtt nem ismeretese azok a faktorok, melyek eldönthetik, hogy ugyanazon környezeti hatások, ugyan-olyan jellegű és mennyiségű alkoholfogyasztás következtében miért válnak egyesek súlyos alkoholistává, mások pedig miért maradnak mind egészségi, mind társadalmi vonatkozásban kompenzált állapotban.

Az utóbbi években a szociológia talaján kifejlődő szociálpszichiátriai irányzat adott új felismeréseket az alkoholizmus problémakörének jobb megismeréséhez. Ha további elemzésünket néhány szociálpszichiátriai tartalmu fogalom segítségével igyekezzünk végezni, ez nem jelenti azt, hogy egyértelműen lemondunk a probléma elsősorban orvosi, pszichiátriai, epidemiológiai, biokémiai stb. irányú megközelítésének szükségességéről, csak azt jelenti, hogy az adott témakör feldolgozásában, ahol szükség van a vizsgált utódok alkoholizáló szüleinek bizonyos értelemben vett klasszifikációjára, minősítésére, a szociológiai megközelítés terminológiájának felhasználása ad olyan fogódzót, melynek segítségével megkönnyíthető a komplex problémák különböző oldala felől történő feldolgozásának integrációja.

Ha tehát a továbbiakban a deviancia kifejezést használjuk - és a fogalom meghatározásában *Andorka-Buda* (1) közleményében közölt meghatározásra támaszkodunk, akkor ezt egy munkahipótezis felhasználásának jegyében tesszük. Szerzők közleményükben maguk is rámutatnak a fogalom és az egész fogalomrendszer tartalmának és használatának problémáira, amikor a következőket írják: "A társadalmi probléma szociológiai fogalma nem ad tehát kellőképpen tisztázott alapot a bűnözés, az alkoholizmus, az öngyilkosság és a mentális betegségek hasonló jelenségeként való kezeléséhez."

A deviancia, a deviáns viselkedés fogalmát különböző törekvések igyekeztek egymáshoz közelíteni. "A deviancia fogalma - írja *Andorka-Buda* - a társadalmi normákat helyezte definíciójának középpontjába és az ezektől eltérő normaszegő viselkedést nevezte deviánsnak. Ezek a jogi erkölcsi szokásnormák társadalmanként különbözőek lehetnek, tehát "... valamely viselkedési elemet nem lehet a környezetéből kiszakítva konformnak, vagy deviánsnak nevezni, nincs absztraktnan konform vagy deviáns viselkedés."

Fenntartva a fenntartandókat fogadjuk el a klasszifikáció alapjául a devianciát és a deviáns viselkedést és igyekezzünk a vizsgálatba bevont 174 alkoholizáló személyt oly módon osztályozni, hogy azok egy itt és most - tehát Magyarországon 1973-ban - összeállított deviancia-skála figyelembevételével osztályozhatók, besorolhatók legyenek. Teljességre törekvés nélkül *Jessor* (2) alapján idézzük fel néhány olyan tényezőt, melyet a deviancia-fok mérésére igyekszünk felhasználni. Ezek közé tartozik például: milyen problémái vannak

családjával, barátaival ivás következtében, milyen gyakran kerül verekedésbe ivás miatt, milyen gyakran vannak bajok munkahelyén az ivás miatt, hányszor vezetett ittasan az utolsó év folyamán, mikor és hogyan került összeütközésbe italozása miatt a törvénnyel és milyen következményekkel járt az összeütközés. Voltak-e ittas állapotban szexuális jellegű erőszakoskodásai, excesszusai, elhanyagolta-e a gyermekeit, keveredett-e oly adósságba, melyeket később nem fizetett ki.

A deviancia fogalmának értelmezésével kapcsolatban egy másik meghatározás szerint deviánsnak az olyan viselkedés minősül, mely a társadalmi normák szerint nem elfogadható, de törvénybe nem ütközik. A szeszestalfogyasztás nem ütközik törvénybe - ez alól kivételt képezett pl. az USA a prohibíció idején - de az alkoholos állapotban elkövetett cselekmények például már egyes esetekben törvénybe ütköznek, illetve ütközhetnek, így például a fizikai erőszak, másik személy megtámadása, verekedés, erőszakos nemi közösülés, garázdaság, könnyű vagy súlyos testi sértés, hivatalos személy elleni erőszak stb.

Sajátos, de történelmi kialakulásában érthető az a jelenség, mely nemi különbségtétel formájában nyilvánul meg, a társadalom általában elnézőbb a férfiak ivásával kapcsolatban, mint a nőkével szemben. Ezen álláspont következménye megmutatkozik egyes esetekben deviáns jelenségek értelmezésének megítélésének vonatkozásában is.

Más szempontból közelítve az alkoholfogyasztás mint deviáns viselkedés meghatározására az irodalomban a következő komplex kritériumok találhatók:

excesszív fogyasztás, visszatérő részegség, otthoni nagy ivászatok, ivás munkaközben, alkoholizálással kapcsolatosan ismétlődő erőszakos magatartás, az alkoholelvonó kezelés kudarca, a szerepelvárásnak megfelelés kudarca házastársi szerepben és munkatársi minőségben egyaránt.

Különböző kérdőívek kérdései, melyek a devianciaskála felmérését célozzák, lényegében ezek közül a főkérdések körül csoportosulnak, a családi körbeni és a munkahelyi viselkedés eltéréseit kutatják és egyes konkrét jelenségeket igyekeznek rögzíteni, így például az ittas vezetést, a különböző szabálysértéseket, büncselekmények elkövetését.

Ha hazai viszonyokra kíséreljük meg adaptálni azokat a kritériumokat, melyek a deviancia-skálában helyet foglalnak és az alkoholista betegek deviancia-jegyeit hivatottak feltárni, akkor módszertanilag - az adott anyag feldolgozásával kapcsolatban - legcélszerűbbnek látszik, azokból az anamnesztikus-explorációs adatokból kiindulni, melyeket a szóbanforgó vizsgálatba bevont betegek kórlapjain találhatunk.

Deviancia-jelek és előfordulásuk gyakorisága

A kórlapon található kérdésekből, illetve a kérdésekre adott válaszokból az alábbiakat emeltük ki:

1. adósságot csinált-e, zálogba tett-e, vagy adott-e el valamit az ital miatt;
2. volt-e kellemetlensége munkahelyén hányszor és milyen;
3. volt-e büntetve ittas állapotban elkövetett cselekedetek miatt, hányszor;
4. vitték-e be mentők ittas állapotban kórházba.

Nem szerepel a kórleírásban, de a kórlefolyás során bejegyzésre kerül a következő kérdés;

5. állott-e vagy áll-e rendőri felügyelet alatt.

Ezek a kérdések egyértelműen érvényesek az önként jelentkező és a kötelező kezelésre utaltak vonatkozásában egyaránt. A következő kérdések azonban már csak a kötelező kezelésbe utaltakkal kapcsolatban

tartalmaznak közléseket. Mielőtt ezeket a kérdéseket ismertetnénk, ki kell térni röviden arra, hogy a fennálló törvényes rendelkezések értelmében mód van alkoholista kötelező kezelésbe, gondozásba utalására. A törvény, illetve a vonatkozó rendelet szabályozza az alkoholista magatartását a törvény betartását illetően. Az egészségügyi szakigazgatási szervek az alkoholista, alkoholizáló személy ügyében egy határozatot hoznak, melyet az alkoholista is megkap. E határozat értelmében tartozik magát alávetni a kezelésnek, illetve a gondozásnak. Ez többek között azt jelenti, hogy a szakigazgatási szerv által megjelölt időben tartozik megjelenni az illetékes alkoholista gondozó intézetben. Amennyiben nem jelenik meg, az alkoholista gondozó intézet idézni tartozik a beteget, az első idézésre való meg nem jelenés esetén még egy ízben tartozik idézni, ha a két idézésre sem jelenik meg a beteg, a gondozóintézet tartozik rendőri elővezetést kérni. A beteg akár rendőri elővezetés útján kerül a gondozó intézetbe, akár anélkül, köteles alávetni magát az orvos által felajánlott kezelésnek. Ha a beteg ezt megtagadja, a vonatkozó előírások értelmében a gondozó intézetnek szabálysértési eljárást kell kezdeményeznie. A szabálysértési eljárás ügyében az illetékes rendőri szervek hoznak döntést.

Amennyiben a beteg ismételt gondozó intézeti kezelés ellenére sem mutat javulást, a törvény kórházi gyógykezelést tesz lehetővé, azaz az egészségügyi szakigazgatási szerv kötelező kórházi kezelést rendelhet el. Itt kell megemlíteni, hogy az önként kezelésre jelentkezett beteg is mehet kórházba, önkéntes jelentkezés alapján. Ezt a megkülönböztetést azért kell hangsúlyozni, mert más körülmények teszik szükségessé általában a kötelező kezelésbe utalt beteg kórházba utalását, mint az önkéntes és más módon kerül megvalósításra.

A kötelező kezelésre utalt beteg normatíváit tehát - mint fentiekből kitűnik - törvényes rendelkezések szabályozzák, melyekhez ő alkalmazkodni kényszerül. Így például tartozik a gondozó intézetben megjelenni, tartozik a kezelésnek magát alávetni stb. Amennyiben eltér ezektől a most már nemcsak társadalmi, hanem állami előírásoktól, úgy az adott struktúrán belül lényegében deviáns magatartást tanúsít azzal, hogy nem illeszkedik be abba a sajátos rendbe, melyek számára előírtak. Így tehát a fenti, az önként jelentkezett és a kötelező kezelésbe utalt betegekre érvényes deviancia jeleken túl deviáns magatartásuk az alábbi kérdésekre kapott válaszok alapján regisztrálható:

6. szükség volt-e beidézésére;
7. szükség volt-e elővezetésére;
8. szükség volt-e szabálysértési eljárás megindítására;
9. szükség volt-e kórházba utalására.

A deviancia-jelek közül fenti négy lényegében nemcsak azt jelenti, hogy a beteg nem tartotta be az ő viselkedését e tekintetben szabályozó törvényes előírásokat, hanem jelenti azt, hogy nem kooperál a gondozó intézettel, nem juttatja kifejezésre gyógyulási szándékát, általában nem jutott el a betegségbelátásig, nem tette magáévá azt a társadalmi felismerést, mely szerint ő gyógykezelésre szoruló beteg. Mint a későbbiekben látni fogjuk az esetek meglehetősen jelentékeny számát jellemzi a rezisztens, az adott konstellációhoz képest deviáns viselkedés.

174 alkoholista, alkoholizáló szülő gyermeke került vizsgálatra. (Ehelyütt nem térünk ki az alkoholista, iszákos, részeges, alkoholizáló stb. fogalmak elemzésére és a vizsgálatba bevont beteganyag e fogalmak szerinti differenciálására, egyszerűség kedvéért a betegeket az "alkoholista" megjelöléssel illetjük.) A 174 alkoholista beteg közül két esetben az adatokat nem állott módunkban feldolgozni, elköltözés miatt. Az illy módon 172-re csökkent létszám az alábbi megoszlást mutatja:

önként jelentkezett beteg	36
kötelező kezelésbe utalt beteg	136

Az arány ilymódon történő alakulása nem tudatos válogatás következménye, hanem abból adódott, hogy az alkoholistá gondozó intézetek gondozónői, akiknek feladata volt a vizsgálat számára a vizsgálandó személyek biztosítása, sűrűbb kapcsolatban állanak általában a kötelező kezelésre utalt beteggel, mint az önkéntesekkel.

Az önkéntes betegek adatainak feldolgozása

Az önkéntes betegek deviancia-jeleiként - mint már fentebb említettük - a következőket vettük figyelembe:

1. adósságot csinált-e, zálogba tett-e, vagy adott-e el valamit az ital miatt;
2. volt-e kellemetlensége munkahelyén hányszor és milyen;
3. volt-e büntetve ittas állapotban elkövetett cselekedetek miatt, hányszor;
4. vitték-e be mentők ittas állapotban kórházba;
5. állott-e vagy áll-e rendőri felügyelet alatt.

A vizsgálatba bevont 36 önkéntes beteg adatai a következő megoszlást mutatják:

Deviancia-jelek		
	9 személynél	0
10	"	1
8	"	2
6	"	3
2	"	4
1	"	5

(Megemlítendő, hogy az adatok a kórlapok bejegyzéseire támaszkodnak, a beteg által bementett adatokat tartalmazzák túlnyomó többségben, sokkal kisebb mértékben szerepelnek az adatok a későbbi, a kórlapfolyásban szereplő, a gondozás során bejegyzett adatok alapján).

Deviancia-jelek előfordulási gyakorisága	Eset-szám
1. adósság, zálog, holmi eladás	10
2. munkahelyi kellemetlenség	14
3. volt-e büntetve ittas állapotban elkövetett cselekedet miatt	11
4. vitték-e be mentők ittas állapotban kórházba	5
5. állott-e vagy áll-e rendőri felügyelet alatt	1

Az öt deviancia-jel tehát összesen 41-szer fordult elő, itt ki kell emelni, hogy a 41 deviancia-jel nem 36, hanem 27 személyre esik, minthogy - mint a fenti adatok mutatják - 9 személynél deviancia-jel nem volt megállapítható.

Az adatokból kiemelendő, hogy a 27 személy közül 11 volt börtönben, mely arány arra utal, hogy a különböző devianciára utaló jelek, viselkedésmódok együttesen szoktak jelentkezni. Megemlítendő, hogy egy személynél több ízben előforduló deviancia-jel csak egyszer került regisztrálásra, tehát például, ha valakinek több ízben volt munkahelyi kellemetlensége, vagy többször volt börtönben, a táblázatban csak egy esetben

szerepel. A kvantitativ felsorolás különben sem volna teljes, mert a betegről nyert adatok ellenőrzése nem volna megvalósítható.

A 136 kötelező kezelésre utalt betegnél az adatok a következő megoszlást mutatják:

Deviancia-jelek		
4 személynél		0
16	"	1
22	"	2
26	"	3
30	"	4
16	"	5
13	"	6
4	"	7
2	"	8
3	"	9

A tendenciát elemezve meg kell állapítanunk, hogy a kötelező kezelésbe utalt betegeknek, tehát azoknál, akiknél a deviáns viselkedés mértéke és jellege általában meghaladja az önként jelentkezett betegek deviancia-jeleinek mértékét és jellegét, a 136 közül 4 esetben nem találtunk deviancia-jelet. Emelkedő tendencia figyelhető meg a továbbiakban, a csúcs a 4 deviancia-jegy, mely 30 személynél található, innen kezdve csökkenési tendencia konstataálható, valamennyi deviancia-jegyet 3 személynél tudtunk regisztrálni.

Más oldalról megközelítve a kérdést, a 136 személyre vonatkoztatva az alábbi adatokat kapjuk:

Deviancia-jelek előfordulási gyakorisága	Eset-szám
1. adósság, zálog, holmi eladás	32
2. munkahelyi kellemetlenség	40
3. volt-e büntetve ittas állapotban elkövetett cselekedet miatt	72
4. vitték-e be mentők ittas állapotban kórházba	28
5. állott-e vagy áll-e rendőri felügyelet alatt	17
6. szükség volt-e beidőzésre	116
7. szükség volt-e elővezetésre	64
8. szükség volt-e szabálysértési eljárás megindítására	51
9. szükség volt-e kórházba utalására	83

Ez utóbbi táblázat adataival kapcsolatosan a következő összefüggésekre kell felhívni a figyelmet:

1. Az első 5 pontban szereplő adatok a beteg bemondásán alapulnak. Figyelembe véve azt, hogy rendkívül elenyésző kivétellel a kötelező kezelésbe utalt beteg már eleve nem mutat a gondozó intézettel kooperálási szándékot, helyzetét méltánytalannak, igazságtalannak tartja, nem teszi magáévá kezeltetésének szükségességét, a feltett kérdésekre adott válaszában szépiteni igyekszik a helyzetet. Ennek következtében - éppugy, mint arra a kérdésre adott válaszában, hogy mennyi az általa naponta rendszeresen fogyasztott szeszesital mennyisége - válaszában szépitő tendencia mutatkozik, jobb képet akar adni önmagáról. Bár tudja, hogy ez az adott helyzeten semmit sem változtat, hiszen a gondozó intézet az egészségügyi szakigazga-

tási szerv által kiadott határozaton változtatni nem tud, ellenállását nem adja fel. Az ellenállás néha oly erős, hogy a beteg kifejezetten megtagadja a feltett kérdések megválaszolását. Ily esetekben az orvos és a beteg között a későbbiek során kialakuló megfelelő kapcsolat egy későbbi időpontban teszi lehetővé általában az adatok regisztrálását.

Kevésnek találjuk az adósság, zálog, holmi eladás és a munkahelyi kellemetlenségre vonatkozóan feltett kérdésekre adott válaszok számát, a későbbiek során a gondozónői látogatásokkal kapcsolatosan jóval több esetben találkozunk a család javainak elidegenítésével. A munkahelyi kellemetlenségre vonatkozóan nincs meg a lehetőség minden esetben az adatok bővítésére, sokszor a hozzátartozók előtt is ismeretlen marad az alkohista beteg munkahelyi figyelmeztetése, vagy egyéb fegyelmi büntetése.

A 136 személynél a táblázat 72 esetben regisztrálja az ittas állapotban elkövetett cselekedet miatti büntetést. Ez a szám ugyancsak a betegek közlésén alapul, mégis meglehetősen magas értéket ad, feltehetően azért is, mert a beteg attól tart, hogy ezek az adatok amugyis ismeretessé válnak. Itt is hangsúlyozni kell, hogy ez a szám is magasabb, mert egy-egy beteg többször is elkövetett bűncselekményt, azonban ezeket a számokat külön nem regisztráltuk. Oly betegekkel is találkoztunk, akik a kezelés megkezdése előtt, de a kezelés alatt is ismételten követtek el bűncselekményeket, 6-7 esetben is, azonban a táblázatban csak egyszer szerepel a személy. Míg az önkéntes betegeknek a büntetve volt személyek száma (11), az összlétszámnak nem egész egyharmadát teszi ki, addig a kötelező kezelésbe utaltaknál a büntetett személyek száma (72), több mint felét képezi a vizsgálatba bevont személyek számának (136). Ez az összefüggés is arra utal, hogy minél előbb célszerű a betegeket kezelésbe bevonni, önkéntes jelentkezés formájában, mert így bizonyos preventív hatás érvényesülhet a kriminalitás megelőzése vonatkozásában.

Az ittas állapotban történő kijózanítóba szállítás adatai sem látszanak kielégítőnek. Szűrőpróbaszerűen végzett vizsgálatok eredménye arra utal, hogy mind a kötelező kezelésbe utalt, mind az önkéntes betegeknek többször fordul elő a kijózanítóba szállítás, mint azt a táblázat adatai mutatják. Itt nem egyszerű regisztrálásról van szó, hanem olyan kiegészítő adat megszerzéséről, mely hozzásegíti a gondozó intézetet ahhoz, hogy tisztább képet kapjon a beteg állapotának alakulásáról, mert a legalaposabb gondozási tevékenység esetén is bizonyos körülmények, adatok földerítése nem valósulhat meg százszázalékosan.

Ugyanez a megállapítás érvényes a rendőri felügyelettel kapcsolatosan. A beteg természetesen nem számol be garázdaságáról, nem számol be arról, hogy rendőri felügyelet alá helyezték, ezek az adatok általában a gondozás során kerülnek napvilágra. Itt kell megemlíteni azt is, hogy a gondozási tevékenység során meglehetősen plasztikusan bontakozik ki a beteg magatartása, életvezetésének néhány mozzanata. Így kitűnik például, hogyan viselkedik a családi közösségen belül, goromba, agresszív-e, esetleg észlelhető-e nála javuló tendencia. Kitűnik a gondozási tevékenység során az is, hogy a beteg hogyan illeszkedik be a lakóhelyi közösségbe. A lakóházban tanusított magatartása, garázdaságának, vagy javulásának jelei a körkép alakulásának fontos adalékai.

2. A beidézésre, elővezetésre, illetve szabálysértési eljárásra vonatkozó adatok okmányszerűek, a kórlefolyás regisztrálása során kerülnek a kórlapra. Ezeknél a pontoknál is egy-egy személy egy-egy esettel szerepel a táblázatban, idézésre egy-egy személynél általában igen sokszor kerül sor. A 136 kötelező kezelésbe utalt beteg közül csak 20 jelentkezett a határozatban megjelölt időpontban vagy néhány nappal később, 116 megvárta, amíg a gondozó intézet külön idézést küld számára. Ez az álláspont a rezisztencia jele és jelentőségét azért kell kiemelni, mert a családi milióban élő beteg igen sok esetben az idézés kézhezvételekor indulati állapotba kerül, kifakadásai, különböző megnyilvánulásai hozzájárulnak a családi légkörben amugyis meglévő feszültség fokozásához. Ez a körülmény a családban élő gyermekek mentálhigiénés integritását nem csekély mértékben károsítja. A jelenetek többé-kevésbé megismétlődnek egy-egy újabb idézés megérkezésekor.

A 136 kötelező kezelésre utalt személy közül 64-et kellett egy vagy több ízben elővezettetni. Az elővezetésre nemcsak azért van szükség, mert a vonatkozó rendelet előírja, hanem elsősorban azért, hogy a beteggel való együttműködés lehetőségéről a gondozó intézet még presszió alkalmazása árán sem mondjon le. A beteg az elővezetésről, illetve annak lehetőségéről előzetes tájékoztatást kap, sőt a második idézésen feltűntetésre kerül, hogy meg nem jelenése elővezettetést von maga után. Ennek ellenére, mint láttuk a kötelező kezelésbe utalt betegek kerek felénél volt szükség az elővezetetésre, sok esetben többször is. Ha az előbbiekben vázoltuk az idézések megérkezésének a családi környezetre, ezen belül a gyerekekre kifejtett mentálhigiénés jellegű károsító hatást, akkor fokozottabb mértékben áll ez fenn az elővezetések esetében. Az idevonatkozó előírások úgy rendelkeznek, hogy az elővezetendő személyért a kora reggeli órákban, általában 4 és 6 között kell a rendőrségnek a lakásra kimenni. Ez a hajnali szituáció, mely nem ritkán hangoskodást, veszekedést, esetleg fizikai ellenállásra utaló elemeket is tartalmaz, a családi közösségben élő gyermekeket mélyen impresszionálja. Ez a kedvezőtlen hatás hozzájárul annak a kedvezőtlen hatásnak a fokozásához, mely a családon belüli civódások, sőt verekedések nyomán jön létre. Az agresszív megnyilvánulások sokszor ijesztő látvánnyá formálódó többszöri átélése már kb. 3 éves kortól rendkívül mélyen impresszionálja a gyermekeket, neurotizálja őket és hozzájárul személyiségük patológiás irányban történő fejlődéséhez.

A 136 kötelező kezelésre utalt beteg közül 51-nél volt szükség szabálysértési eljárás megindítására, jónéhány esetben 1 személynél többször is. A szabálysértési eljárás megindításának kritériuma - mint már említettük - a kezeltetés megtagadása. A szabálysértési eljárást a rendőri szervek folytatják le, megítélésük szerinti enyhébb esetekben rendőri figyelmeztetésben részesítik a beteget, súlyosabb esetekben pénzbüntetést szabnak ki, a legsúlyosabbnak minősített esetekben pedig 30 napig terjedhető elzárást. Ha most a szabálysértési eljárásnak a családra gyakorolt hatása elemzéséből indulunk ki, akkor megállapíthatjuk, hogy a pénzbüntetés lényegében a családot sújtja, az amugyis alacsony életszínvonalat a családon belül tovább csökkenti, fel-tétlen befolyást gyakorol tehát a gyermekek fizikai állapotára, fejlődésére. Amennyiben elzárásos büntetés ki-szabására kerül sor, akkor a családtagok ugyan egy időre mentesülnek a garázda családtag viselkedésének ne-gativ következményei alól, másrészt azonban ismét csökken a család fenntartására fordítható összeg, mert például az alkoholistá apa bármilyen kevés pénzt is ad a család létfenntartási költségeire, az elzárás ideje alatt ez is lényegében kiesik.

A 136 kötelező kezelésre utalt beteg közül 83-nál volt szükség kórházba utalásra, volt akinél többször is. Lényeges hangsúlyozni, hogy a betegek kisebb részénél - kb. egyharmadánál - a kórházba utalás azért vált szükségessé, mert különböző betegségek miatt az elvégzett részletes kivizsgálás alapján tanácsosabbnak lát-szott az aktív kezelési eljárásokat gyógyintézetben elvégezni. Ezeknél tehát a kórházba utalás nem a beteg re-zisztens, nem kooperáló magatartása miatt vált szükségessé, hanem orvosi megfontolások alapján. Ezzel szemben az esetek kb. kétharmadánál azért került sor kórházba utalásra, mert vagy az ambuláns kezelés nem vezetett még kielégítőnek sem mondható eredményre, vagy a beteg különböző módokon következetesen és rend-szeresen kivonta magát a kezelés alól, vállalva inkább a szabálysértést is. Az adott struktúrán belül tehát - a kötelező kezelésre utalt betegek számára előírt kötelezettségek rendszerét tekintve - deviáns viselkedésnek minősül a kezelés aló történő kibúvás és e deviáns viselkedés következményeként kerül sor a kórházba utalás-ra. A kórházi kezelés időtartama alatt a beteg a megfelelő táppénzben részesül, a család ellátására fordítható összeg tehát csökken. Ezzel szemben a kórházi kezelés időtartama alatt a beteg nincs a családi környezetben, esetleges garázdaságának megnyilvánulásai ez idő alatt tehát nem károsítják környezetét, így gyermekeit sem.

Összefoglalás

Következtetések

A környezeti és genetikai ártalmak kutatásába bevont gyerekek alkoholizáló szüleinek vizsgálatánál e tanulmány azt a feladatot tűzte ki célul, hogy megállapítsa, milyen deviancia-jelenségek fordulnak elő leggyakrabban az alkoholista betegeknél és ezek hogyan fejtik ki károsító hatásukat az alkoholista családi közösségében élő gyermekekre.

A deviancia-jelek kiválasztása a betegek kórlapjaiban található adatok alapján történt, ez a körülmény magyarázza viszonylag leszűkített voltukat. A 9 deviancia-jelből 5-öt általános deviancia-jelnek nevezhetünk (a szövegben 1-5-ig terjedő számozással, mert valamennyi a vizsgálatba bevont betegnél előfordulhat), 4-et specifikusnak abban az értelemben, hogy azok megjelenése csak a kötelező kezelésbe utalt betegeknél észlelhető. (A szövegben 6-9 számmal jelzettek).

A feldolgozás 36 önkéntes és 136 kötelező kezelésre utalt betegre terjed ki. A kérdések elsősorban a deviáns magatartás megnyilvánulásai, illetve következményei felől közelítenek a feltett kérdések megválaszolásához. A kérdésekre adott válaszok eseményeket rögzítenek, részben a betegek közlései, részben okmányszerű bejegyzések alapján. A kérdésekre adott feleletek részben regisztrálják a deviáns magatartást, részben következtetési alapot adnak annak a kérdésnek a megválaszolására, hogy az egyes deviáns magatartás-jegyek következményei hogyan károsítják az alkoholista családján belül élő gyermekek fizikai és szellemi állapotát.

A kérdések egy része betekintést enged azokba az anyagi jellegű károsodásokba is, melyek az alkoholisták családját éri a deviáns magatartás következtében, a kérdések más része pedig regisztrálni kívánja az általános és a specifikus magatartási normák elleni vétéseket.

A táblázatok adataiból különösen kitűnik az ittas állapotban elkövetett, büntetést maguk után vonó cselekedetek száma. A kötelező kezelésbe utaltaknál a büntetett személyek száma több mint felét alkotja a vizsgálatba bevont személyek számának, az önkéntes betegeknél a büntetve volt személyek száma az összlétszámnak nem egész egyharmadát teszi ki. Ez az összefüggés is alátámasztja a deviancia-kérdés szakirodalmában található azon megállapítást, mely szerint különböző deviáns magatartásformák gyakran együtt járnak. Adott esetben megállapíthatjuk azt is, hogy az alkoholizálás elősegíti bűncselekmények elkövetését, másrészt pedig mintegy dialektikus összefüggésként a bűncselekmények elkövetői könnyebben válnak alkoholistává. Mélyebb személyiségvizsgálati módszerek alkalmazásával volna lehetséges ezen összefüggések jobb megközelítése.

Az alkoholista családi közösségben élő gyermekek kedvezőtlen családi milióban élnek. Az alkoholisták, különösen előrehaladottabb stádiumban elvesztik kontrolljukat önmaguk fölött, meglazulnak azok a fémek, melyek családon belüli viselkedésüket szabályozzák. Garázda jellegű magatartásuk az italbolthól és az utcáról bevonul a lakásba és megállapításaink szerint számos esetben van szükség a rendőrség közbelépésére a garázda, csendháborító, durván antiszociális magatartást tanúsító alkoholisták lecsillapítása érdekében. Akár sor kerül rendőrségi közbelépésre akár nem, a családi közösségen belül élő gyermekeknél szorongásos, félelmi állapotok lépnek fel, az elszenvedett lelki traumák hatása alatt súlyos neurózisok keletkeznek.

Andorka-Buda idézett közleményében egy speciális mikrokulturális vagy szubkulturális hatás jelentőségét emeli ki a gyermekkorban. Véleményünk szerint a gyermek közvetlen környezetében - például családjában - deviáns viselkedésmintákat lát és oly nézeteket vall, melyek szerint bizonyos helyzetekben az adott fajta deviáns viselkedés megengedett. "Az alkoholista vagy erősen ivó szülők példájának hatása a gyermekekre nyilvánvaló" - írják idézett szerzők. Véleményünk szerint ez az összefüggés nem bir általános érvénnyel. Valóban vannak oly gyermekek, akik mintegy követik a szülő vagy szülők deviáns viselkedésének menetét, de vannak oly gyermekek, akikben egy ellenkező előjelű reakció alakul ki, ki nem mondott, de tudatos álláspontot

foglalnak el a szülő deviáns viselkedésével szemben. Ezeknél az eseteknél neurótikus reakciók észlelhetők, amelyek azonban - látszólag paradox módon - hozzásegítik őket egy nem deviáns viselkedésmód kialakításához.

A Népelességtudományi Kutató Intézet és az Alkoholizmus Elleni Országos Bizottság komplex kutatási tevékenysége - melynek e tanulmány egy részét képezi - többoldalu megközelítéssel igyekszik tisztázni a környezeti és genetikai ártalmak szerepét alkoholizáló szülők gyermekeinél. Feltehető, hogy e kutatások eredményei hozzájárulnak néhány lényeges kérdés tisztázása mellett a szükséges gyakorlati teendők megvalósításához is.

Irodalomjegyzék

1. Andorka Rudolf-Buda Béla: Egyes deviáns viselkedések okai Magyarországon. Valóság. IV. évf. 11. sz. 55-68, 1972.
2. Jessor, R. - Graves, Th. D. - Hanson, R.V. - Jessor, S.L.: Society, Personality, and Deviant Behavior. A study of a triethnic community. New-York. Holt, Rinehart and Winston, 1968. 500. 1.

Felhasznált irodalom

Az elvonókurán résztvett budapesti alkoholisták társadalmi jellemzői. 166/1972. július KSH kiadás. 47. o.
Az alkoholizmus kifejlődésének tényezői (Andorka Rudolf-Buda Béla-Csehszombathy László és mások. KSH. 1972. V. 4/11.
Levender László-Mezel Árpád: Az alkoholista beteg személyisége. Akadémiai Kiadó. Budapest. 1972. 337.o.

AZ ALKOHOLISTÁK BIOLÓGIAI VIZSGÁLATI EREDMÉNYEI

Ács Tamás

BIOLÓGIAI VIZSGÁLATOK

1. Az általános kérdésfeltevés.

Az alkoholizmus úgy tűnik egész Európában terjed és terjedése a betegség okozta egyéni tragédiák mellett súlyos társadalmi, családi, egészségügyi, munkafegyelmi stb. problémákat okoz. Csak természetes, hogy az alkoholizmus terjedésének hatására jelentős erőfeszítések történnek világszerte az alkoholizmus kutatására.

A probléma kutatásaiban alapvető jelentőségű kérdés az alkoholizmus okának, az alkoholizmushoz vezető tényezők megismerése, elemzése és nem kevésbé jelentős kérdés az alkoholizmus következményeinek pontos és részletes feltárása.

Az alkoholizmus komplex jelenség, ismereteink szerint kialakulásában az egyén testi, lelki (pszichés) társadalmi adottságainak egyaránt lehet szerepe, bár az egyes tényezők pontos összefüggése nem ismert.

A komplexitásból következik, hogy a probléma megközelítésére tartalmilag a szociológia, pszichológia, kulturanropológia és biológia (orvostudományok) különböző irányába tartozó kutatások folynak.

E tartalmilag különböző tudományos disciplínákba tartozó vizsgálatokban methodológiailag két fő irányzat érvényesül. Az egyik irányzat az egyes betegek alkoholizmusának kialakulás-történetéből törekszik általánosítható összefüggéseket megállapítani. A másik irányzat célkitűzése, hogy alkoholisták populációinak vizsgálatából kimunkálja a populáció közös, illetve a nem alkoholista populációtól megkülönböztető jegyeket.

A nagy szellemi és anyagi ráfordítással végzett alkoholizmus kutatások eddig sajnos még nem vezettek kielégítő eredményre. Számos részadat és részösszefüggés ismerete ellenére sem tisztázottak az alkoholizmusra vezető okok, de még a következmények sem eléggé feltártak, nem ismertek igazán hatásos módszerek az alkoholizmus megelőzésére, terápiájára és a betegeknek a társadalomba való beillesztésére, rehabilitációjára. Az alkoholizmus kutatások nehéz helyzetét talán legszembetűnőbben az mutatja, hogy jelenleg nincs általánosan elfogadott meghatározás az alkoholizmus és az alkoholista fogalmára és ugyancsak hiányoznak a jelenség áttekintését megkönnyítő, elfogadott osztályozások az alkoholizmus típusaira, fázisaira, stb. vonatkozóan.

2. A biológiai vizsgálat részletes kérdésfeltevése.

Az ugynevezett biológiai vizsgálat önmagában is komplex, orvosi, antropológiai és genetikai vizsgálat. A továbbiakban csak a genetikai vizsgálatok szerepelnek. Ez magában is két irányban történt, nevezetesen az alkoholista személyének, illetve gyermekeinek vizsgálata.

a) Az alkoholista személyének genetikai vizsgálata.

Az alkoholizmusra vonatkozó elméletek régóta feltételezik, hogy a szervezet alkoholigényének, alkoholfüggésének valamilyen fiziológiai oka is van. E feltételezések alátámasztására csak két adat szolgáljon.

Már az 1940-es évektől kezdve vizsgálták, hogy különböző tiszta, beltenyésztett vonalakba tartozó egerek és patkányok miképpen viselkednek, ha szabadon fogyaszthatnak különböző mennyiségű alkoholt tartalmazó vizes oldatokból. A kísérletek azt mutatták, hogy jelentős eltérés van az egyes vonalak között, mind az elfogyasztott mennyiséget, mind az előnyben részesített koncentrációt illetően. Alkalmas keresztezéssel és szelektálással sikerült "absztinens" és erősen "alkoholista" törzseket előállítani. Ez amellet szól, hogy a vizsgált állatok "alkoholizmusában" genetikai tényezők is szerepet játszanak. A keresztezések eredménye alapján a fokozott alkoholfelvételben polifaktoros, legalább három allélpáron nyugvó genetikai meghatározás játszik szerepet. E tényezők hatásmechanizmusa azonban máig sem ismert. Az állatkísérletek azt is mutatták, hogy egyéb fiziológiai és környezeti tényezők (pl. táplálék, hormonális hatások, stressz szituációk stb.) is szerepet játszanak a genetikai tényezők mellett az alkoholfogyasztásban.

1957-től kezdve Wartburg vizsgálatokat végzett májsejtek alkoholdehidrogenáz enzimjeivel. Sikerült is izolálni egy olyan ADH isoenzimet, amely legalább ötször olyan gyorsan metabolizálja az etanolt, mint a "normális" enzim. Ezt az isoenzimet eddig csak alkoholisták májából sikerült kimutatni. Tekintettel arra, hogy az enzimek szigorúan genetikusan meghatározottak ez az adat is a genetikusan determinált anyagcsere utak és az alkoholizmus közötti összefüggésre utal.

Az ismertetett észlelések számos más adat mellett feltétlenül amellet szólnak, hogy érdemes az alkoholizmus kialakulásában genetikai tényezőket is vizsgálni. A jelen kutatások technikai lehetőségei mellett azonban nincs mód ilyen "közvetlen" genetikai vizsgálatokra. Ezért a munkahipotézisben a genetikában szokásos marker-gén eljárásból indulnak ki.

Ezen eljárás lényege, hogy szigorúan genetikusan determinált, egyszerű és könnyen vizsgálható jellegekből kell kiindulni és statisztikailag felmérni, hogy ezek a jelek a vizsgált populációban szignifikánsan eltérő frekvenciával fordulnak-e elő, mint a normális populációban. Az eljárás hátránya, hogy szignifikáns eltérések sem mondanak semmit a tényleges összefüggésről, hatásmechanizmusról. Lehetséges, hogy nem is áll fenn fiziológiai összefüggés, csak azonos kromoszómában lokalizált a vizsgált jelenségre kiható és a marker gén. Statisztikailag kimutatható korrelációk azonban további elemzésekhez támpontul szolgálhatnak. Az eljárás előnye viszont, hogy statisztikai korrelációk fennállása prevencióra, szűrővizsgálatra, fokozott veszélyeztetettség megállapítására akkor is alkalmasak lehetnek, ha a causalis összefüggések nem ismertek.

A vizsgált marker sajátságok a következők voltak:

1. Régóta (Achté 1958, Nordmo 1959) feltételezett, hogy az alkoholisták között nagyobb számban fordulnak elő A vércsoportba tartozók, mint a nem alkoholisták között. A kérdés ma sem tekinthető teljesen lezártnak, bár már igen sok, egymásnak ellentmondó eredménnyel végződő felmérést végeztek. Ezért az egyik marker sajátsággként a vércsoport jelleget vizsgáltuk.
2. Camps és Dodd (1967) vizsgálatai azt mutatták, hogy az alkoholisták között nagyobb számban fordulnak elő vércsoport anyag nonsecretorok. E kérdés annál is inkább érdekes, mert más vizsgálatok szerint az ulcusban szenvedők között mintegy kétszer gyakoribb a nonsecretor tulajdonság, mint az átlagos populációban. Ugyanakkor másfélszer olyan gyakran fordul elő O vércsoport az ulcusban szenvedőknél, mint az átlagos populációban. Egészében az ulcus 2,7-szer gyakoribb a O, nonsecretorokban, mint a nem O, secretor egyedekben. Az ulcus-ra való hajlam érdekes probléma azért is, mert az alkoholizmus leggyakoribb somatikus következményei közé tartozik. Fentiek szerint tehát a secretor-nonsecretor sajátság egyrészt önmagában is jelentős lehet, mint marker, másrészt bizonyos előrejelzést adhat a következményes ulcus valószínűségére, harmadrészt az A és O vércsoport-sajátság és a secretor-nonsecretor sajátság együttes megfigyelése felvilágosítást adhat a tényezők "súlyáról" ulcusban. Ezért a vizsgálandó marker sajátságok közé felvettük a secretor sajátság vizsgálatát.

3. Cruz-Coke 1965-ben közölt vizsgálatai óta ismételten foglalkoztak az alkoholizmus és szintévesztés összefüggésével. Ma nem kétséges, hogy a két jelleg között van korreláció. Vitatott csak az, hogy a szintévesztők valóban hajlamosak-e az alkoholizmusra, vagy az alkoholizmus következménye a szintévesztés. A kérdés eldöntése módszertani okok miatt igen nehéz. Ha a szintévesztés nem következményes, akkor ez a kérdés további két ok miatt igen érdekes. A szintévesztés igazoltan nemhez kötötten öröklődik és miután valószínűtlen, hogy fiziológiai összefüggés állna fenn a két jelleg között, azért feltételezhető, hogy valamely tényező, amely az alkoholizmusra hajlamosít, ugyancsak X kromoszómás lokalizációjú. Ugyanakkor sikerült korrelációt kimutatni a szintévesztés és az alkoholizmus egy másik gyakori következménye a májcirrhosis között. Ezért a szinlátást is vizsgáltuk, mint marker jelleget.
4. Peeples (1962) állapította meg először, hogy az alkoholisták között több a PTC nem izlelő, mint az átlagos populációban. Bár ezt az adatot sem sikerült minden utánvizsgálatban - részben módszertani okok miatt - megerősíteni, általában elfogadottnak tekinthető. A PTC vizsgálatokkal kapcsolatban is fennállhat az a lehetőség, hogy az alkoholizmus következménye a PTC érzékelés gyengülése. A PTC érzékelés további érdekessége, hogy a csökkent pajzsmirigy működésű betegek között több a PTC nem izlelő, mint az a populációs adatok alapján várható lenne. A PTC izelés és a pajzsmirigy működés összefüggésének vizsgálata esetleg a pajzsmirigy működés figyelembevételével további összefüggésekre utalhat az endocríniummal.
5. Végül vizsgáltunk egy nem markerjelleg is, a balkezességet. Mig az előbb felsorolt jellegek mind jól ismert, szigorúan és monofaktorosan öröklődő bélyegek, addig a bal- illetve jobbkezeség kétségtelenül jelentős mértékben genetikailag determinált, öröklődése azonban nem teljesen tisztázott. A jelleg érdekessége inkább abban áll, hogy újból és újból felmerül az irodalomban az a gondolat, hogy deviáns személyiség és balkezesség között összefüggés állhat fenn.

b) Az alkoholisták gyermekeinek vizsgálata.

A gyermekek vizsgálatában a lehetőségek szerint igyekeztünk felvenni ugyanazon adatokat, mint a felnőtt vizsgálatban. Ezen adatfelvételnek hármass célkitűzése volt. Öröklődő jellegekről lévén szó, már eleve érdekes ezek követése az utódokban, esetleg preferenciális megtermékenyítés, mutáció stb. jelenségének megállapítása, bár ezek valószínűsége eleve rendkívüli csekély és csak igen nagy elemszám esetében fordulhat elő észlelhető gyakorisággal. Ugyanakkor éppen, mert a vizsgált jellegek egy része esetében joggal mérülhet fel, hogy az alkoholistában csak következményes, ezért az utódok vizsgálata némi támpontot adhat. A gyermekek vizsgálatának másik oka az volt, hogy a kiindulási terv szerint teljes családanalízisre kell törekedni. Végül indokolt kérdésfeltevésnek tűnik, hogy azok a gyermekek, akik a marker sajátságok hordozói a többi vizsgálati irány (pszichológia, antropológia) eredményei szerint eltérők-e e jellegeket nem mutató gyermekektől. E helyen jegyezzük meg, hogy néhány esetben, amikor a gyermekeket a nem alkoholista szülőfél kísérté el a vizsgálatra, akkor őt is megvizsgáltuk az adott jellegekre.

A vizsgálat első fázisa lényegében előkísérlet volt. Szükséges volt megismernedni a populációval, tapasztalatot szerezni, hogy hogyan lehet őket a közreműködésre (pl. vérvétel) megnyerni, be kellett gyakorolni a módszereket stb.

A felnőtt alkoholistákat a VIII. kerületi rendelőintézetben vizsgáltuk. Összesen vizsgálatra került 178 személy, ebből 164 férfi és 14 nő. A populáció kijelölésében megfelelő definíció hiányában abból indultunk ki, hogy akit elvonókurára köteleztek, alkoholistának tekinthető. A vizsgált személyek között összesen 4 önkéntes elvonásra jelentkezett volt, ami számbelileg sem jelentős, de tapasztalatunk szerint az önkéntesek és kényszerelvonásra járók között semmilyen vonatkozásban nincs is különbség. A vizsgálatokat mindig azonos orvos beteganyagán végeztük. A vizsgált személyeket semmilyen szempontból sem választottuk ki, minden

kezelésre jövőt megvizsgáltunk, amennyiben erre módunk volt. Így a vizsgált populációban a legkülönbözőbb koru, foglalkozásu, stb. személyek voltak, akik az alkoholizmus fajtája szerint is igen eltérők voltak (Pl. mióta iszik, mennyit iszik, mit iszik stb). Mindig csak olyan személyeket vizsgáltunk, akik rendszeresen kezelésben voltak és a vizsgálat időpontjában teljesen józanok voltak. A betegeket általában rá lehetett venni, hogy a vizsgálatban közreműködjenek. Csak kevesen tagadták meg a vérvételt, néhányan az izlelési próbák során tudatosan félrevezettek, de ezt az alkalmazott módszerrel nagy valószínűséggel meg lehetett állapítani. Minden vizsgált személyről az Alkohol Gondozó Intézetben részletes kórlap rendelkezésre áll, így a statisztikai vizsgálat kiegészíthető az egyéni kórtörténetekkel. A kórlapok feldolgozása rendkívül időigényes feladat, ezért ezt mindeddig csak kis számban tudtuk elvégezni. A pontos feldolgozás előtt csak annyit lehet állítani, hogy a vizsgált populáció somatikus, pszichés és szociális helyzetére nézve egyaránt rossz állapotban levő egyedekből tevődik össze.

Számos orvosi lelet mutatja az ulcus, idegrendszeri, cardialis stb. megbetegedések gyakori előfordulását, talákoztunk könnyen felismerhető öröklődő elváltozásokkal is (chondrodystrophia, ajakhasadék). Feltűnő volt az igen nagyszámu tetováció, ezeken belül is nagyszámu agresszivitásra utaló jel (pl. tör stb.) és talán a betegek helyzetével összefüggő szöveg (pl. gyűlölöm az életet) fordult elő. A számos debilnek tűnő személy, a sok börtetett előéletű mutatja, hogy a vizsgált személyeknek nemcsak a somatikus állapota rossz.

A vizsgálatok legnagyobb nehézségét a technikai körülmények okozták. A vércsoport megállapítását nem lehetett a helyszínen végezni, ami nemcsak bonyolította az eljárást, de minden gondosság ellenére néhány vérminta üvege eltörtött. A rendelő zsúfoltsága miatt nem lehetett mindig PTC és balkezesség vizsgálatot csinálni, mert a betegek kölcsönösen befolyásolták egymást. Anomaloscop nem állt rendelkezésre, a táblás színlátásvizsgálatok kevésbé megbízhatóak és a rendelőintézeti fényviszonyok sem voltak kedvezőek és eleve korlátozták az időpontokat, amikor a vizsgálatokat el lehetett végezni. (Csak természetes fényben!).

A technikai nehézségek miatt nem tudtunk minden személyen minden vizsgálatot elvégezni. Más esetekben a kezdeti tapasztalatlanság és más okok miatt egyes eredményeket, mint nem megbízhatókat töröltünk. Az esetek egy részében egy-egy személy PTC vagy színlátási vizsgálatát megismételtük. A kimutatásban csak a megbízhatóbbnak tűnő eredmény szerepel. Ezért a különböző vizsgálatok száma nem azonos a vizsgált személyekkel.

A vizsgált gyermekpopuláció azonos volt a pszichológiai vizsgálaton résztvevőkkel és azonos volt a vizsgálat helye is. Itt a már felsorolt technikai nehézségekhez az is hozzájárult, hogy kb. 5-6 évnél fiatalabb gyermekeken PTC vizsgálatot megbízhatóan végezni egyáltalán nem tudtunk, a vérvétel sok esetben ugyancsak nem sikerült.

Külön probléma a felnőtt és gyermekpopuláció egybeesése. Miután a két populáció vizsgálata eltérő helyen, de gyakran azonos időben folyt, másrészt a felnőttekből minél nagyobb számot kellett vizsgálni a két populációnak csak töredéke esik egybe. Az alkoholisták azonban hosszú időn keresztül, bár rendszertelenül jönnek az elvonókurára, így az alkoholista szülő elérésének nincs különösebb akadálya. Ez a kérdés egyébként is csak akkor fog teljes súlyával felmerülni, ha majd az antropológiai vizsgálat is kiterjed az alkoholista szülő félre.

4. A vizsgálati módszer

A vércsoport és secretor sajátosság a felvett mintákból a Heim Pál kórházban történt az ott használatos módszerrel.

A PTC vizsgálat a standard 12 fokozatu higitási sorozat, csapviz, sós, cukros és citrompótlós kontrolloldatokkal. Minden próbát addig végeztünk, míg 3-5 egybehangzó választ kaptunk.

A szintévesztés vizsgálatához a Velhagen féle táblázatokat használtuk, a vizsgált személyt háttal ül-tetve az ablakhoz, (tűző napfényben beárnyékol helyiségben), a táblázatot szemüveg nélkül olvastatva, mintegy 0,5 - 1 méter távolságból.

A balkezesség megállapítására néztük, hogy a beteg hogyan kulcsolja kezeit és karjait, melyik kézzel nyul az eléje tett pénzérme után és melyik kézzel ír. Ezen kívül megkérdeztük, hogy melyik kezével dolgozik, esetleg melyik lábával rug a labdába és végül balkezesnek tartja-e önmagát.

Néhány esetben eltekintettünk a saját vizsgálatától. Így többször - de nem minden esetben - nem végeztünk vércsoport vizsgálatot, ha a beteg véradó-könyvvvel igazolta vércsoportját, ill. színlátást, ha a beteg hivatásos gépkocsivezető.

5. Az alkoholistákon megállapított statisztikai eredmények.

Vércsoport szerinti megoszlás

Összesen értékelhető 147 fő.

Csoport	A	B	AB	0
fő	66	28	18	35
Ezen belül pontosítva:	A/1 40 fő	A/2 19 fő	"A" 7 fő	
	A/1B 13 fő	A/2B 2 fő	"AB" 3 fő	

Secretor vizsgálat

Összesen értékelhető	133 fő
Ebből secretor	67 fő
nonsecretor	66 fő

PTC vizsgálat

Összesen értékelhető 116 fő.

Érzékelt fokozat:	12,	11,	10,	9,	8,	7,	6,	5,	4,	3,	2,	1	nem érzékel
fő:	0,	1,	3,	2,	6,	8,	8,	39,	8,	19,	10,	12,	39

Színlátás vizsgálat

Összesen értékelhető 144 fő.

Ebből bizonyosan született szintévesztő	1 fő
feltehetően szintévesztő	2 "
teljesen ép színlátásu	49 "
erősebb zavarok	18 "
enyhébb zavarok	71 "
nem ítélt meg	3 "

A színlátás vizsgálatokhoz megjegyzendő, hogy ezekben lehet a legtöbb szerepe a vizsgálati hibáknak, pl. világítás, a beteg analfabéta, zavarja a környezet stb. Így ezeket az eredményeket tartjuk a legkevésbé hitelesnek. Enyhébb színlátási zavarnak tekintettük, ha a beteg 5 vagy annál kevesebb táblázatot nem tudott elolvasni, súlyosabb zavarnak, ha 5-nél több táblát nem tudott elolvasni, de legalább a táblák felét igen. Nem ítélt meg rovatban szerepel 3 fő, aki több mint a táblák felét nem tudta elolvasni, mégsem tűnt szintévesztőnek. A nem olvasott táblákban, ill. a téves olvasásokban rendszert észlelni nem tudtam.

Balkezesség vizsgálata

Összesen értékelhető 137 fő.

Mind a 4 gyakorlatot (fogás,írás,kétszer kulcsolás) <i>balkéz</i> zel végezte	3 fő
3 gyakorlatot ballal végzett	8 fő
2 " " "	45 fő
1 " " "	53 fő
mind a 4 gyakorlatot <i>jobb</i> bal végezte	28 fő.

Azok közül, akik 4 gyakorlatot végeztek ballal, balkezesnek mondta magát										2 fő
"	"	"	3	"	"	"	"	"	"	3 "
"	"	"	2	"	"	"	"	"	"	8 "
"	"	"	1	"	"	"	"	"	"	4 "
"	"	"	0	"	"	"	"	"	"	3 "
Összesen <i>balkezesnek</i> mondta magát										20 fő

A balkezesség vizsgálatát a szintévesztéshez hasonlóan nehéz objektíven elbírálni, de ezen kívül számos momentum, leggyakrabban a betegek tremora nehezíti az értékelést.

6. A vizsgálatok értékelése.

A kicsiny elemszám nem teszi lehetővé az összehasonlítást a populációs adatokkal. Egészében mégis úgy tűnik, hogy az A vércsoportúak, a PTC nem izlelők és a non secretorok a vizsgált mintában nagyobb számban fordulnak elő, mint várható lenne. Igazi szintévesztés a vártnál ritkábban fordult elő. A balkezességet, részben módszerbeli eltérések miatt kontroll populációval összevetni nem tudom. Egészében az eredmények beillenek a kiindulási hipotézisbe. Mindenképpen fontos azonban, hogy a vizsgált jellegek nagy számban fordulnak elő és így könnyen megtalálhatók viszonylag kis mintában is.

Az eddigi vizsgálatok csak a populáció és a módszer megismerésére szolgáltak. Az első adatok nagy mértékben valószínűsítik, hogy a vizsgálat folytatásában lehet eredményt (esetleg negatív eredményt) elérni.

**AZ ALKOHOLISTÁKTÓL SZÁRMAZÓ GYERMEKEK
ANTROPOLÓGIAI VIZSGÁLATI EREDMÉNYEI**

Dr. Nemeskéri János

AZ ALKOHOLISTÁKTÓL SZÁRMAZÓ GYERMEKEK ANTROPOLÓGIAI VIZSGÁLATI EREDMÉNYEI

A komplex kutatás keretében végzett antropológiai vizsgálatok eredményeinek részletezése előtt néhány olyan gondolatot kívánok megemlíteni, amelyek az antropológiai kutatás tartalmi kereteit, lehetőségeit és elvárásait meghatározzák.

Hazánkban az alkoholizmus állandóan emelkedő tendenciája mind súlyosabb egyéni és társadalmi problémákat vet fel. Az antropometriai vizsgálat elsődlegesen ténymegállapításra törekedett - ez a lehetőségekből következett. Az előbbiekből adódik, hogy az "alkoholista" fogalom meghatározója az elvonókurán való részvétel volt, függetlenül attól, hogy a vizsgált gyermekek apjának, nevelő apjának vagy mindkét szülőjének alkoholizmusa fokozatilag differenciált lett volna. Az alkoholelvonó kurára utaltnak anamnézise, miután nem állt az antropológus rendelkezésére, a tényszerűen megállapított jellegzetességek kialakulásának okát illetően határozott vélemény nem alakítható ki a vizsgált gyermekek esetében.

Ismeretes ugyanis, hogy az alkoholizmus kialakulását egyedileg számos predispozíciós tényező határozhatja meg, s így az utódon a feltételezett és esetenként megállapított retardáltság lehetséges, hogy valamely primér alapra rétegződött másodlagos jelenség. Mindez arra utal, hogy a genetikus alapokon túl a negatív ható környezeti háttér esetenként döntőbb tényezője lehet az észlelt retardáltságnak.

Az alábbiakban részletezett antropometriai adatok teljeskörű értelmezésére csakis akkor lesz mód, ha differenciált családelemzések végzése válik lehetővé. Utalnunk kell végül arra is, hogy az elvonókurára utalt egyének gyermekeinek nem mindegyike került vizsgálatra, bizonyos mértékig feltételezhető, hogy pont azok nem kerültek a vizsgálati sorozatba, akiknél retardációs jelenségek miatt állami gondozottak, vagy gyermekegészségügyi intézetben ápoltak, vagy javító-nevelő intézetben tartózkodnak.

- . -

A komplex vizsgálatok keretében végzett antropometriai vizsgálatok során 174 családhoz tartozó 244 gyermekről történt adatfelvételezés. A 244 gyermek közül 133 fiú, 111 leány. A 174 családhoz 390 gyermek tartozik, akik közül a berendelések során 283 jelent meg, 72,6 %. 39 gyermek esetében antropometriai vizsgálat elvégzése nem volt lehetséges. Minden vizsgált gyermekről 24 metrikus adatot vettünk fel, továbbá meghatároztuk a szemszint és hajszint, valamint a testalkatot, a testtartás típusát, a tápláltságot és azon sajátos egyéni jellegzetességeket, amelyek adott esetekben a retardációval vonatkozásba hozhatók. Az antropometriai adatok értékeléséhez minden vizsgált gyermek esetében egy hétre vonatkozóan vettük fel a táplálkozási adatokat is. A felvett 24 testméret közül 14 test- és fejméretet elemeztünk, ezek megnevezése és sorrendje az alábbi:

A méret neve	Száma a Martin féle rendszerben
Testmagasság	M. 1.
Ülőmagasság	M. 23.
Vállszélesség	M. 35.
Csipőszélesség	M. 41.

A méret neve	Száma a Martin féle rendszerben
Mellkaskerület	M. 61.
Testsúly	M. 71.
A fej legnagyobb hosszúsága	M. 1.
A fej legnagyobb szélessége	M. 3.
Legkisebb homlokszélesség	M. 4.
Járomivszélesség	M. 6.
Állkapocsszögletisélesség	M. 8.
Egész fejmagasság	M. 16.
Morfológiai arcmagasság	M. 18.
Fejkerület	M. 45/a.

1. Testmagasság

Antropometriai szempontból a testmagasság egyike azon méreteknak, amely az öröklöttségen túlmenően, a környezeti hatásokat illetően részletesen tanulmányozott. Elegendő itt utalni az ikerkutatásokra, valamint Galton és Garn vizsgálataira, miszerint a szülők és gyermekek testmagassága között lényeges összefüggés áll fenn. Annak ellenére, hogy nem tisztázott a termet öröklődése, s azt nem egy génpár, hanem több gén együttese határozza meg, köztudott, hogy populációs szinten a környezeti tényezők hatása 1/3. A termetre és általában testméretekre vonatkozó adatainkat Eiben és munkatársai: "Budapesti óvodások és iskolások testi fejlettsége (1968-69)" című tanulmányban közölt átlagokkal vetettük össze. A fejméretekre vonatkozó normálértékeket Eiben O.: "Gyermekek fej és arcméretének változásai nyugat-magyarországi vizsgálatok alapján" (1967) c. közlemény normál adataival hasonlítottuk össze.

A fiuk testmagassága két korévben, a leányoké négy korév kivételével marad el a normál gyermekek testmagasságának átlagától. Az elmaradás mértéke, különösen a fiuknál az életkorral növekedni látszik. A környezet hatása az eltérő életkorokban nagy mértékben függ a fejlődés teljes menetétől, ritmusától.

Alkoholisták gyermekeinek átlagos testmagassága (cm)

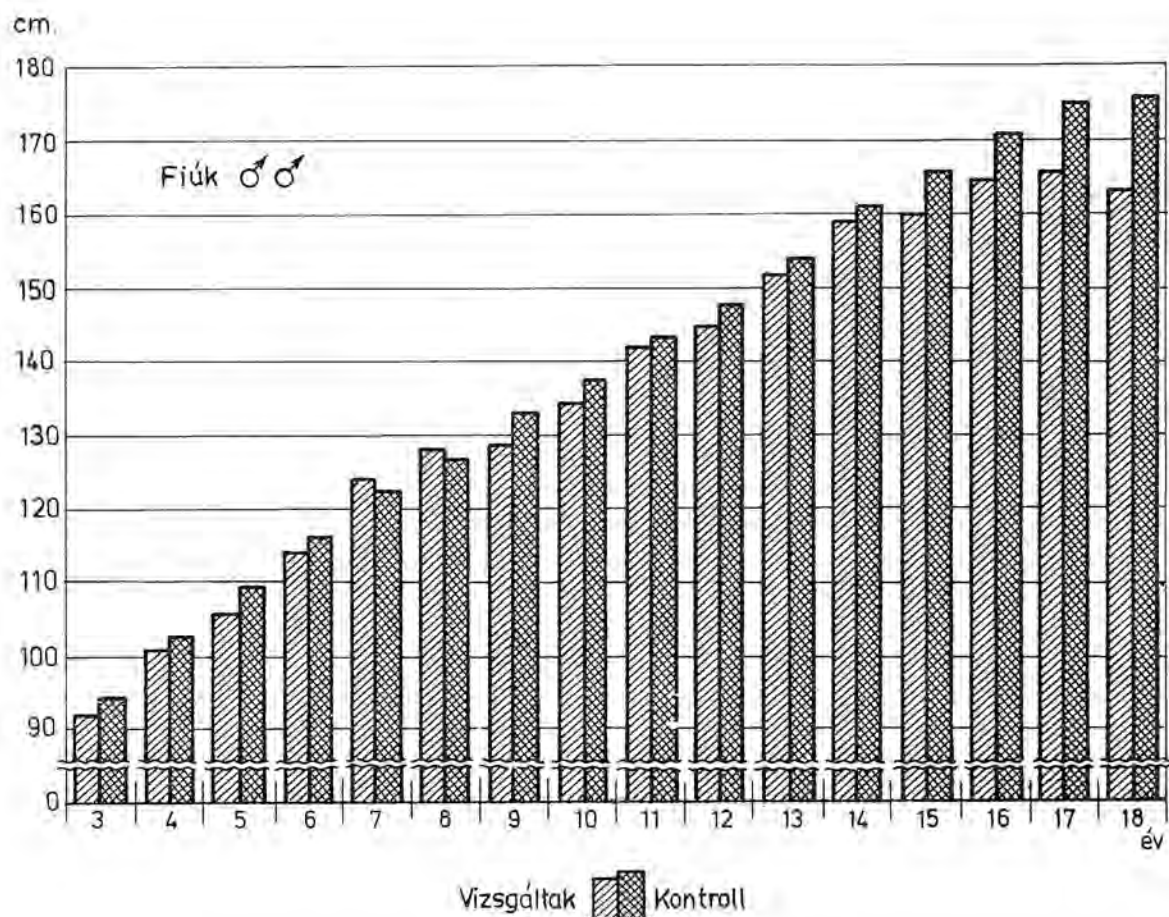
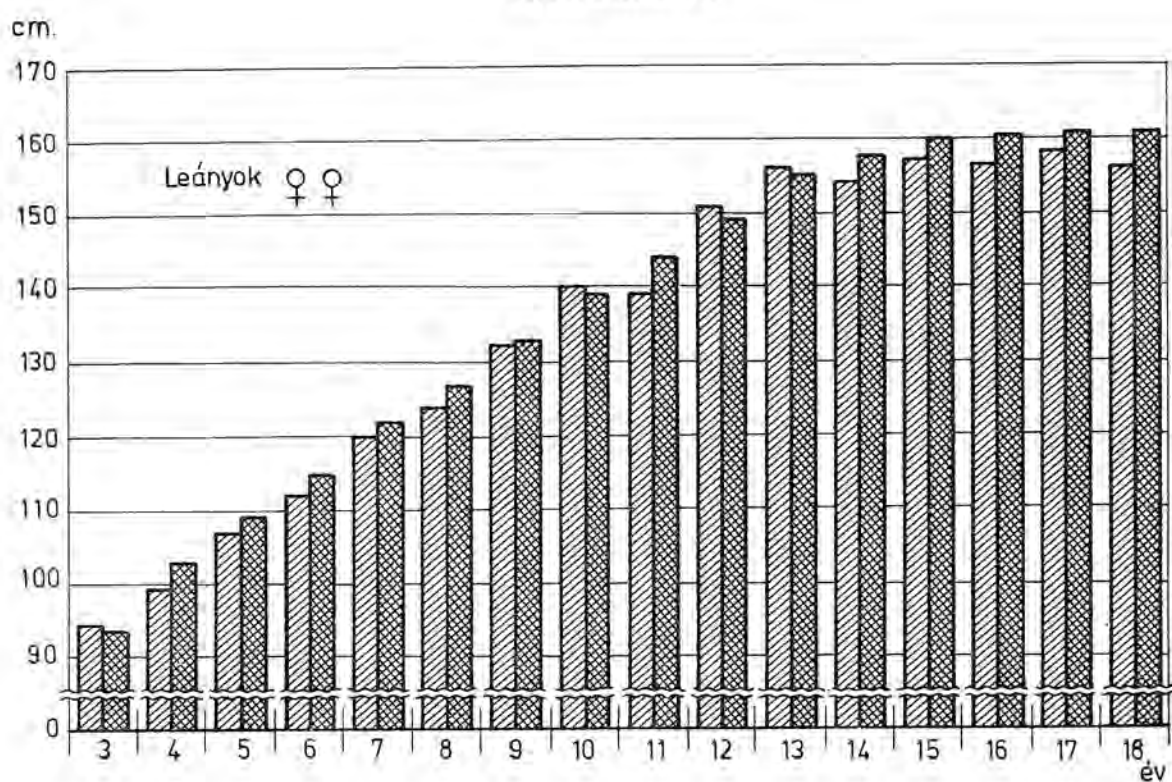
1. sz. táblázat

Korév	N		Fiuk (♂♂)			Leányok (♀♀)		
	♂	♀	átlag	normál átlag	eltérés	átlag	normál átlag	eltérés
3 éves	5	1	92,3	94,6	- 2,3	94,0	93,9	+ 0,1
4 "	7	4	101,0	102,6	- 1,6	99,5	102,4	- 2,9
5 "	9	4	106,0	109,2	- 3,2	107,0	109,1	- 2,1
6 "	8	7	114,4	115,8	- 1,4	112,2	115,1	- 2,9
7 "	2	7	124,0	122,5	+ 1,5	120,0	121,5	- 1,5
8 "	13	7	128,5	127,0	+ 1,5	124,1	127,2	- 3,1
9 "	10	13	128,3	132,8	- 4,5	132,3	132,5	- 0,2
10 "	9	6	134,2	137,8	- 3,6	140,2	138,7	+ 1,5
11 "	9	7	142,2	143,0	- 0,8	139,0	144,0	- 5,0
12 "	10	11	145,1	148,1	- 3,0	151,2	149,7	+ 1,5
13 "	10	6	152,1	154,1	- 2,0	156,8	155,2	+ 1,6
14 "	13	12	159,0	161,6	- 2,6	154,6	158,0	- 3,4
15 "	7	4	160,0	166,2	- 6,2	157,8	160,0	- 2,2
16 "	9	11	165,2	171,3	- 6,1	156,8	160,4	- 3,6
17 "	9	6	166,0	174,9	- 8,9	158,2	160,7	- 2,5
18 "	3	5	163,0	175,9	-12,9	156,6	160,8	- 4,2

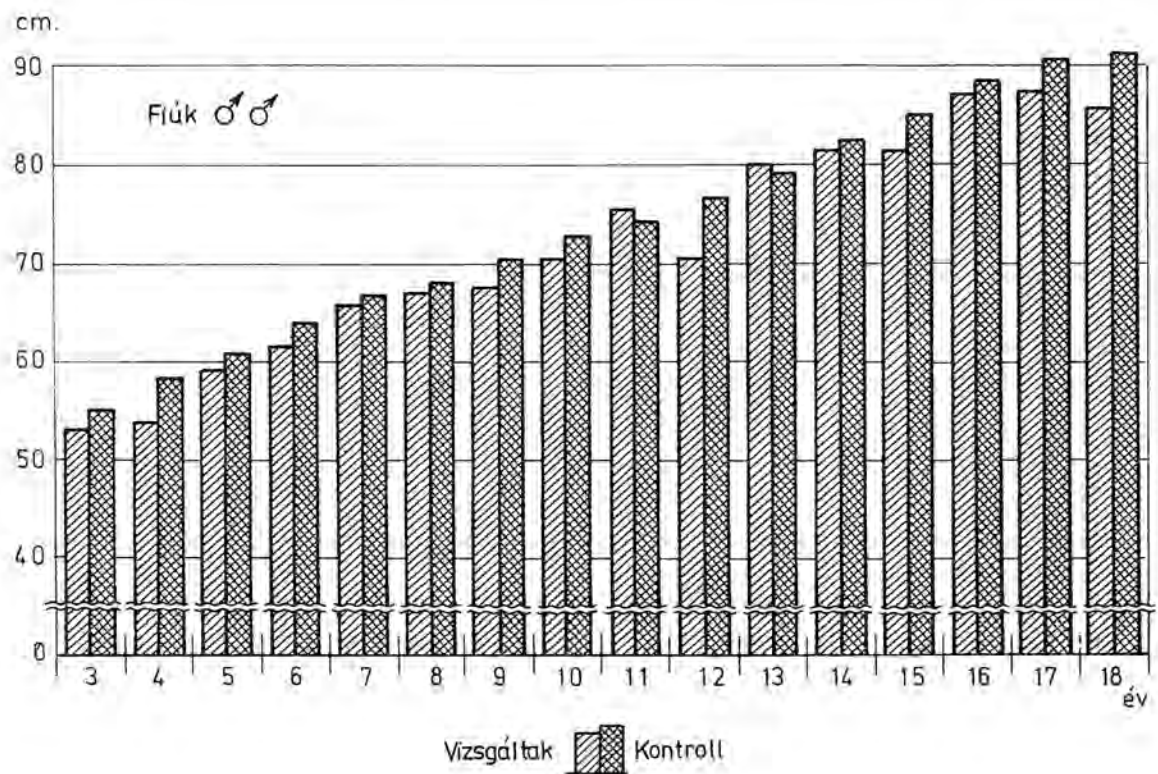
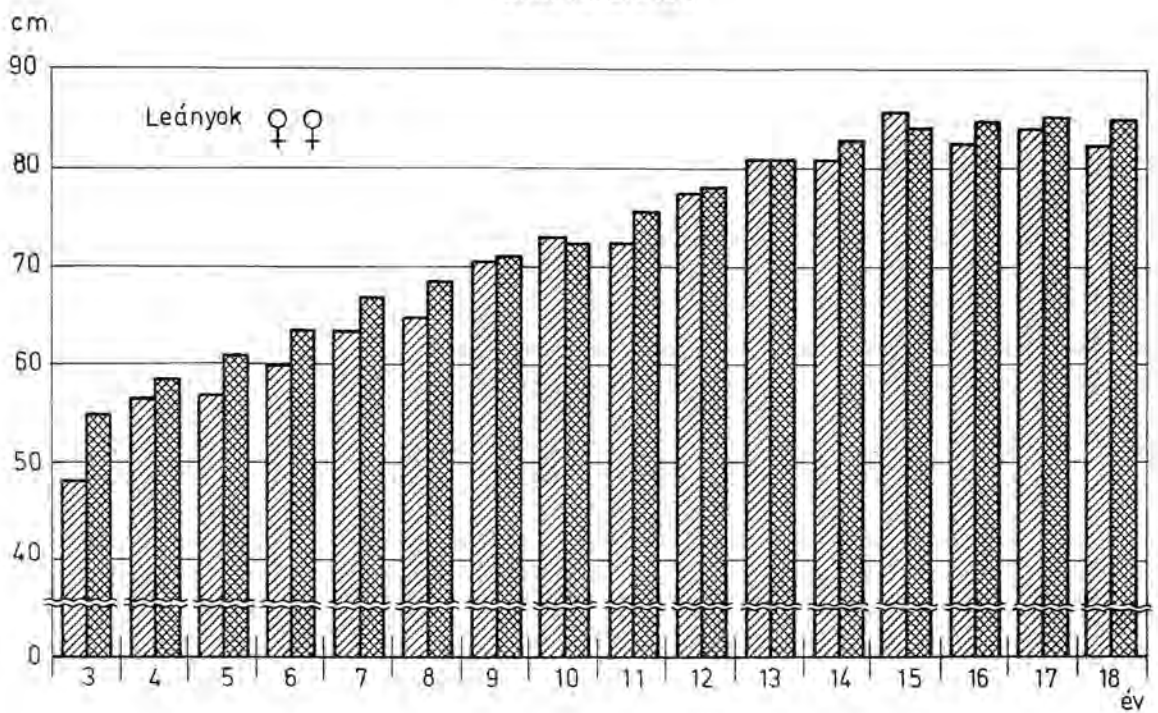
Összesen: 133

111

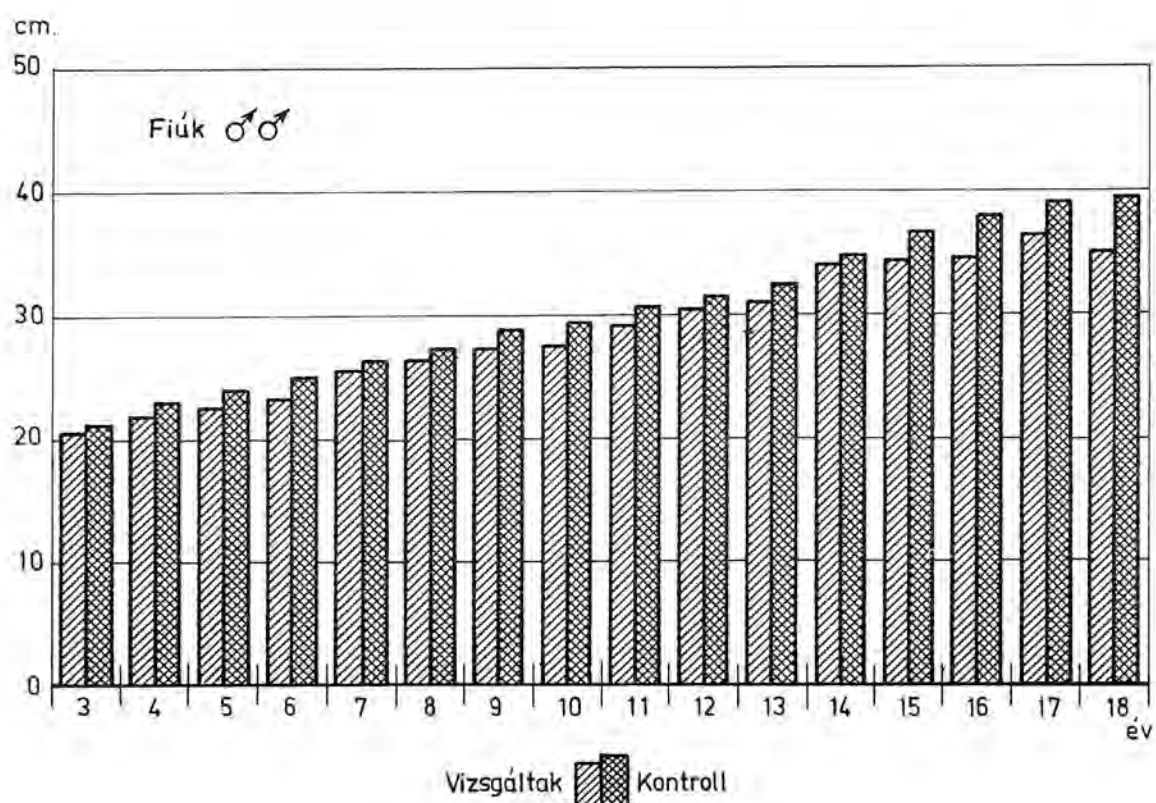
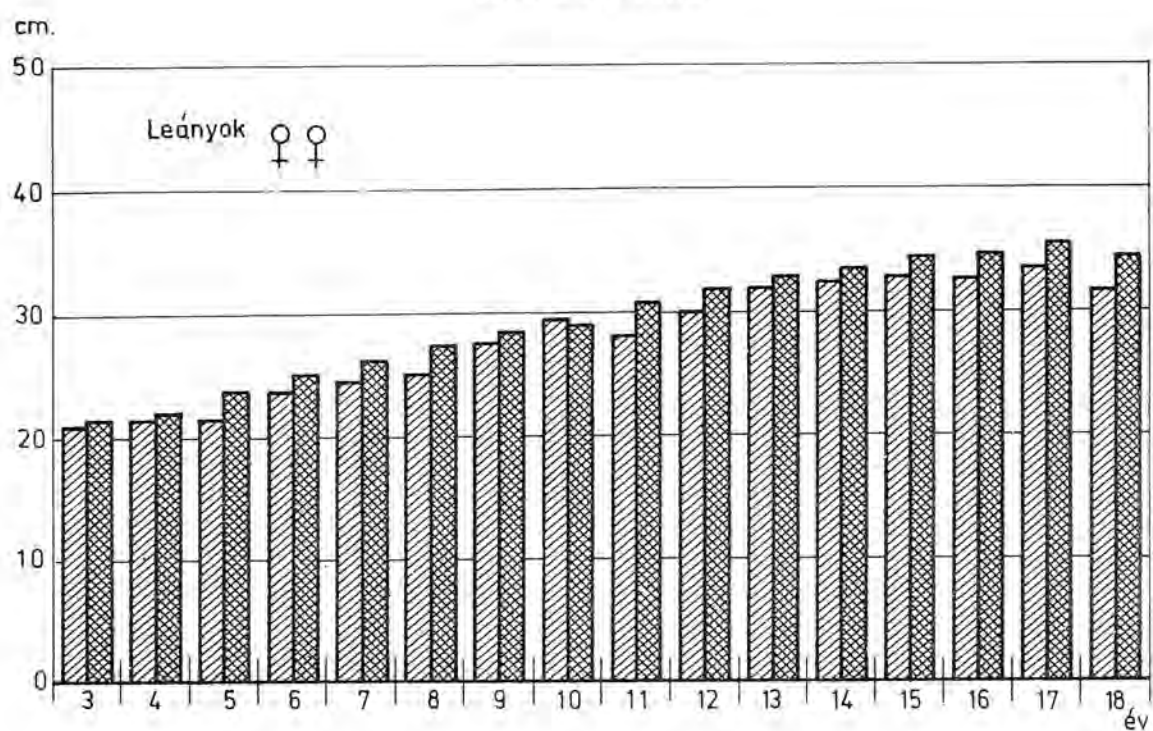
TESTMAGASSÁG

ÜLŐMAGASSÁG

VÁLLSZÉLESSÉG

2. Ülőmagasság

Az ülőmagasság mindkét nemben, két korévben magasabb, mint a megfelelő koru gyermekek normál ülőmagasság értékei. Az elmaradás nem olyan jelentős, mint a testmagasság esetében. (Lásd a 2. tábla "eltérés" rovatát.) A fiuknál az életkorral növekvő.

Alkoholisták gyermekeinek átlagos ülőmagassága (cm)

2.sz. táblázat

Korév	N		Fiuk (♂♂)			Lányok (♀♀)		
	♂	♀	átlag	normál átlag	eltérés	átlag	normál átlag	eltérés
3 éves	5	1	53,0	55,0	- 2,0	48,0	54,3	- 6,3
4 "	7	4	53,8	58,4	- 4,6	56,0	58,0	- 2,0
5 "	9	4	59,0	61,1	- 2,1	56,3	60,5	- 4,2
6 "	8	7	61,8	64,0	- 2,2	60,0	63,4	- 3,4
7 "	2	7	65,5	66,6	- 1,1	63,5	66,2	- 2,7
8 "	13	7	67,0	68,1	- 1,1	64,7	68,1	- 3,4
9 "	10	13	67,4	70,7	- 2,3	70,1	70,3	- 0,2
10 "	9	6	70,4	72,7	- 2,3	72,7	72,4	+ 0,3
11 "	9	7	75,6	74,4	+ 1,2	72,4	75,1	- 2,7
12 "	10	11	70,8	76,3	- 5,5	77,4	77,8	- 0,4
13 "	10	6	80,0	79,0	+ 1,0	81,0	81,0	-
14 "	13	12	81,5	82,7	- 1,2	80,5	82,8	- 2,3
15 "	7	4	81,8	84,9	- 3,1	85,5	83,9	+ 1,6
16 "	9	11	87,0	88,3	- 1,3	82,2	84,7	- 2,5
17 "	9	6	87,2	90,2	- 3,0	84,0	84,9	- 0,9
18 "	3	5	85,6	91,1	- 5,5	82,2	84,8	- 2,6

Összesen: 133 — 111

3. Vállszélesség

Fiuknál a vállszélesség minden korévben, a leányoknál pedig egyetlen életkor kivételével elmarad a normáltól. Az elmaradás mindkét nemben az életkorral növekedni látszik.

Alkoholisták gyermekeinek átlagos vállszélessége (cm)

3.sz. táblázat

Korév	N		Fiuk (♂♂)			Leányok (♀♀)		
	♂	♀	átlag	normál átlag	eltérés	átlag	normál átlag	eltérés
3 éves	5	1	20,6	21,3	- 0,7	21,0	21,3	- 0,3
4 "	7	4	22,3	22,6	- 0,3	21,5	22,0	- 0,5
5 "	9	4	22,5	24,0	- 1,5	21,3	23,8	- 2,5
6 "	8	7	23,2	25,1	- 1,9	23,7	25,0	- 1,3
7 "	2	7	26,0	26,7	- 0,7	24,5	26,3	- 1,8
8 "	13	7	26,6	27,6	- 1,0	25,0	27,4	2,4
9 "	10	13	26,3	28,7	- 2,4	27,3	28,3	1,0
10 "	9	6	27,7	29,7	- 2,0	29,5	29,3	+ 0,2
11 "	9	7	29,6	30,8	- 1,2	28,0	30,7	- 2,7
12 "	10	11	30,5	31,7	- 1,2	30,0	31,8	- 1,8
13 "	10	6	31,2	32,8	- 1,6	32,0	33,0	- 1,0
14 "	13	12	34,2	34,9	- 0,7	32,6	33,5	- 0,9
15 "	7	4	34,1	36,4	- 2,3	32,7	34,4	- 1,7
16 "	9	11	34,8	37,9	- 3,1	32,4	34,8	- 2,4
17 "	9	6	36,5	39,1	- 2,6	33,5	35,1	- 1,6
18 "	3	5	35,0	39,8	- 4,8	31,8	34,7	2,9

Összesen: 133 — 111

4. Iliocristalis csipőszélesség.

A normál értékek a bicristalis csipőszélességre vonatkoznak. (Martin 40), ami az általunk mért csipőszélességnél természetesen valamivel nagyobb értékű. Ennek ellenére a fiuknál egy, a leányoknál három életkorban találtunk a vizsgált gyermekcsoportnál a normálnál nagyobb átlag értékeket.

4.sz. táblázat *Alkoholisták gyermekeinek iliocristalis csipőszélessége (cm)*

Korév	N		Fiúk (♂♂)			Leányok (♀♀)		
	♂	♀	átlag	normál átlag	eltérés	átlag	normál átlag	eltérés
3 éves	5	1	15,0	16,2	- 1,2	16,0	16,0	-
4 "	7	4	16,1	16,9	- 0,8	15,5	17,1	- 1,6
5 "	9	4	16,7	17,7	- 1,0	17,5	17,8	- 0,3
6 "	8	7	17,9	18,7	- 0,8	17,1	18,5	- 1,4
7 "	2	7	19,0	19,7	- 0,7	18,1	19,3	- 1,2
8 "	13	7	19,3	19,9	- 0,6	19,4	20,0	- 0,6
9 "	10	13	19,3	20,7	- 1,4	20,4	20,8	- 0,4
10 "	9	6	20,9	21,5	- 0,6	22,8	21,6	+ 1,2
11 "	9	7	21,4	22,5	- 1,1	21,5	22,6	- 1,1
12 "	10	11	21,9	23,1	- 1,2	25,8	23,7	+ 2,1
13 "	10	6	23,4	24,1	- 0,7	23,5	24,7	- 1,2
14 "	13	12	27,0	25,5	+ 1,5	25,4	25,5	- 0,1
15 "	7	4	24,4	26,3	- 1,9	27,2	26,8	+ 0,4
16 "	9	11	25,4	27,6	- 2,2	25,6	26,8	- 1,2
17 "	9	6	26,1	28,2	- 2,1	25,0	27,2	- 2,2
18 "	3	5	25,3	28,6	- 3,3	25,8	26,7	- 0,9

Összesen: 133 — 111

5. Mellkaskerület

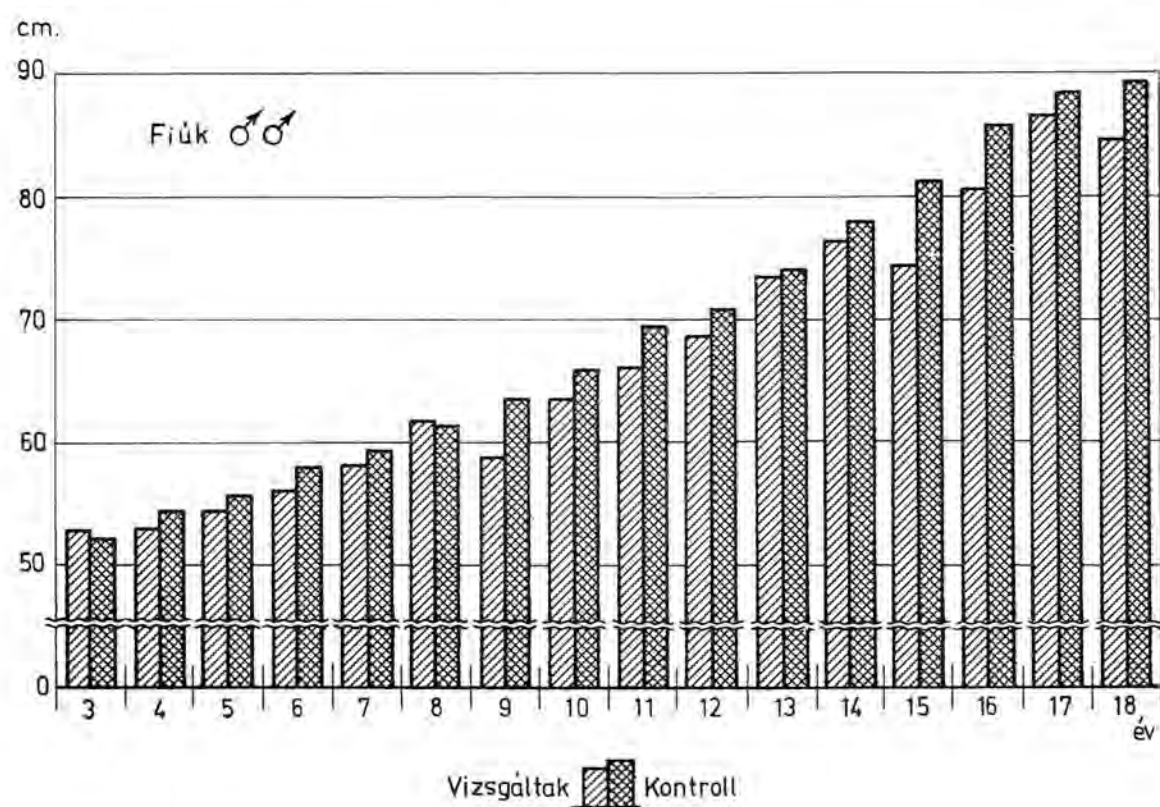
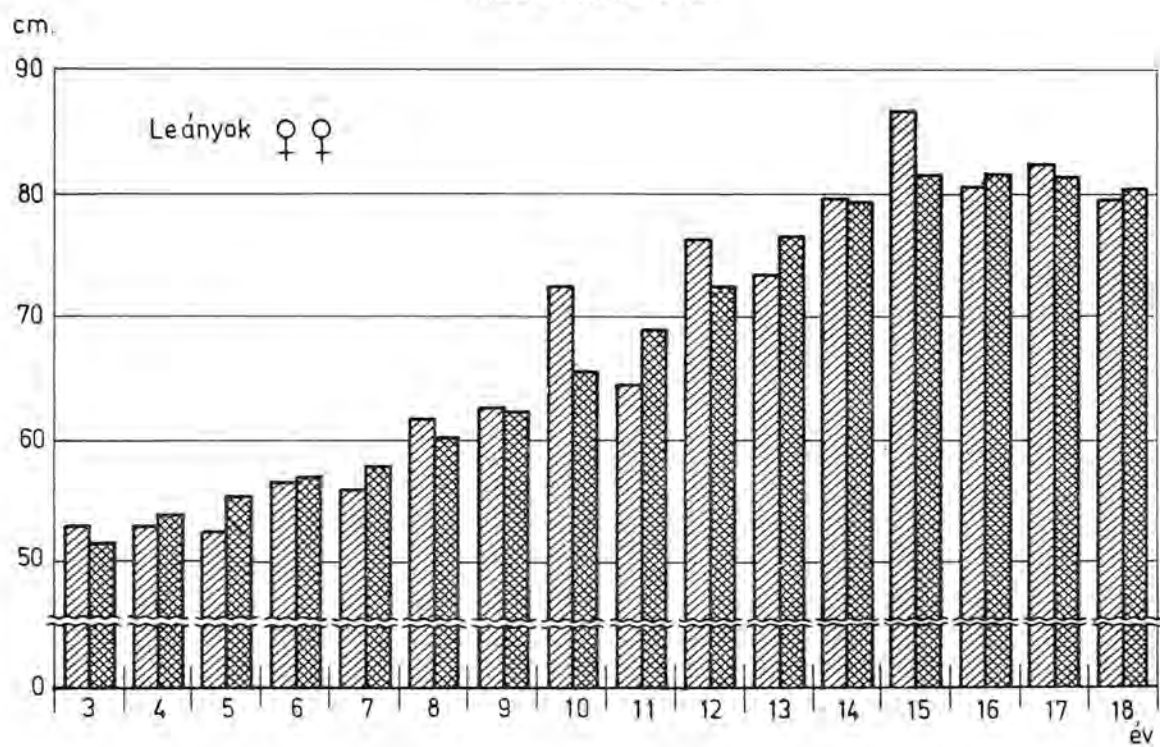
E méret értékei fiuknál mindössze két esetben haladják meg a normál értéket. Leányoknál azonban, az életkorok többségénél a megfelelő normál értéket meghaladó mellkaskörfogatot találtunk.

5.sz. táblázat *Alkoholisták gyermekeinek normál mellkaskerülete (cm)*

Korév	N		Fiúk (♂♂)			Leányok (♀♀)		
	♂	♀	átlag	normál átlag	eltérés	átlag	normál átlag	eltérés
3 éves	5	1	52,6	52,3	+ 0,3	53,0	51,5	+ 1,5
4 "	7	11	52,9	54,2	- 1,3	53,0	53,3	- 0,3
5 "	9	4	54,9	55,6	- 0,7	52,7	55,3	- 2,6
6 "	8	7	55,9	57,9	- 2,0	56,8	56,9	- 0,1
7 "	2	7	58,0	59,2	- 1,2	55,8	57,8	- 2,0
8 "	13	7	61,4	61,2	+ 0,2	61,8	60,0	+ 1,8
9 "	10	13	58,2	63,6	- 5,4	62,5	62,4	+ 0,1
10 "	9	6	63,1	65,8	- 2,7	72,3	65,5	+ 6,8
11 "	9	7	66,4	69,5	- 3,1	64,5	68,9	- 4,4
12 "	10	11	68,5	70,7	- 2,2	76,5	72,1	+ 4,4
13 "	10	6	73,5	74,0	- 0,5	73,4	76,6	- 3,2
14 "	13	12	76,7	78,0	- 2,7	79,8	79,7	+ 0,1
15 "	7	4	74,5	81,2	- 6,7	87,0	81,3	+ 5,7
16 "	7	11	80,6	86,0	- 5,4	80,1	81,8	- 1,7
17 "	9	6	86,7	88,3	- 1,6	82,5	81,5	+ 1,0
18 "	3	5	84,7	88,9	- 4,2	79,9	80,2	- 0,3

Összesen: 133 — 111

MELLKASKERÜLET

6. Testsúly

A fiuk között gyakrabban találtunk a normálnál alacsonyabb értékeket, mint a lányok között. Utóbbiaknál a testsúly három életkorban is jelentősen meghaladja a megfelelő életkorúak átlag normál testsúly értékeit. Ennek ellenére mindkét nemben az elmaradások értékei az életkorral növekedni látszanak.

6.sz. táblázat

Alkoholisták gyermekeinek testsúlya (kg)

Korév	N		Fiuk (ÓÓ)			Leányok (ÓÓ)		
	♂	♀	átlag	normál átlag	eltérés	átlag	normál átlag	eltérés
3 éves	5	1	15,1	14,4	+ 0,7	15,0	14,3	+ 0,7
4 "	7	4	16,3	16,7	- 0,4	16,7	16,4	+ 0,3
5 "	9	4	18,1	18,8	- 0,7	18,7	18,9	- 0,2
6 "	8	7	20,5	21,3	- 0,7	19,1	20,9	- 1,8
7 "	2	7	24,0	23,9	+ 0,1	21,4	23,0	- 1,6
8 "	13	9	27,1	25,9	+ 1,2	26,0	25,6	+ 0,4
9 "	10	13	25,6	29,3	- 3,7	29,0	29,2	- 0,2
10 "	9	6	30,1	32,3	- 2,2	39,8	32,4	+ 7,4
11 "	9	7	34,4	36,9	- 2,5	33,7	37,0	- 3,3
12 "	10	11	37,2	39,8	- 2,6	48,2	41,3	+ 6,9
13 "	10	6	44,2	44,1	+ 0,1	44,2	47,3	- 3,1
14 "	13	12	49,6	50,5	- 0,9	50,4	50,9	- 0,5
15 "	7	4	49,9	54,3	- 4,4	64,5	53,3	+11,2
16 "	9	11	56,3	60,4	- 4,1	49,4	54,1	- 4,7
17 "	9	6	60,8	64,6	- 3,8	52,6	55,4	- 2,8
18 "	3	5	57,6	66,8	- 9,2	52,3	55,8	- 3,5

Összesen: 133 — 111

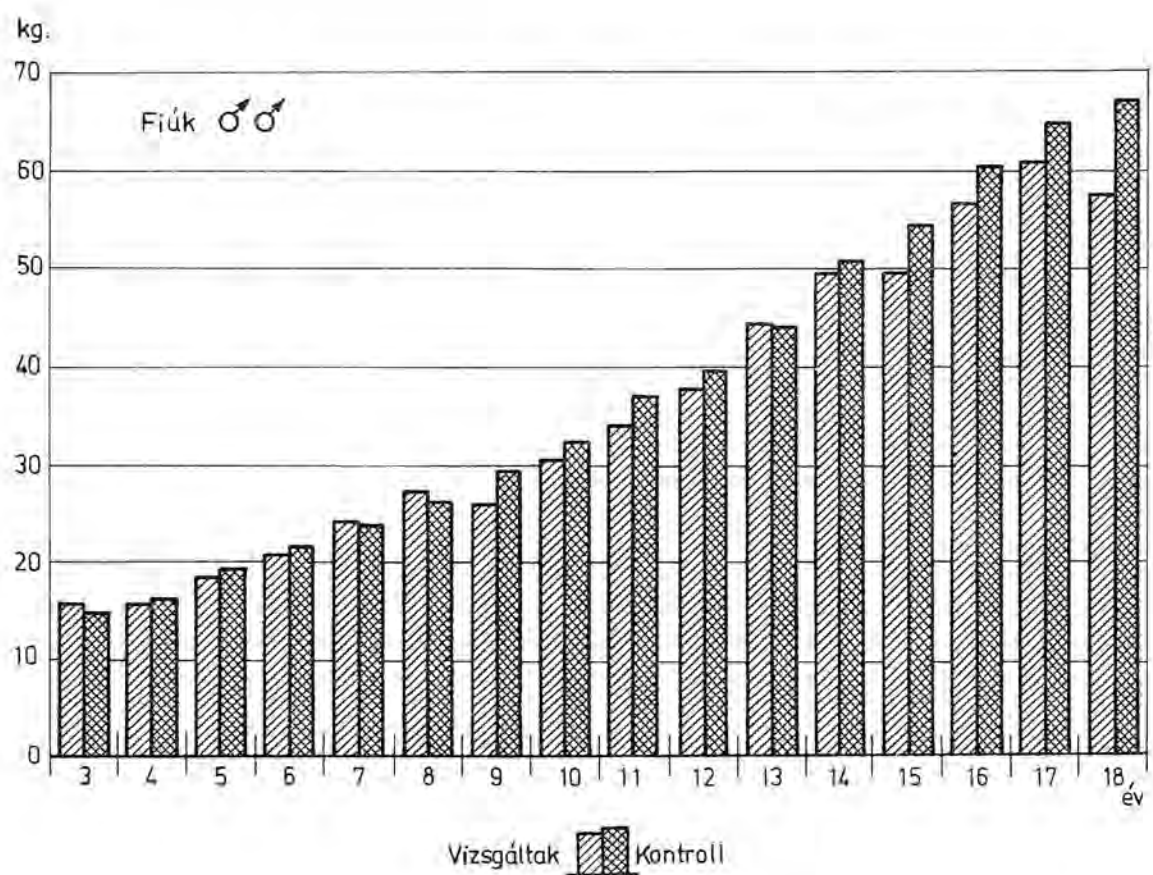
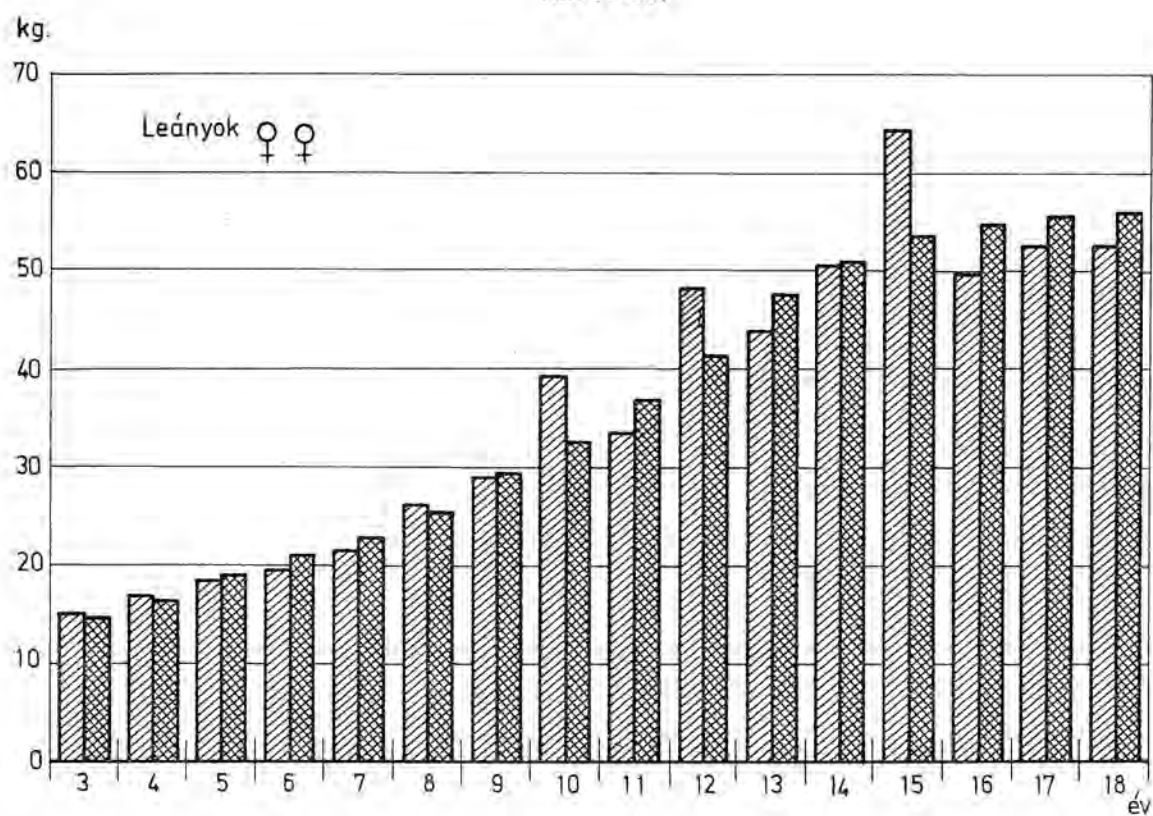
FEJMÉRETEK

A fejméretekkel kapcsolatban megjegyezzük, hogy a normál értékek kizárólag a 6.-18. korévekre vonatkoznak. Ennél alacsonyabb életkorú gyermekekre megfelelő összehasonlítási alappal nem rendelkezünk. A táblázatok a normál öv közéértékeihez való viszonyt mutatják.

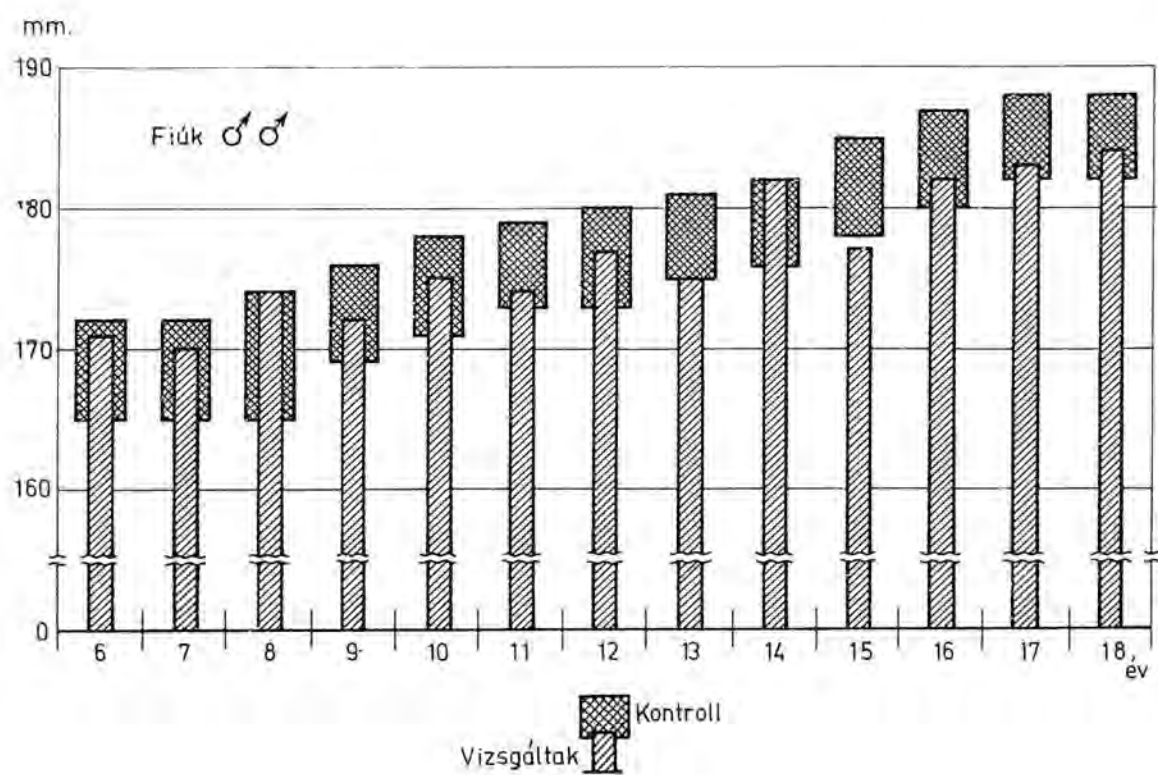
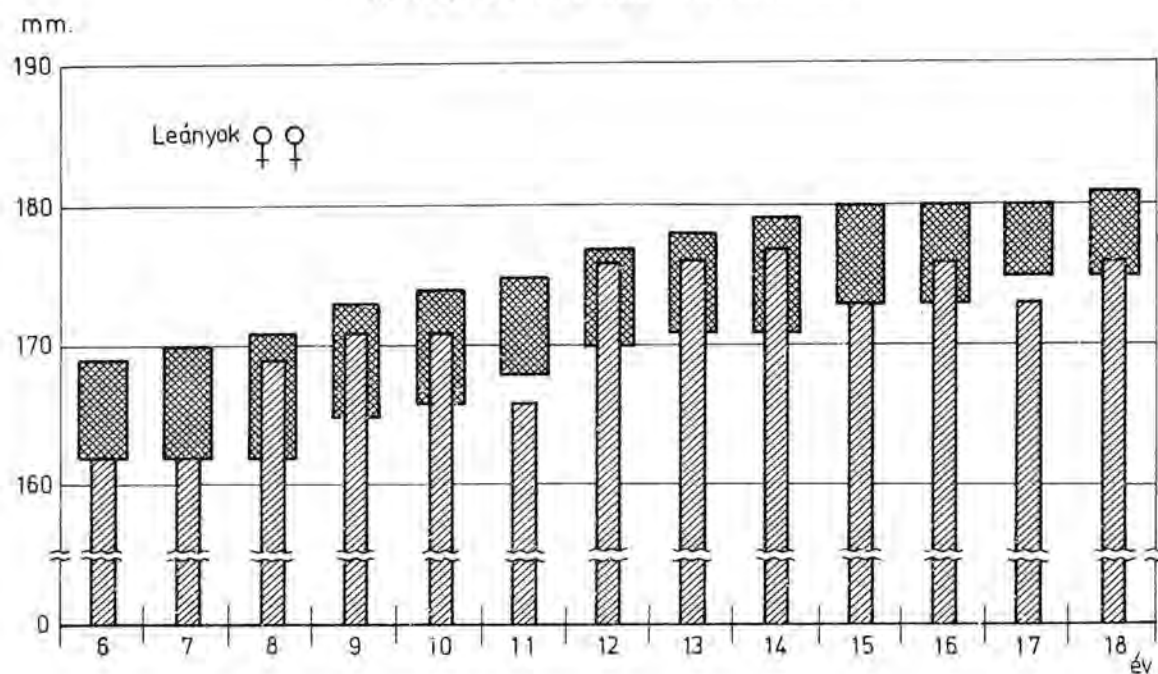
1. A fej legnagyobb hosszúsága.

E méret átlagai az életkorok többségében eléri vagy meghaladják a normál öv alsó határát. Leányoknál mindössze hét, fiuknál hat életkori csoportban találunk elmaradást. Ennek magyarázata az is, hogy e jelleg környezeti tényezőktől nem oly mértékben befolyásolt, mint a testméretek.

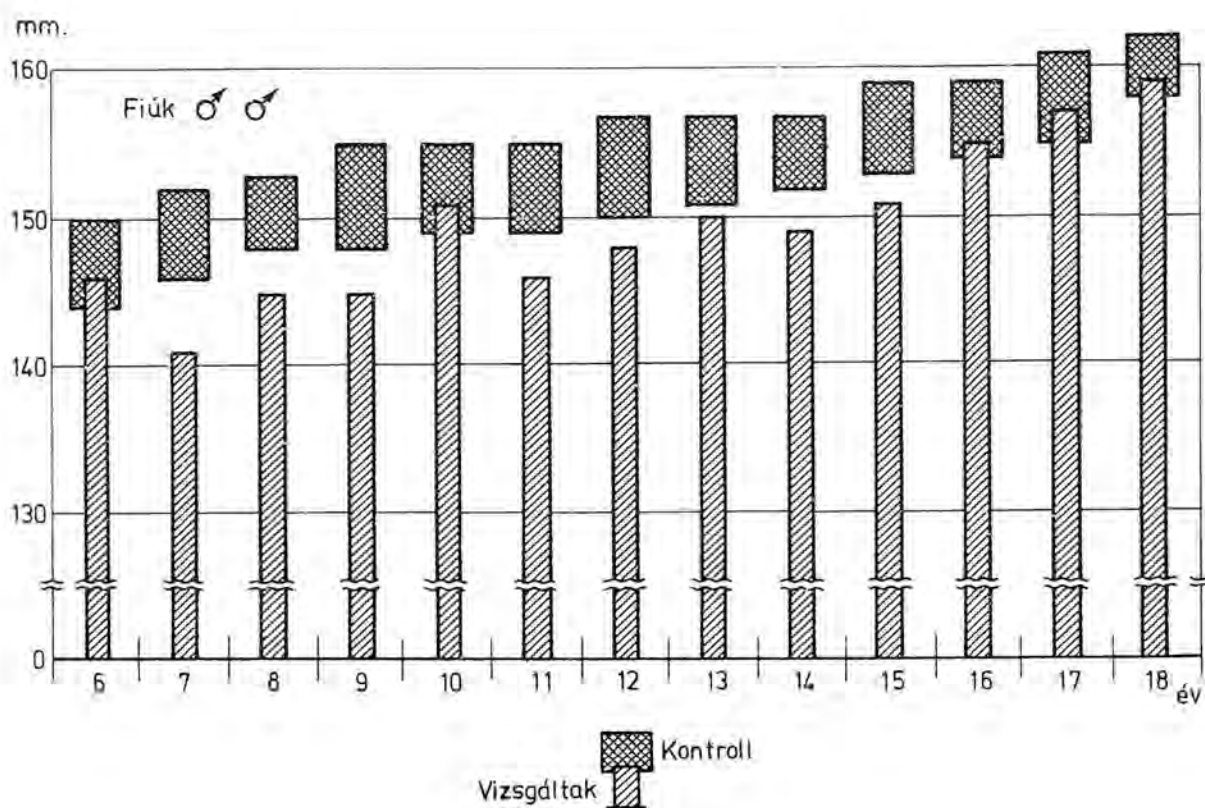
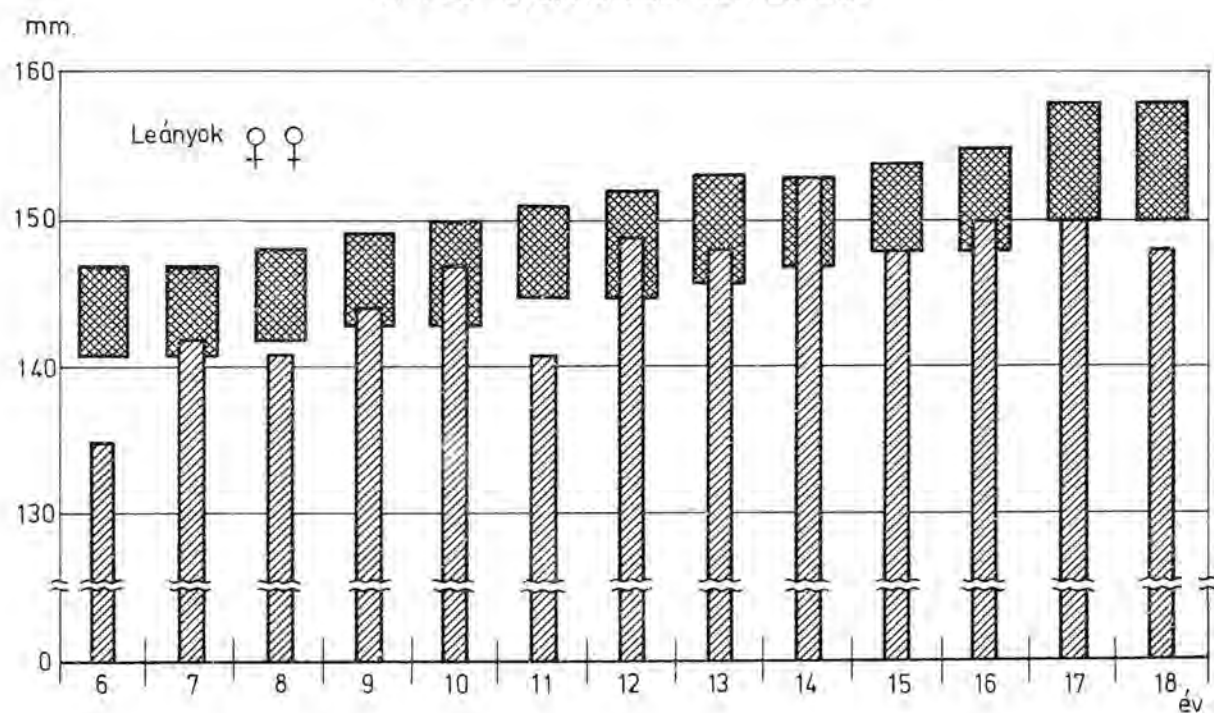
TESTSÚLY

A FEJ LEGNAGYOBB HOSSZÚSÁGA

A FEJ LEGNAGYÓBB SZÉLESSÉGE

7.sz. táblázat

Alkoholisták gyermekeinek legnagyobb fejhossza (mm)

Korév	N		Fiúk (♂♂)			Leányok (♀♀)		
	♂	♀	átlag	normál átlag	eltérés	átlag	normál átlag	eltérés
3 éves	5	1	165,0	-	-	155,0	-	-
4 "	7	4	161,2	-	-	164,2	-	-
5 "	9	4	172,4	-	-	165,0	-	-
6 "	8	7	171,2	168	+ 3,2	162,2	165	- 2,8
7 "	2	7	170,0	168	+ 2,0	161,8	165	- 3,2
8 "	13	9	174,2	169	+ 4,8	169,4	166	+ 3,4
9 "	10	13	172,3	172	+ 0,3	171,0	169	+ 2,0
10 "	9	6	175,5	174	+ 1,5	171,0	170	+ 1,0
11 "	9	7	174,0	176	- 2,0	166,0	171	- 5,0
12 "	10	11	177,3	177	+ 0,3	176,5	173	+ 3,5
13 "	10	6	175,5	178	- 2,5	175,6	174	+ 1,6
14 "	13	12	182,2	179	+ 3,2	177,4	175	+ 2,4
15 "	7	4	177,8	181	- 3,2	173,0	176	- 3,0
16 "	9	11	182,0	183	- 1,0	176,2	177	- 0,8
17 "	9	6	183,2	185	- 1,8	173,1	178	- 4,9
18 "	3	5	184,4	185	- 0,6	176,4	178	- 1,6

Összesen: 133 — 111

2. A fej legnagyobb szélessége

E méret átlagai több életkorban maradnak a normál öv alsó határa alatt, mint a fejhossz esetében. Az elmaradás a fiuknál gyakoribb.

8.sz. táblázat

Alkoholisták gyermekeinek legnagyobb fejszélessége (mm)

Korév	N		Fiúk (♂♂)			Leányok (♀♀)		
	♂	♀	átlag	normál átlag	eltérés	átlag	normál átlag	eltérés
3 éves	5	1	137,0	-	-	142,0	-	-
4 "	7	4	140,0	-	-	142,0	-	-
5 "	9	4	136,0	-	-	135,5	-	-
6 "	8	7	146,0	147	- 1,0	135,4	144	- 8,6
7 "	2	7	141,5	149	- 7,5	142,2	144	- 1,8
8 "	13	9	145,0	150	- 5,0	140,6	145	- 4,4
9 "	10	13	145,2	151	- 5,8	144,5	146	- 1,5
10 "	9	6	150,8	152	- 1,2	147,0	147	-
11 "	9	7	146,4	152	- 5,6	141,4	148	- 6,6
12 "	10	11	148,4	153	- 4,6	149,2	149	+ 0,2
13 "	10	6	149,7	154	- 4,3	148,2	149	- 0,8
14 "	13	12	148,6	154	- 5,4	153,4	150	+ 3,4
15 "	7	4	151,6	156	- 4,4	148,6	151	- 2,4
16 "	9	11	155,0	156	- 1,0	149,6	151	- 1,4
17 "	9	6	157,0	158	- 1,0	150,2	154	- 3,8
18 "	3	5	159,8	160	- 0,2	148,2	154	- 5,8

Összesen: 133 — 111

3. Legkisebb homlokszélesség

E méret átlagai a vizsgált leányoknál mindössze három életkorban illeszthetők a normál övbe, egyébként többé-kevésbé jelentős elmaradás tapasztalható. Fiuknál nyolc korévben tapasztaltunk elmaradást az alsó határtól.

9. sz. táblázat

Alkoholisták gyermekeinek legkisebb homlokszélessége (mm)

Korév	N		Fiuk (♂♂)			Leányok (♀♀)		
	♂	♀	átlag	normál átlag	eltérés	átlag	normál átlag	eltérés
3 éves	5	1	95,8	-	-	102,0	-	-
4 "	7	4	98,6	-	-	97,3	-	-
5 "	9	4	100,6	-	-	96,2	-	-
6 "	8	7	100,1	102,0	- 1,9	96,7	100,5	- 3,8
7 "	2	7	99,0	102,5	- 3,5	97,5	101,0	- 3,5
8 "	13	9	102,2	104,0	- 2,2	99,9	102,0	- 2,1
9 "	10	13	110,6	105,5	+ 5,1	103,6	103,0	+ 0,6
10 "	6	9	104,8	106,5	- 1,7	103,1	104,5	- 1,4
11 "	7	9	107,3	107,0	+ 0,3	99,3	103,0	- 3,7
12 "	10	11	105,1	107,5	- 2,4	103,4	106,0	- 2,6
13 "	10	6	109,3	108,5	+ 0,8	103,7	106,5	- 2,8
14 "	13	12	110,8	110,0	+ 0,8	108,5	107,5	+ 1,0
15 "	7	4	112,2	113,0	- 0,8	107,0	109,5	- 2,5
16 "	9	11	111,1	113,0	- 1,9	105,6	110,0	- 4,4
17 "	9	6	120,4	113,5	+ 6,9	112,7	110,5	+ 2,2
18 "	3	5	106,4	114,0	- 7,6	109,0	111,0	- 2,0

Összesen: 133 — 111

4. Járomivszélesség

A járomivszélesség az életkorok többségében a normál övbe illeszthető. Ritkán éri el azonban az öv középső értékét. Az alsó határtól való elmaradás az alacsonyabb életkorokban jelentősebb.

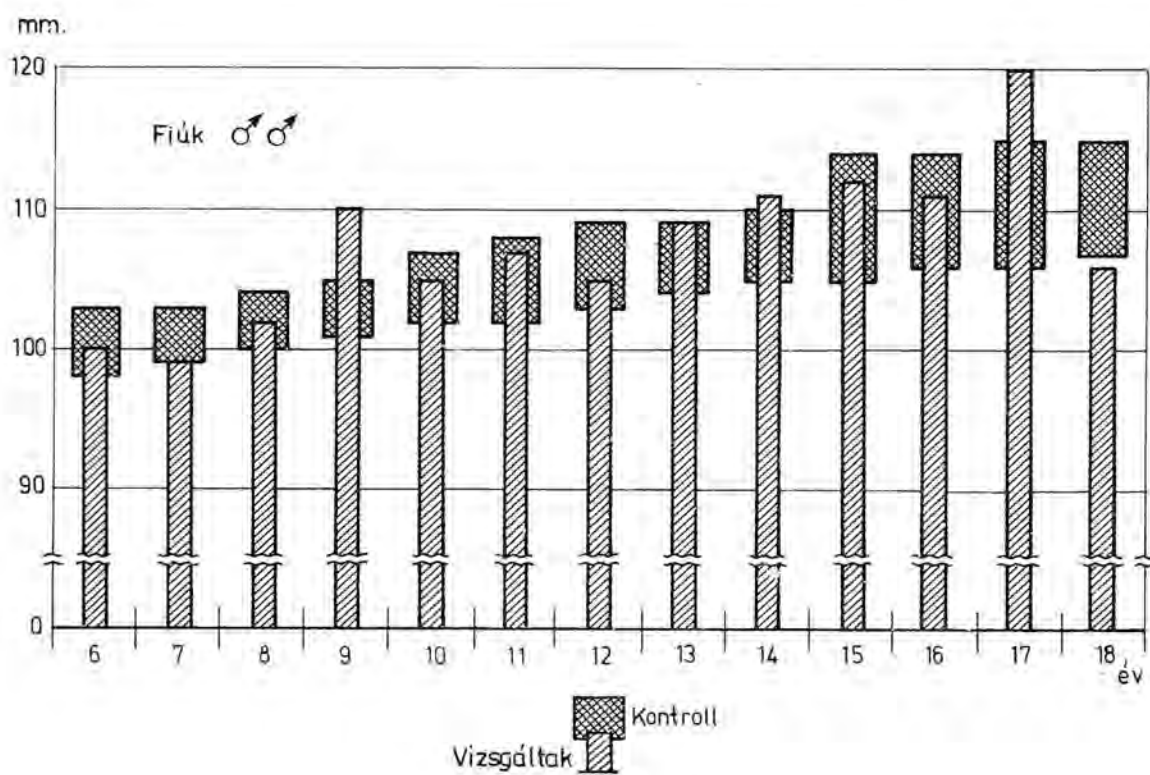
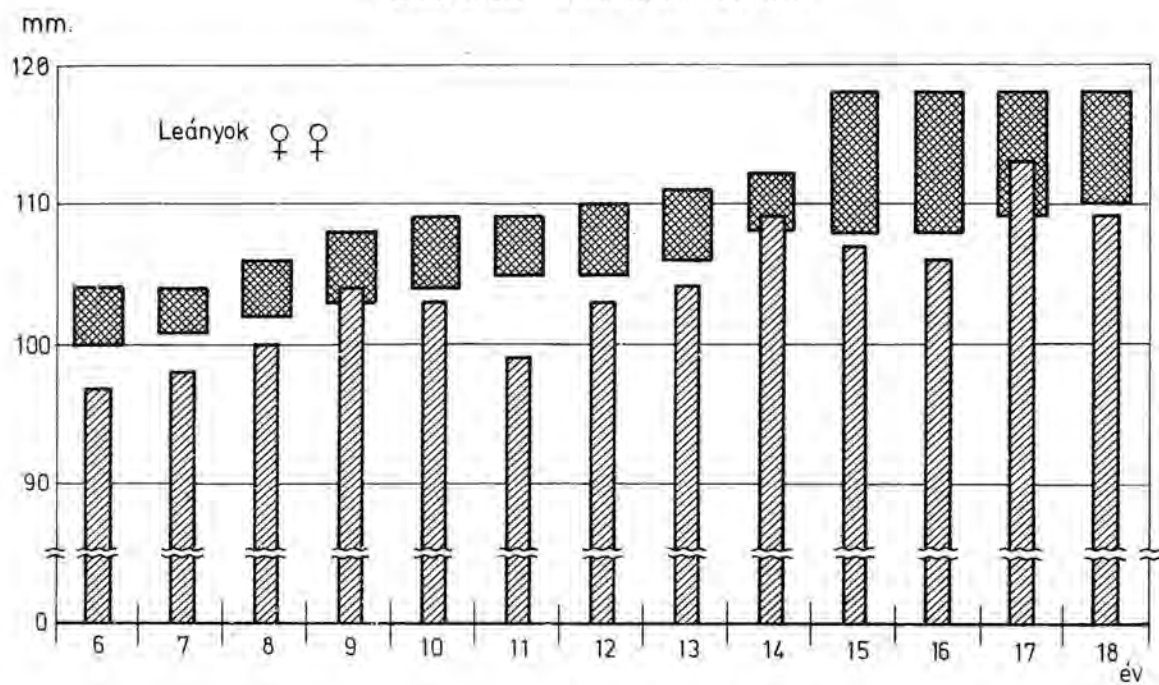
10. sz. táblázat

Alkoholisták gyermekeinek járomivszélessége (mm)

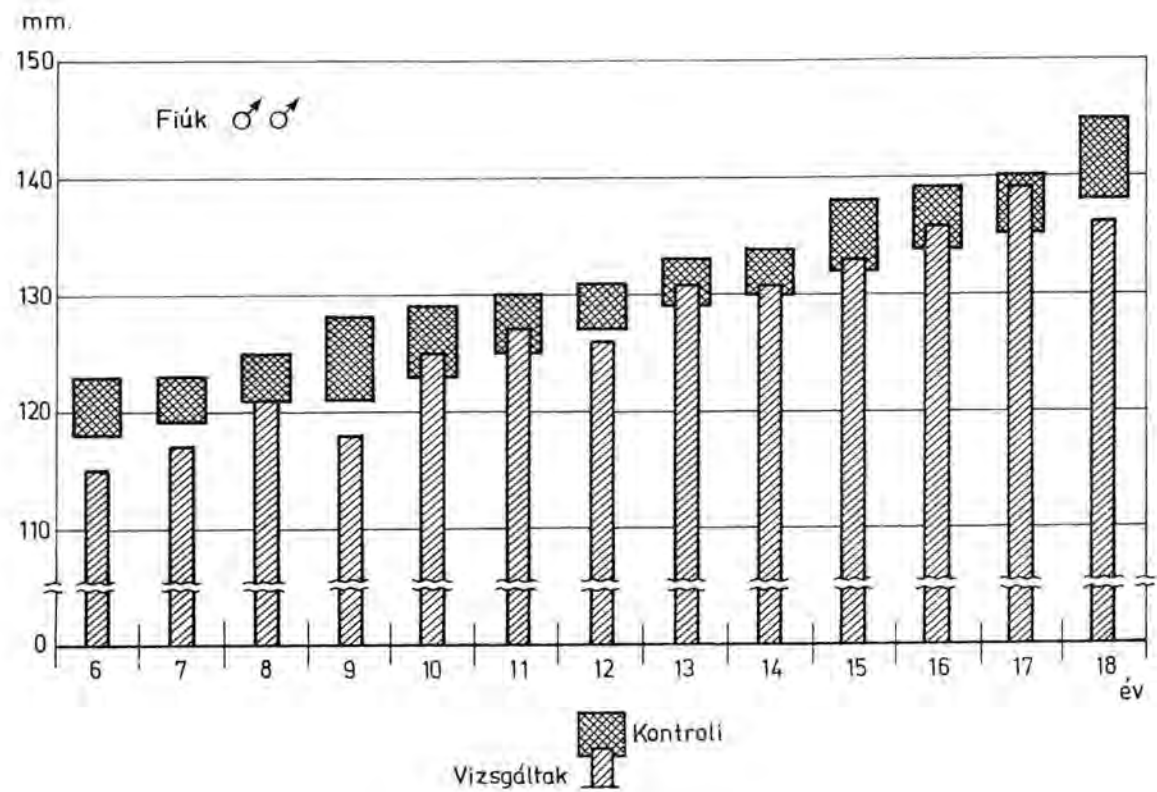
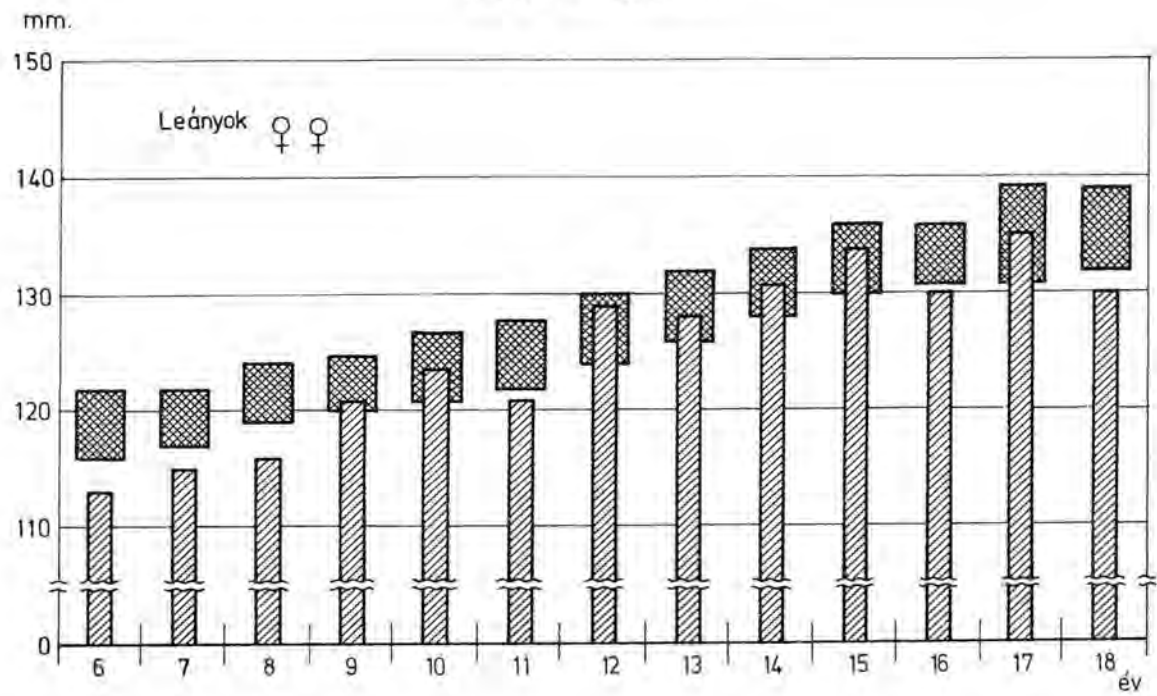
Korév	N		Fiuk (♂♂)			Leányok (♀♀)		
	♂	♀	átlag	normál átlag	eltérés	átlag	normál átlag	eltérés
3 éves	5	1	106,6	-	-	110,0	-	-
4 "	7	4	110,2	-	-	112,8	-	-
5 "	9	4	114,2	-	-	111,0	-	-
6 "	8	7	115,2	120,5	- 5,3	112,8	119,0	- 0,2
7 "	2	7	116,5	121,0	- 4,5	114,6	119,5	- 4,9
8 "	13	9	121,2	123,0	- 1,8	116,0	121,5	- 5,5
9 "	10	9	118,5	124,5	- 6,0	121,4	122,5	- 1,1
10 "	6	9	124,8	126,0	- 1,2	123,8	124,0	- 0,2
11 "	7	9	125,6	127,0	- 1,4	121,2	125,0	- 4,2
12 "	10	11	126,3	129,0	- 2,7	129,4	127,0	+ 2,4
13 "	10	6	130,9	131,0	- 0,1	127,6	129,0	- 1,4
14 "	13	12	131,0	132,0	- 1,0	131,3	131,0	+ 0,3
15 "	7	4	132,6	135,0	- 2,4	134,0	132,5	+ 1,5
16 "	9	11	136,2	136,5	- 0,3	129,8	133,5	- 3,7
17 "	9	6	138,8	137,5	+ 1,3	135,2	135,0	+ 0,2
18 "	3	5	135,6	141,5	- 5,9	129,2	135,5	- 6,3

Összesen: 133 — 111

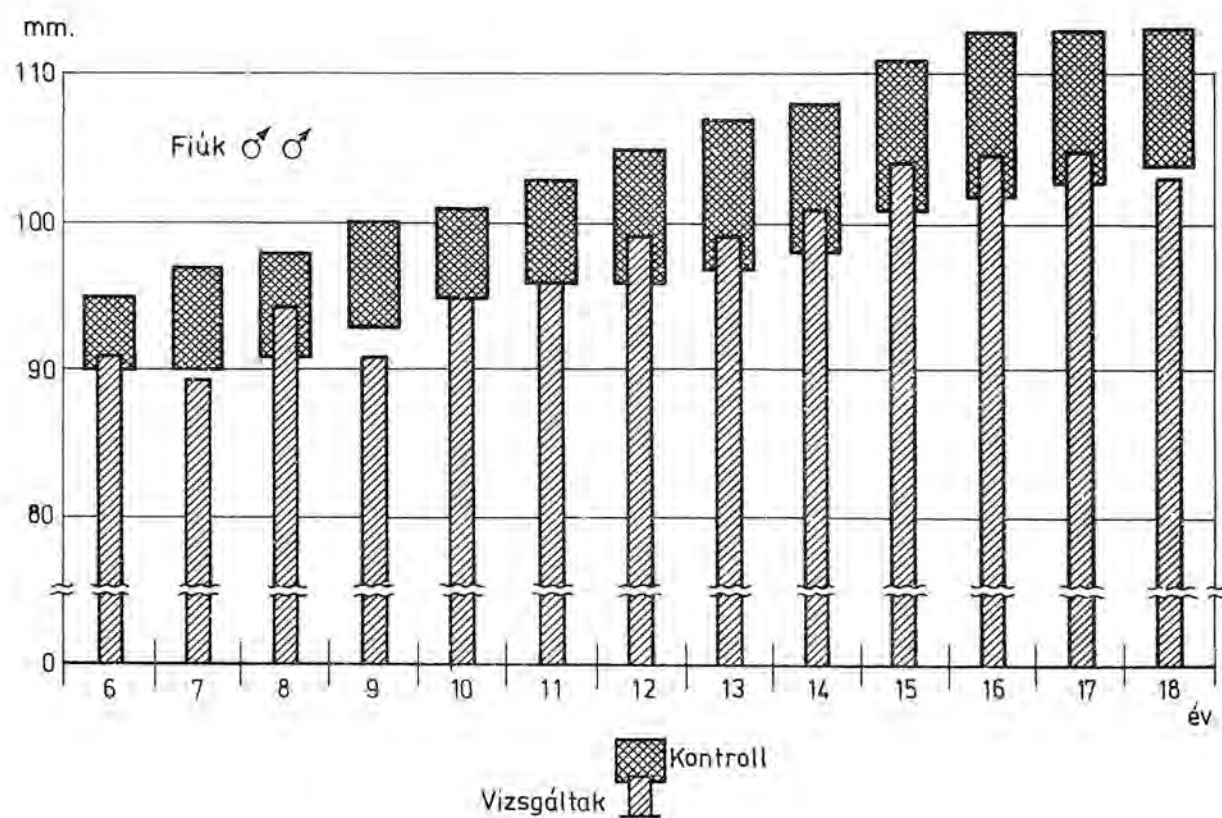
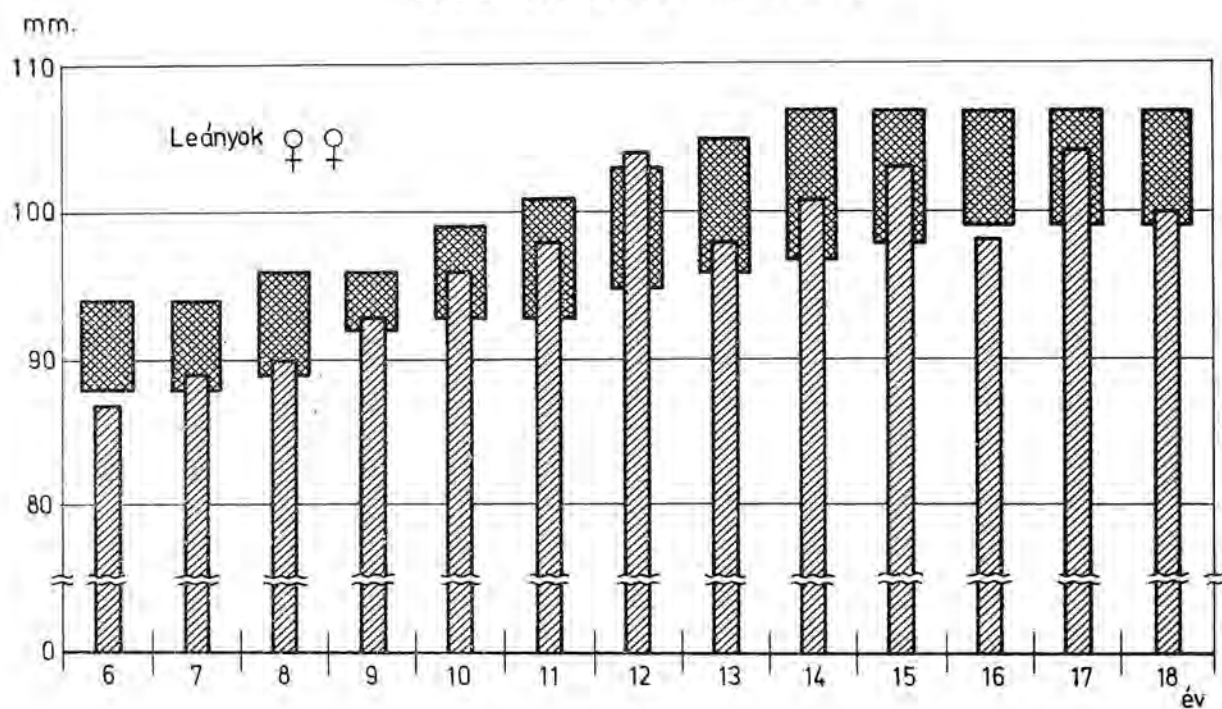
LEGKISEBB HOMLOKSZÉLESSÉG

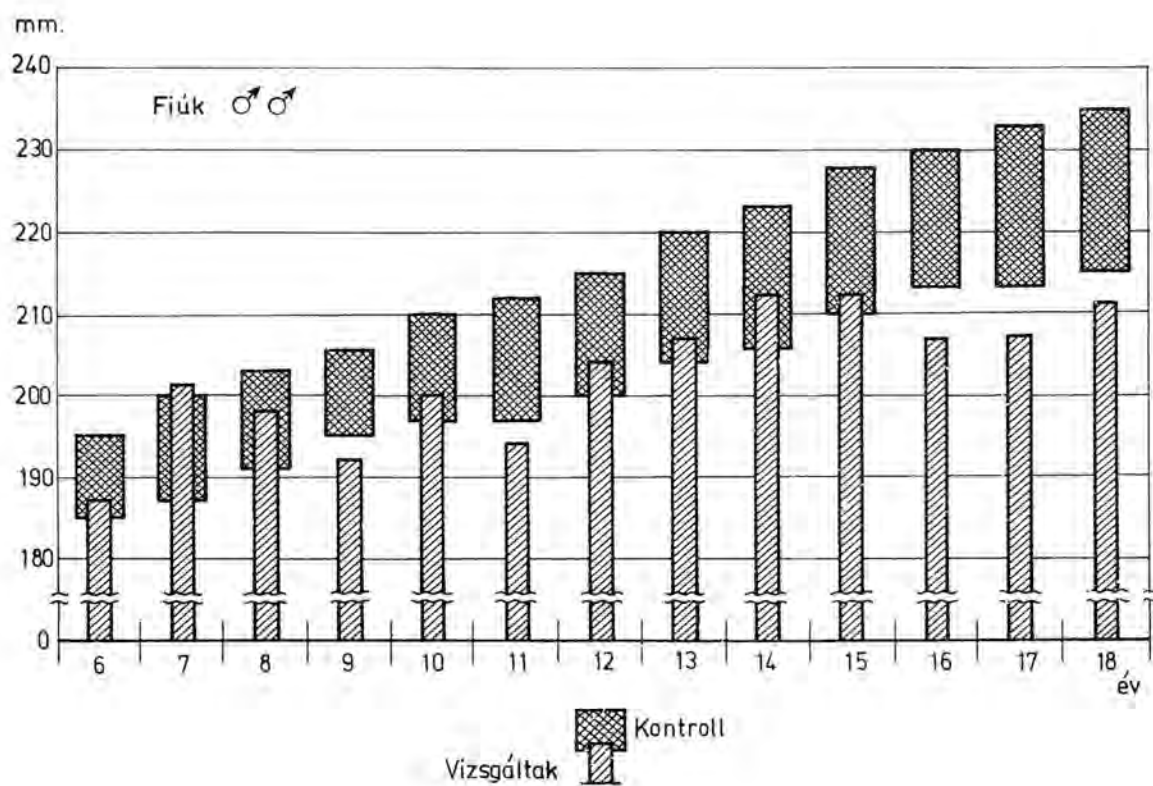
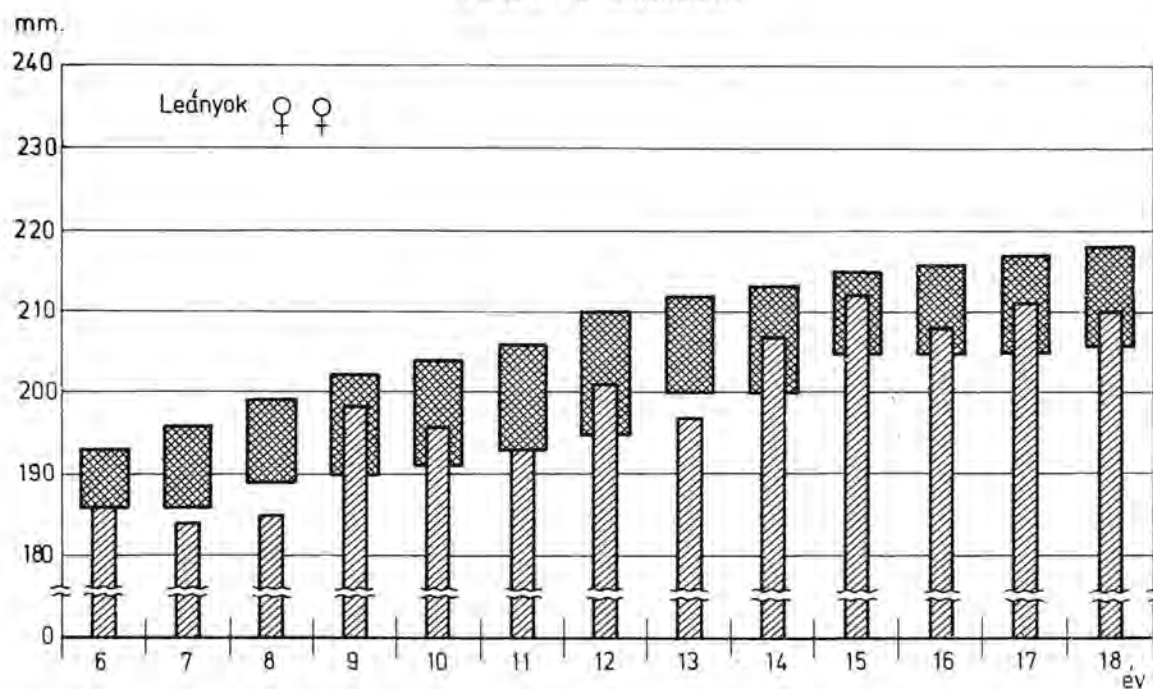
JÁROMÍVSZÉLESÉG

ÁLLKAPOCSSZÖGLET SZÉLESSÉG

TELJES FEJMAGASSÁG

5. Állkapocsszöglet szélesség

E méret átlagai a fiúk minden korévében a normál átlagtól elmaradást mutatnak, a leányoknál mindössze kilenc korévben alacsonyabbak az átlagok a normál átlagnál.

Alkoholisták gyermekeinek állkapocsszöglet szélessége (mm)

11. sz. táblázat

Korév	N		Fiúk (♂♂)			Leányok (♀♀)		
	♂	♀	átlag	normál átlag	eltérés	átlag	normál átlag	eltérés
3 éves	5	1	80,4	-	-	90,0	-	-
4 "	7	4	81,5	-	-	85,0	-	-
5 "	9	4	88,0	-	-	82,5	-	-
6 "	8	7	90,5	92,5	- 2,5	87,2	96,5	- 3,3
7 "	2	7	89,0	93,5	- 4,5	89,0	90,0	- 2,0
8 "	13	9	93,7	94,5	- 0,8	89,8	92,5	- 2,7
9 "	10	9	91,2	96,5	- 5,3	93,2	95,0	- 1,8
10 "	6	9	94,7	98,0	- 3,3	95,8	96,0	- 0,2
11 "	7	9	95,7	99,5	- 3,8	97,5	97,0	+ 0,5
12 "	10	11	99,2	102,0	- 2,8	104,4	99,0	+ 5,4
13 "	10	6	98,6	102,0	- 3,4	98,3	100,5	- 2,2
14 "	13	12	101,0	103,0	- 2,0	101,0	102,0	- 1,0
15 "	7	4	104,4	106,0	- 1,6	103,0	102,5	+ 0,5
16 "	9	11	105,1	107,5	- 2,4	98,3	104,5	- 6,2
17 "	9	6	106,2	108,0	- 1,8	104,2	103,0	+ 1,2
18 "	3	5	102,7	108,5	- 5,8	100,0	103,0	- 3,0

Összesen: 133 — 111

6. Teljes fejmagasság

A fiúk esetében e méret több életkorban mutat elmaradást a normál öv alsó határától, mint a leányoknál. Érdekes megemlíteni, hogy különösen a pubertás-hoz tartozó életkorokban a talált átlag a normál öv közéértéke alá esik.

Alkoholisták gyermekeinek teljes fejmagassága (mm)

12. sz. táblázat

Korév	N		Fiúk (♂♂)			Leányok (♀♀)		
	♂	♀	átlag	normál átlag	eltérés	átlag	normál átlag	eltérés
3 éves	5	1	179,2	-	-	171,0	-	-
4 "	7	4	180,0	-	-	173,8	-	-
5 "	9	4	183,0	-	-	171,6	-	-
6 "	8	7	187,0	190,0	- 3,0	186,0	189,0	- 3,0
7 "	2	7	200,5	193,5	+ 6,5	184,0	190,0	- 6,0
8 "	13	9	198,2	196,5	+ 1,7	185,0	194,0	- 9,0
9 "	10	13	193,5	200,5	- 6,5	198,4	196,0	+ 2,4
10 "	6	9	200,0	204,5	- 4,5	196,0	197,5	- 1,5
11 "	7	9	194,0	204,5	-10,5	193,2	199,5	- 6,3
12 "	10	11	203,9	107,5	- 3,6	200,6	202,5	- 1,9
13 "	10	6	207,2	212,0	- 4,8	197,4	206,0	- 8,6
14 "	13	12	211,6	214,5	- 2,9	207,0	206,5	+ 0,5
15 "	7	4	212,2	219,0	- 6,8	212,0	210,0	+ 2,0
16 "	9	11	207,4	221,5	-14,1	208,0	210,5	- 2,5
17 "	9	6	207,2	223,0	-15,8	211,0	211,0	-
18 "	3	5	211,0	225,0	-14,0	210,2	212,0	- 2,2

Összesen: 133 — 111

7. Morfológiai arcmagasság

Mindkét nemben és minden életkorban a morfológiai arcmagasság átlagai a normál övbe illeszthetők. Egyes korévekben e méret átlagai a normál öv felső határát túlhaladják.

13.sz. táblázat *Alkoholisták gyermekeinek morfológiai arcmagassága (mm)*

Korév	N		Fiúk (♂♂)			Leányok (♀♀)		
	♂	♀	átlag	normál átlag	eltérés	átlag	normál átlag	eltérés
3 éves	5	1	90,2	-	-	82,0	-	-
4 "	7	4	89,7	-	-	86,5	-	-
5 "	9	4	95,6	-	-	89,8	-	-
6 "	8	7	94,9	95,5	- 0,6	92,5	92,0	+ 0,5
7 "	2	7	103,5	96,0	+ 7,5	96,4	93,5	+ 2,9
8 "	13	9	102,0	98,5	+ 3,5	94,6	95,3	- 0,7
9 "	10	13	98,9	101,5	- 2,6	101,2	98,5	+ 2,7
10 "	6	9	103,4	103,5	- 0,1	104,2	99,5	+ 4,7
11 "	7	9	108,4	104,5	+ 3,9	100,4	100,0	+ 0,4
12 "	10	11	108,6	107,0	+ 1,6	106,2	103,5	+ 2,7
13 "	10	6	109,9	109,5	+ 0,4	107,0	108,5	+ 1,5
14 "	13	12	111,6	111,5	+ 0,1	109,4	107,0	+ 2,4
15 "	7	4	110,4	112,5	- 2,1	106,7	107,5	- 0,8
16 "	9	11	116,8	115,5	+ 1,3	109,4	108,0	+ 1,4
17 "	9	6	116,8	116,0	+ 0,8	113,0	109,0	+ 4,0
18 "	3	5	127,7	117,0	+10,7	110,0	111,5	- 1,5

Összesen: 133 111

8. Fejkerület

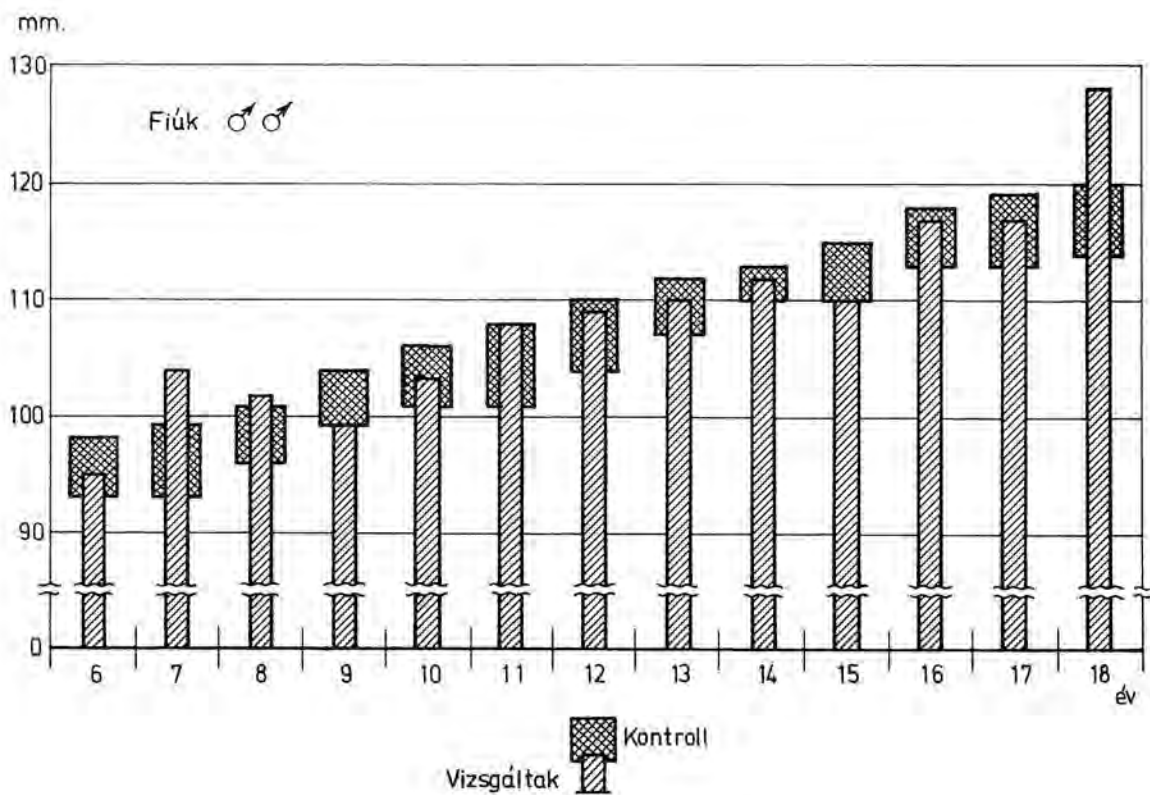
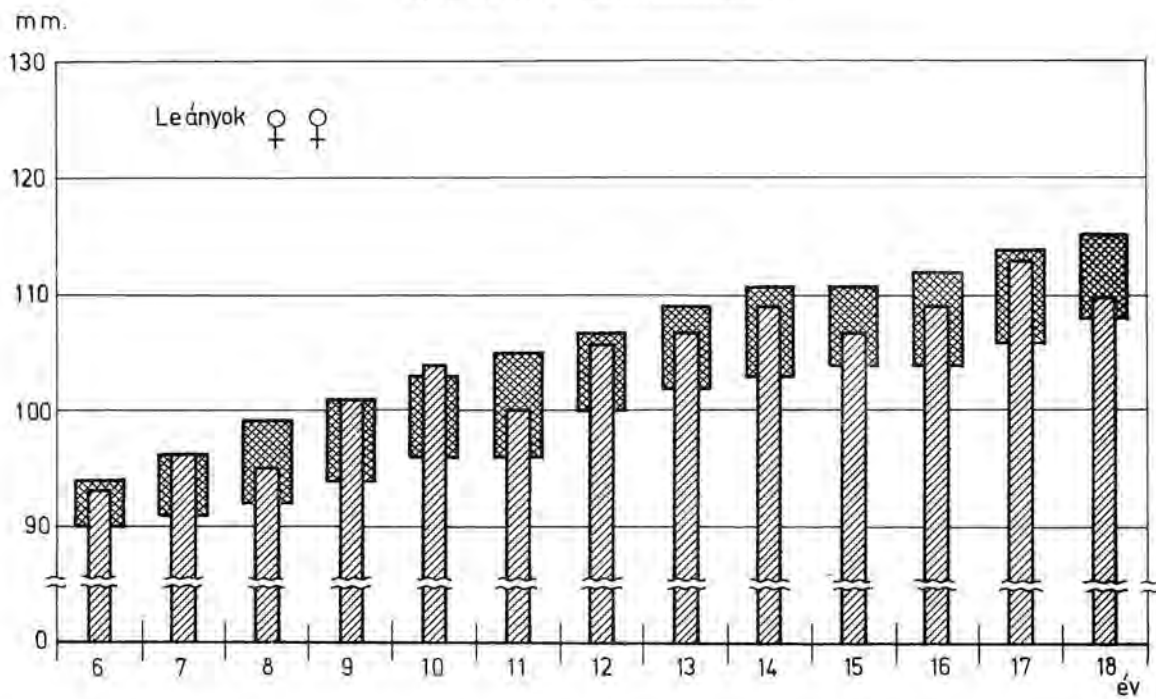
A fejkerület átlagai az életkorok többségében beilleszthetők a normál övbe. Fiuknál a normál öv középértékét is gyakran meghaladják az átlagok; leányoknál azonban csak egyetlen életkori csoportban.

14.sz. táblázat *Alkoholisták gyermekeinek fejkerülete (cm)*

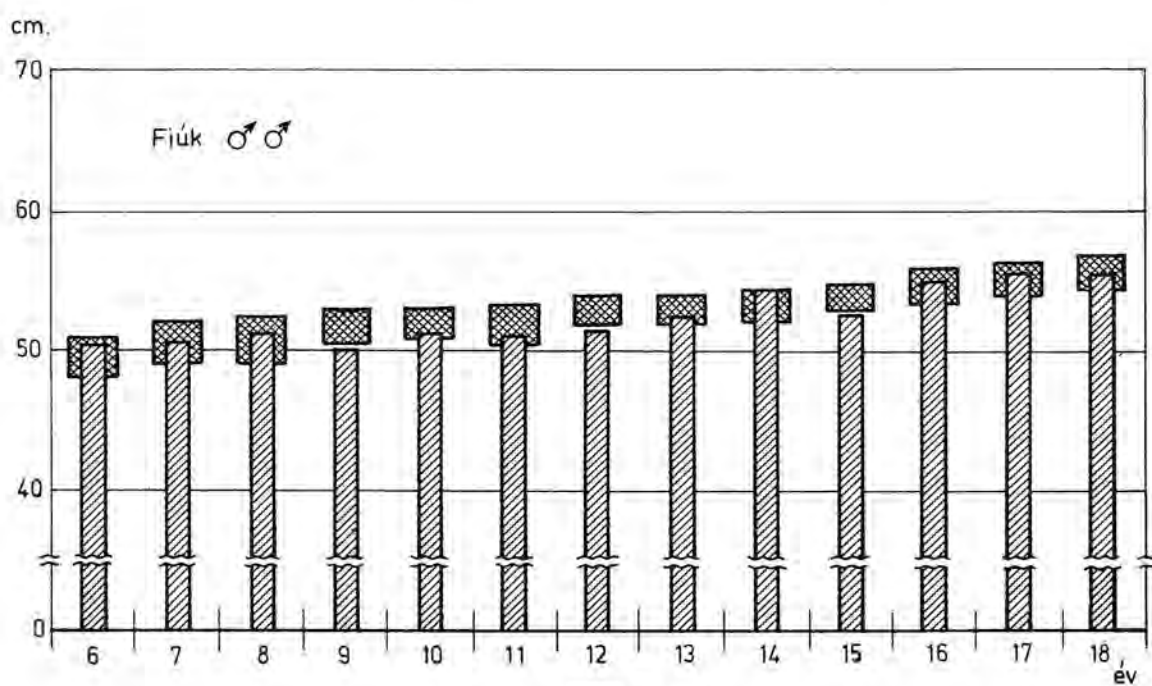
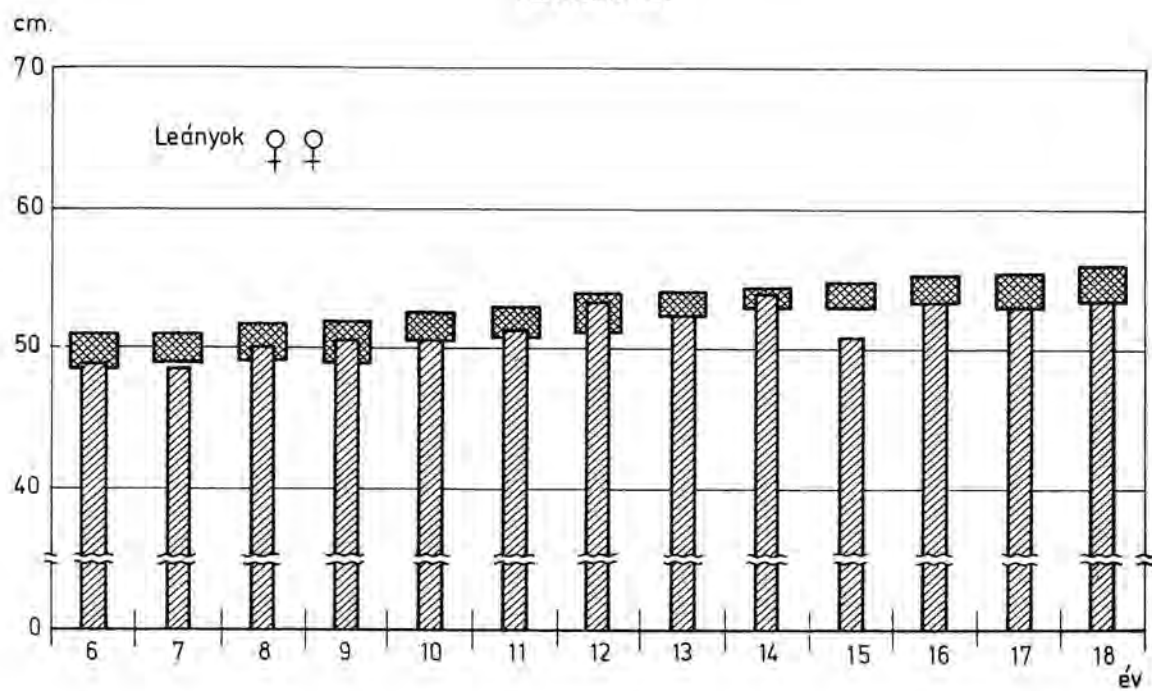
Korév	N		Fiúk (♂♂)			Leányok (♀♀)		
	♂	♀	átlag	normál átlag	eltérés	átlag	normál átlag	eltérés
3 éves	5	1	47,1	-	-	48,0	-	-
4 "	7	4	47,6	-	-	48,7	-	-
5 "	9	4	49,8	-	-	48,5	-	-
6 "	8	7	50,5	49,5	+ 1,0	48,7	49,5	- 0,8
7 "	2	7	50,5	50,5	-	48,7	50,5	- 1,8
8 "	13	9	51,7	50,5	+ 1,2	50,0	50,5	- 0,5
9 "	10	13	50,0	52,0	- 2,0	50,6	51,0	- 0,4
10 "	9	6	51,5	52,0	- 0,5	50,7	51,5	- 0,8
11 "	9	7	51,3	52,5	- 1,2	51,0	52,0	- 1,0
12 "	10	11	51,6	53,0	- 1,4	53,7	52,5	+ 1,2
13 "	10	6	52,7	53,0	- 0,3	52,7	53,0	- 0,3
14 "	13	12	54,2	53,5	+ 0,7	54,0	53,5	- 0,5
15 "	7	4	52,8	54,0	- 1,2	51,0	54,0	- 3,0
16 "	9	11	55,1	54,5	+ 0,6	53,2	54,5	- 1,3
17 "	9	6	55,2	55,0	+ 0,2	53,5	54,5	- 1,0
18 "	3	5	55,7	55,5	+ 0,2	53,4	55,0	- 1,6

Összesen: 133 — 111

MORFOLÓGIAI ARCMAGASSÁG

FEJKERÜLET

 Kontroll
 Vizsgáltak

ÖSSZEFoglalás

1. A testméretek tekintetében igen gyakran mutatkozik elmaradás a normál értékektől. Az elmaradás mértékének megállapítására nagyobb anyagon végzett vizsgálatokra és részletes variációs statisztikai elemzésre van szükség.

2. A fejre és az arcra vonatkozó méretek gyakran illeszthetők be a normál övbe: azonban annak középértékét legtöbbször nem éri el. Ugy tűnik, hogy a vizsgált mintánk szerint a fej és arcméretek tekintetében a normáltól való eltérés abban nyilvánul meg, hogy az átlagos zöme az alsó határ közelében helyezkedik el.

3. A testméretek vizsgálata, a szülők életkora, valamint foglalkozása szerint igen érdekes adatokat szolgáltatathatna. Sajnos ebben a vonatkozásban a jelen vizsgálati anyag elemszáma még a tendenciák jelzésére sem alkalmas.

4. Összefoglalóan az állapítható meg, hogy az alkoholelvonókurára utaltak gyermekeinél bizonyos mértékű elmaradás a testméretekben kifejezettebben, a fej- és arcméreteknél kisebb mértékben állapítható meg. Messzemenő következtetésre a jelen vizsgálati sorozat elemszáma nem jogosít fel. Továbbá nem ítéltető meg az, hogy az elmaradás egyértelműen az alkoholelvonókurára utalt egyénre vonatkoztatható, vagy mint arra már a bevezetőben utaltunk, ez egy korábbi elsődleges okozati összefüggés eredménye. Mindezen kérdések megnyugtató módon csak abban az esetben válaszolhatók meg, ha a komplex vizsgálat család-analizisekre kiterjesztve szinkron kerül végrehajtásra és ugyancsak az összefüggések teljes láncolatában kerülnek az egyes jelenségek elemzésre.

5. Jelen előzetes antropológiai értékelés a legfontosabb antropometrikus adatokkal foglalkozik. A kutatás teljes befejezését követően az alkoholisták leszármazottainak metrikus és morfológiai adatait a családi összefüggésekben, valamint a demográfiai, társadalmi, gazdasági tényezők figyelembevételével értékeljük és közöljük. A végleges közlés tartalmazza majd egyben a nemzetközi összehasonlítást, kellő irodalmi jegyzéssel kiegészítve.

**AZ ALKOHOLISTÁKTÓL SZÁRMAZÓ GYERMEKEK
PSZICHOLÓGIAI VIZSGÁLATI EREDMÉNYEI**

Dr. Szakács Ferenc

PSZICHOLÓGIAI VIZSGÁLATOK

1. Alkalmazott módszerek

Első korcsoport (3-5 évesek)

- 1) *Düss*: meseteszt annak vizsgálatára, hogy milyen a gyermekek szüleivel való kapcsolata. A közölt adatoknál ismertetem a kérdéseket s a leggyakoribb válaszkategóriákat.
- 2) *Szortirozás*: eredetileg iskolaérettségi vizsgálat része, tartós munkavégzés, figyelemkoncentráció mutatója. A közölt átlagok az egyénenként adott jó teljesítményértékekből adódnak.
- 3) *Bender-teszt*: A-sorozat: grafo-perceptív szint, mintakövetés készség, intelligencia mutatója.

Második korcsoport (6-11 évesek)

- 1) *Thomas-teszt*: szociális-morális fejlettség és konfliktusok vizsgálata. A feldolgozásban az egyes kérdésekre adott gyakori válaszkategóriák szerepelnek.
- 2) *Bender-teszt*: B-sorozat: 1. fentebb
- 3) *Szociális Beilleszkedési (Beállítódás) Teszt (SZBT)*: Hazánkban első ízben kerül alkalmazásra, Az adatok közlésekor az egyes szociális magatartási formákat kifejező értékek átlagai szerepelnek.

Harmadik korcsoport (12-14 évesek)

- 1) *Raven-teszt*: intelligenciamutató
- 2) *SZBT*: 1. fentebb
- 3) *Szociális Adaptációs Teszt (SZAT)*: szociális morális kérdésekre adott válaszok, ezekből számolt mutatók és kódok gyakorisága. A tesztet és értelmezési eljárásait mi állítottuk össze.

Negyedik korcsoport (15-18 évesek)

- 1) *Raven-teszt*: intelligenciateszt
- 2) *SZAT*: 1. fentebb
- 3) *Object Relations Technique (ORT)*: projektív technikán alapuló tematikus képértelmezés, Nem vagy alig látható emberalakok vannak meghatározatlan szituációban, a projektált tartalmakat értelmezzük.

II. Az összehasonlításához felhasznált adatok

Első korcsoport

1) *Düss-mese*

A módszer 10 mesécskét tartalmaz, amelyek főhősei különböző érzelmi fejlődési stádiumra utaló helyzetben vannak. A gyermek természetesen azonosul ezzel a hőssel. Ha szimbolikus választ ad, ha nehézségei támadnak a válaszadással kapcsolatban, ha megrendíti a történet, akkor ez azt jelenti, hogy a főhős helyzete a gyermek hasonló problémáját hívta elő, lehetséges tehát, hogy a vizsgált gyermek ennél a fejlődési szakasznál, ennél a komplexusnál fixálódott. A 10 meséből vizsgálatunkban 8-at használtunk fel, kettőt azért hagytunk ki, mert anakronisztikusnak, túlságosan az analitikus elméleti termékének éreztük. A felhasznált mesék között is adódott olyan - mint a későbbiekben látható - amelyek ma már nem használhatók, a mai gyermek számára nincs értelmes jelentése a helyzetnek.

1. mese: "Madármese": a gyermek kötődése egyik vagy másik szülőhöz, vagy tőlük való függetlenség.
2. mese: "Házassági évforduló": a gyermek féltékenysége a szülők kapcsolata miatt, esetleges érzelmi sokkok a nemi élettel kapcsolatban.
3. mese: "Báránymese": leválasztási konfliktus és testvér-féltékenység.
4. mese: "Temetés": agresszivitás, halálfélelem, vagy kívánság, büntudat, intrapunitív tendenciák.
5. mese: "Félelem": szorongásos tartalmakra.
6. mese: "Magakészítette tárgy": tulajdonviszonyok, egocentrizmus, önzés.
7. mese: "A hír": a gyermek vágyai, félelmei.
8. mese: "Rossz álom": az előző válaszok kontrollálása, esetleges pavorok, (éjszakai felriadások stb.).

Minden válasz lehet "jó" - ha megfelel a normális gyermekek tapasztalatilag megfigyelt választípusának: "konfliktus-válasz", amely tartalmában közvetlenül vagy áttételesen kifejezi a neurotizáló tényezőt.

Alkoholisták gyermekei:	n = 43
Kontroll-csoport:	n = 17

1. mese:

Mindkét csoportban a válaszok kb. 60 %-a "jó" válasz. Az alkoholista csoportban ezen belül kisebb arányban fordul elő a szülőkhöz való érzelmi kötődésre utaló válasz. A kontroll-csoport válaszai színvonalasabbak, többször szerepel a szülővel való pozitív kapcsolat.

2. mese:

Az alkoholista csoport válaszainak 55 %-a konfliktust jelöl, a kontroll csoportban ez csak 11 %.

Pozitív érzelmi kapcsolatra alkoholista csoportban 6 %, kontroll csoportban 12 % utal.

Semleges válasz a kontroll csoportban: 77 %, az alkoholista csoportban 39 %.

3. mese:

Alkoholista csoport:	konfliktusmentes leválás:	67 %
	konfliktusos:	6 %
	rossz válasz:	27 %
Kontroll csoport:	konfliktusmentes leválás:	76 %
	konfliktusos:	12 %
	nem válaszol,	
	rossz válasz:	12 %

4. mese:

Alkoholista csoport:	intrapunitív (önbüntető) válasz:	7 %
	családtagokra utal: 9 % (anya),	15 % (testvér)
	nagyszülőkre, ismerősökre:	36 %
	egyéb:	23 %
Kontroll csoport:	intrapunitív: nincs !	
	apa: 11 %, nagyszülő 41 %	
	egyéb 48 %	

5. mese:

Alkoholista csoport:			
állattól	40 %	emberektől	9 %
sötétítől, egyedüllétől	9 %	közlekedési eszköztől	7 %
télapó, ördög, szellem, stb.	9 %	váratlan veszélytől	15 %
Kontroll csoport:			
állattól	53 %	sötétítől, dörgéstől	23 %
ijesztgetéstől	6 %	veréstől	12 %

6. mese:

	Alkoholista csoport	Kontroll csoport
mamájának adja	58 %	60 %
nem adja senkinek	26	40
nem válaszol	16	-
adekvát (játszik, stb.)	71	89
destruktív	14	11

7. mese:

nem értette, nem válaszolt	90	70 (nem jó a mese!!)
vágyteljesítő	6	30
félelem, szorongás	4	-

8. mese:

	Alkoholista csoport	Kontroll csoport
valamitől fél: embertől	28	-
állattól	16	30
zavaró okok (tv, fejfájás)	7	12
vágyteljesítő álom	4	-
lidérces álmok	25	30
nem válaszol	20	16

(Az embertől való félelem: apa, rendőr, háziúr, zsákos, valaki)

2. Szortírozás (matematikai átlagok, max. = 180)

	Alkoholista csoport	Kontroll csoport
fiú	100,38 (n = 24)	165,6 (n = 12)
lány	105 (n = 16)	156,6 (n = 5)
összes	102,23 (n = 40)	163 (17)

3. Bender/A (átlagértékek; max. = 5)

fiú	1,8 (n = 25)	3,6
lány	2,1 (n = 41)	3,6
összes	1,9	3,6

Második korcsoport

Bender/B (övezet-átlagértékek; max. = 5)

	Alkoholista csoport	Kontroll csoport
fiú	3,0 (n = 58)	3,6 (n = 27)
lány	3,3 (n = 50)	2,5 (n = 28)
összes	3,2 (n = 108)	3,0 (n = 55)

Thomas-teszt

1. kérdés:

... iskolában a szünetben nem játszik a többivel, hanem a sarokban áll egyedül, miért?

	Alkoholista csoport	Kontroll csoport
- mert muszáj, büntetésben van, stb.	20 %	34,5 %
- mert kirekesztették, mert nem szeretik,	17 %	7,5 %
, hátrányos helyzetű	4 %	-
, valami baja van a többiekkel	5 %	6 %
- mert nem akar, mert így való, így rendes	4 %	7,5 %
, fél a többiektől	13 %	2 %
, nem szereti a többieket	16 %	7,5 %
, beteg, baja van	18 %	34 %
, dolga van a sarokban	2 %	2 %

2. kérdés:

... társával verekszik, anyja oda-megy és ...

	Alkoholista csoport	Kontroll csoport
- nem szerepel a válaszban	11 %	2 %
- bünteti saját gyerekeit	34 %	53 %
a másikat	4,5 %	8 %
mindkettőt	15 %	8 %
aki a hibás volt	1 %	2 %
- nem büntet, szétválaszt	23 %	19 %
igazságot tesz	-	-
oktat, nevel	4,5 %	4 %
oltalmaz, békit	7 %	4 %

(Összes punitív válasz : alkoholista csoport = 54,5 %; kontroll csoport = 71 %)

Összes impunitív válasz: " = 34,5 %; " = 27 %)

3. kérdés:

... szüleivel asztalnál ül, apja hirtelen dühbe gurult. Miért ?

	Alkoholista csoport	Kontroll csoport
- mert a gyerek rossz volt	88 %	96 %
- apa részeg volt	4 %	-
- valaki más hibás volt	8 %	-
- apa ideges	-	4

4. kérdés:

... anya-apa haragban voltak. Miért ?

Alkoholista csoport:

- apa részeg volt, későn jött haza, agresszív volt: 34 %
- mama rossz volt, nem fogadott szót: 15 %
- gyerek rossz volt: 11 %
- pénzügy miatt: 12 %
- szexuális konfliktus: egyik-másik megcsalta másikat-egyiket: 5 %
- szokásokra hivatkozás (máskor is, stb.): 21 %
- nem válaszol: 2 %

Kontroll csoport:

- apa részeg volt, stb.: 31 %
- mama rossz volt, stb.: 15 %
- gyerek miatt: 24 %
- pénz miatt: 4 %
- családi problémák: 6 %
- utalás szokásra: 15 %
- nem válaszol: 5 %

5. kérdés:

... olyanokat mesél, ami meg sem történt. Miket mesél a barátainak? Miket mesél a szüleinek?

Alkoholista csoport (barátainak):

- kaland, fantasztikum: 30 %
- siker, hőstettek: 7,5 %
- tulajdonnal (bicikli, pénz, kutya, stb.): 16 %

- élmény (moziban, színházban volt stb.) 15 %
- butaságot, csunyat 6,5 %
- nem válaszol 10 %

Alkoholista csoport(szüleinek):

- rendes, tanul, iskolai sikerek 38 %
- kaland, bátorság 14 %
- letagad valamit 15 %
- megijeszti őket 5 %
- azt amit a barátainak 6 %
- nem válaszol 13 %

Kontroll csoport (barátainak):

- mese, fantasztikus kaland 20 %
- siker, hőstett 16 %
- tulajdon 10 %
- élmény 7 %

Kontroll csoport (szüleinek):

- iskolai sikerek 45 %
- letagad valamit 9 %
- beárul valakit 9 %
- bátorság, hőstett 6 %
- nem válaszol 18 %

6. kérdés:

... rossz jegyet visz haza, kinek mutatja meg?

Alkoholista csoport:

- aki nem veri meg (4 gyerek kivételével a mama) 80 %
- akit szeret (nem nevezi meg) 6 %
- mindegy 13 %

Kontroll csoport:

- aki nem bántja (mama) 53 %
- mindegy 31 %
- aki szereti (nem nevezi meg) 16 %

7. kérdés:

... kirándulás után anyuka szomorú, miért?

	Alkoholista csoport	Kontroll csoport
- gyerek miatt	59 %	56 %
- mamának baja van	18 %	18,5 %
- rosszul sikerült a kirándulás	11 %	22 %
- pénz miatt, enniivaló miatt	9 %	3,5 %
- papa miatt	3 %	0 %

8. kérdés:

... barátja mutat valami titkot. Mit?

	Alkoholista csoport	Kontroll csoport
- semleges válasz (játék, könyv, kép stb.)	30 %	44 %
- szorongásos válasz	48 %	40 %
- pozitív érzelmek (ajándék, alkotás, stb.)	10 %	4 %
- fantázia, mese (rejtekhely, titkosírás, stb.)	9 %	12 %

9. kérdés:

... titkot mond a barát. Mit?

- semleges válasz	7,5 %	11 %
- negatív érzelmek (bűntudat, családi titok)	58 %	60 %
- pozitív érzelmek (szolidaritási meg- lepetés)	17 %	24 %
- csábítás (nem menjenek iskolába, csináljanak rosszat)	14,5 %	5 %

10. kérdés:

... Mit csinál az ágyban elalvás előtt?

- sablon válasz (lefekvéssel kapcsolatos)	31 %	47 %
- napi élmények	33 %	33 %
- szórakozás (tv, rádió, stb.)	30 %	11 %
- szedatívum (altató, cigaretta)	6 %	-

11. kérdés:

Mire gondol mielőtt elalszik?

- személyre (családi, baráti kör)	12 %	13 %
- napi élményekre	36 %	36 %
- vágyfantáziák	36 %	33 %
- szorongásos tartalmak	15 %	13 %
- nem tudja	1 %	5 %

12. kérdés:

Este szomorú és sir. Miért?

- otthoni sérelmek, frusztrációk	61 %	53 %
- iskolai sérelmek, frusztrációk	8 %	4 %
- valami baja van	3 %	6 %
- szorongás, félelem, bűntudat	26 %	37 %

13. kérdés:

... miről álmodik?

- pozitív tartalmu vágyteljesítő álom	67 %	49 %
- negatív tartalmu	20 %	21 %
- érzelmi színezet nélküli, semleges álmok	13 %	30 %

14. kérdés:

... éjszaka sirt, miért?

- fél, szorong, egyedül van	32 %	19 %
- rosszat álmodott	50 %	58 %
- objektív zavaró tényezők	16 %	14 %

15. kérdés:

	Alkoholista csoport	Kontroll csoport
... tündér, 3 kívánság		
- anyagi javak (pénz, gazdagság)	20 %	11 %
- játék	46 %	25 %
- ennivaló, édesség	20 %	3 %
- autó, jármű	18 %	5 %

16. kérdés:

... felnőtt korában kisebb vagy nagyobb szeretne lenni?		
kisebb	44 %	40 %
nagyobb	54 %	60 %

3. Szociális Beállítódási Teszt

A közölt mutatók az eredeti (német) standard alapján számolt csoportátlagok (matematikai átlag).

	Alkoholista csoport			Kontroll csoport		
	fiu	lány	összesen	fiu	lány	összesen
SE	58,4	57,9	57,6	60,6	58,6	59,6
SR	32,6	31,2	31,9	29,4	30,1	29,7
Int	10,1	10,3	10,2	8,9	7,9	8,5
ext	10,3	11,2	10,7	11,6	11,4	11,5
con	9,7	9,7	9,7	8,4	8,4	8,4
pse	11,5	11,9	11,7	12,4	11,5	11,9
dia	12,7	11,0	11,8	9,9	11,0	10,1
epi	10,7	11,7	11,2	10,2	10,7	10,4
ana	10,5	10,6	10,5	9,5	9,4	9,5
kat	11,7	11,6	11,6	11,4	11,7	11,5
	n=46	n=41	n=87	n=	n=	n=

Harmadik korcsoport

1. Raven-teszt eredményei (teljesítmény-átlagok: max=60)

	Alkoholista csoport			Kontroll csoport		
	fiu	lány	összesen	fiu	lány	összesen
	n=25	n=14	n=39	n= 5	n=10	n=15
	35,6	35,9	35,7	34,2	37,1	35,9

2. SZBT (átlagok)

	Alkoholista csoport			Kontroll csoport		
	fiu	lány	összesen	fiu	lány	összesen
SE	65,9	66,5	66,2	72,5	75,9	74,9
SR	34,6	36,7	35,3	31,7	39,1	37,0
int	10,1	10,4	10,2	7,0	8,8	8,3
ext	9,7	9,9	9,7	9,5	8,9	9,1
con	9,6	10,6	9,8	6,7	9,1	8,4
pse	11,4	10,9	10,9	10,7	8,8	9,4
día	9,9	9,8	9,9	9,3	9,5	9,4
epi	9,9	9,4	9,8	11,7	8,4	9,4
ana	10,2	9,3	10,2	6,5	8,4	8,4
kat	9,8	9,2	9,6	9,5	7,4	8,0

SZAT-összes (lehetséges értékek: 1-14 és +10 között)

Alkoholista csoport			Kontroll csoport		
fiu	lány	összesen	fiu	lány	összesen
n=26	n=14	N=40	n= 5	n=10	N=15
6,38	4,64	5,68	7,0	8,4	7,9

SZAT-II.

	Alkoholista csoport			Kontroll csoport		
	fiu	lány	összesen	fiu	lány	összesen
	n=17	n=14	N=31	n= 5	n=10	N=10
1.	1	0	1	1	0	1
2.	5	2	7	0	1	1
3.	11	12	23	4	9	13

Negyedik korcsoport

1. Raven-teszt (átlagok, max.=60)

Alkoholista csoport			Kontroll csoport		
fiu	lány	összesen	fiu	lány	összesen
35,9	34,9	35,3	51,1	51,2	51,1

2. SZAT-összes (átlagok, max.= -16 és +16 között)

fiu	lány	összesen	fiu	lány	összesen
7,59	7,44	7,51	8,5	8,4	8,45
n=34	n=41	N=75	n=125	n=10	N=22

3. SZAT-II. (gyakorlat)

	Alkoholista csoport			Kontroll csoport		
	fiú n=26	lány n=38	összesen N=64	fiú n=12	lány n=10	összesen N=22
1.	3	1	4	2	0	2
2.	5	9	14	3	1	4
3.	18	28	46	7	9	16

4. SZAT-V. (gyakorlat)

a)	1.	12	18	30	7	5	12
	2.	14	20	34	5	5	10
b)	1.	1	1	2	0	0	0
	2.	4	11	15	5	3	8
	3.	20	26	46	7	7	14
c)	1.	2	1	3	0	0	0
	2.	3	10	13	2	3	5
	3.	20	27	47	10	7	17

III. Összefoglalás, értékelés

Első korcsoport

Az alkoholista szülők gyermekei közül a kicsik (0-5 évesek) között többen vannak olyanok, akiknek a szüleivel való kapcsolata érzelmileg sérültnek mondható. Több a szorongásos-önbüntető válasz, többen félnek indokolatlanul az emberektől, kevésbé félnek az állatoktól, mint a kontroll-csoport gyermekei.

Kevésbé képesek kitartó figyelemkoncentráción alapuló, szabályozott játéktevékenységre. Együttműködési készségük is kevésbé fejlett, mint a kontroll csoporté.

Értelmi fejlettségben jelentős lemaradás mutatkozik a kontrollhoz képest.

Második korcsoport

Az intelligencia színvonalban nincs különbség a két csoport között, a mentális fejlődésben tehát beérte a normál-szintet. (Iskolai végzettséggel összehasonlítva az esetleges lemaradás környezeti ártalomnak tudható be.)

Társas magatartásukban visszahuzódóbbak, csökkent önbizalommal rendelkeznek, társas hatékonyságuk kicsi, kirekesztettségi, hendikeppeltségi élményük jelentős, az izolált helyzet, a kitaszitottság élménye gyakoribb mint a kontroll csoportban. (Ezek az adatok hasonlóak azokhoz, amelyeket az irodalom a bűnözők környezetében élő gyermekekről közöl!) Szülői (anyai) nevelés kevésbé szigorú (lazább). Szülők konfliktusainak gyakoribb oka a pénz (nélkülözés), mint a kontrollcsoportban. (Tovább elemezendő adat, hogy *nincs* különbség a részeg apára való hivatkozás gyakoriságában a két csoport között!). Az anyagi bizonytalanság, nélkülözés-élmény következtében gyakoribbak az anyagi jellegű (tulajdonnal, pénzzel kapcsolatos) vágyántáziák, álmok. Kevesebb jelentősége van az ideáloknak, mesehősöknek, stb. A szülőkkel való bizalmatlanság gyakoribb, a barátokkal való szolidaritás ritkább. Iskolai előmenetelével láthatóan kevésbé törődnek, mint a kontrollcso-

portban. Rendezetlenebb családi életritmusra utal az esti szórakozások, ellenőrizetlen tv, stb. nagyobb száma, a lefekvés szokások kialakulatlan volta. Nem nagy számban, de kizárólag alkoholisták szülők gyermekeinél fordul elő a szedatívumok (altatók) használatára való utalás és az otthoni cigarettázás megemlézése. Gyakoribb a vágyteljesítő álmokra való emlékezés, a kontrollcsoport tagja inkább közömbös, vagy álom nélküli alvásról számolnak be. Gyakori, hogy éjszakai egyedüllet, egyéb tárgyaltalan félelem szerepel az alvással kapcsolatban. Az anyagi javakra való áhítozás erősebb, ezen belül a közvetlen vágykielégítő jellegű dolgokra való vágyakozás mintegy nyolcszorosa a kontrollcsoporténak.

Szociális viselkedése a kontrollcsoportéhoz mérten: önbizalomhiány a kapcsolat-teremtésben, csökkent kooperációskészség, fokozottan becsvágyó, egoizmus, a lányok esetében: fokozott passzivitás, közömbös beilleszkedés, a fiúk esetében az agresszív tendenciák a szociális érvényesülés eszközeiként szerepelnek: (nem ártani akarnak vele, hanem érvényesülni!)

Harmadik korcsoport

Intelligenciateszt eredményeiben nincs jelentős eltérés (iskolai eredmények különbözősége itt is környezeti ártalom következménye lehet!)

Szociális viselkedése a kontrollcsoportéhoz hasonlítva: kevésbé konformista, a felnőttekkel szemben opponensebb, társaival szemben dependensebb, szolidárisabb, nagyobb a csoportigénye (fokozott veszélyeztetettség a galeri-képződésre!), de kevesebb készséggel igazodik szabályokhoz, kisebb morális tartással viszonysul a csoporthoz. Kapcsolatteremtési készsége bátorítalanabb, passzívabb, befolyásolhatóbb. Inkább választják, mint választ, sodródik. (A lányok fokozottan!) Szociális-morális fejlettségük alacsonyabb szintű (különösen a lányok!), adaptációs igényük és készségük fejletlenebb, mint a kontrollcsoporté.

Negyedik korcsoport

Intelligenciateszt eredménye lényeges eltérést mutat a kontroll javára. (A különbség olyan nagy, hogy nem tudok rá magyarázatot találni).

Szociális adaptációs szinten némi elmaradás mutatkozik. Az életvezetéssel kapcsolatos beállítódásokban a következő különbségek vannak: legfontosabb életcélként a jó anyagi körülményeket, boldog családi életet, másokon való segítséget, mások szeretetének megnyerését tartják. A kontrollcsoportban a sorrend: jó anyagi körülmények, okosság-képzettség, boldog családi élet, mások szeretetének megnyerése. A különbség a képzettség értékelésében jelentős! A szexuális morállal, kapcsolatstílussal kapcsolatos nézetek csak annyiban térnek el, hogy a női magatartás normatívái a kontrollcsoportban egyértelműbbek (kisebb a szórás). A fiúk és lányok véleménye alig különbözik, mindkét csoportban kevésbé hagyományos.

Jelentősen több a szorongásos és agresszív gondolati sémáknak a száma, általában fokozott érzelmi-indulati jelentésadás jellemzi az alkoholisták csoport tagjait. A projektív anyagban gyakoribb a részegség, csavargás, rendőrség, stb. tehát a destruktív társas magatartás és a társadalmi megtorlás összekapcsolása, ritkább a konstruktív, pozitív szociális modell.

Az alkalmazott módszerek alkalmasak voltak a mentális és szociális-morális színvonal összehasonlítására.

Az elvégzett vizsgálati anyag elegendő ahhoz, hogy megközelítő érvényességű támpontokat állapíthassunk meg.

TÁBLÁZATOK

az alkoholisták és gyermekeik szociodemográfiai
vizsgálati eredményeiről

1.1.1 AZ ALKOHOLISTÁK ÉLETKORA AZ IVÁS IDŐTARTAMA SZERINT

Életkor	Össze- sen	Az alkoholista							
		- 10	11 - 20	21 - 30	31 - 40	41 - 50	51 - 60	61 - x	isme- retlen
		éves kora óta iszik							
- 24 éves	3	-	2	-	-	-	-	-	1
25 - 29 "	6	-	2	-	-	-	-	-	4
30 - 34 "	25	-	11	4	-	-	-	-	10
35 - 39 "	38	2	14	14	-	-	-	-	8
40 - 44 "	47	1	19	10	6	1	-	-	10
45 - 49 "	36	1	13	8	1	1	-	-	12
50 - 54 "	14	1	4	4	3	1	-	-	1
55 - 59 "	2	-	-	-	2	-	-	-	-
60 - x "	3	-	1	1	1	-	-	-	-
Összesen	174	5	66	41	13	3	-	-	46

1.1.2 AZ ALKOHOLISTÁK ÉLETKORA AZ IVÁS IDŐTARTAMA SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZTLÁSBAN

Életkor	Össze- sen	Az alkoholista							
		- 10	11 - 20	21 - 30	31 - 40	41 - 50	51 - 60	61 - x	isme- retlen
		éves kora óta iszik							
Az életkor százalékában									
- 24 éves	1,7	-	3,0	-	-	-	-	-	2,2
25 - 29 "	3,4	-	3,0	-	-	-	-	-	8,7
30 - 34 "	14,3	-	16,7	9,8	-	-	-	-	21,7
35 - 39 "	21,8	40,0	21,2	34,1	-	-	-	-	17,4
40 - 44 "	27,0	20,0	28,8	24,4	46,1	33,4	-	-	21,7
45 - 49 "	20,7	20,0	19,7	19,5	7,7	33,3	-	-	26,1
50 - 54 "	8,0	20,0	6,1	9,8	23,1	33,3	-	-	2,2
55 - 59 "	1,4	-	-	-	15,4	-	-	-	-
60 - x "	1,7	-	1,5	2,4	7,7	-	-	-	-
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	100,0
Az ivás kezdetének százalékában									
- 24 éves	100,0	-	66,7	-	-	-	-	-	33,3
25 - 29 "	100,0	-	33,3	-	-	-	-	-	66,7
30 - 34 "	100,0	-	44,0	16,0	-	-	-	-	40,0
35 - 39 "	100,0	5,3	36,8	36,8	-	-	-	-	21,1
40 - 44 "	100,0	2,1	40,4	21,3	12,8	2,1	-	-	21,3
45 - 49 "	100,0	2,8	36,1	22,2	2,8	2,8	-	-	33,3
50 - 54 "	100,0	7,2	28,6	28,6	21,4	7,1	-	-	7,1
55 - 59 "	100,0	-	-	-	100,0	-	-	-	-
60 - x "	100,0	-	33,4	33,3	33,3	-	-	-	-
Összesen	100,0	2,9	37,9	23,6	7,5	1,7	-	-	26,4

1.2.1 AZ ALKOHOLISTÁK SZÜLETÉSI HELYE A JELENLEGI FOGLALKOZÁSI VISZONY SZERINT

Születési hely	Össze- sen	Az alkoholisták jelenlegi foglalkozási viszonya								
		mezőgazdasági fizikai		nem mezőgazdasági fizikai				szel- lemi	nyug- dijas	isme- retlen
		önálló, segítő- család- tag	egyéb	önálló, segítő- család- tag	szak- munkás	beta- nitott munkás	segéd- munkás			
Budapest	51	-	1	1	14	8	21	4	2	-
Baranya megye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bács-Kiskun "	6	-	-	-	-	1	5	-	-	-
Békés "	6	-	-	1	2	-	1	2	-	-
Borsod-A-Z. "	6	-	-	-	2	-	2	2	-	-
Csongrád "	3	-	-	-	-	-	3	-	-	-
Fejér "	7	-	-	-	3	2	1	-	1	-
Győr-Sopron "	5	-	-	-	3	-	1	-	-	1
Hajdu-Bihar "	10	-	-	-	3	2	3	-	1	1
Heves "	4	-	-	-	1	-	2	-	1	-
Komárom "	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Nógrád "	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Pest "	17	-	-	-	6	4	6	-	1	-
Somogy "	3	-	-	-	1	-	2	-	-	-
Szabolcs "	18	-	2	-	8	5	3	-	-	-
Szolnok "	13	-	-	-	4	1	6	2	-	-
Tolna "	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Vas "	5	-	-	-	2	-	3	-	-	-
Veszprém "	3	-	1	-	2	-	-	-	-	-
Zala "	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Külföld	8	-	-	-	5	-	2	-	1	-
Ismeretlen	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Összesen	174	-	4	2	59	23	67	10	7	2

**1.2.2 AZ ALKOHOLISTÁK SZÜLETÉSI HELYE A JELENLEGI FOGLALKOZÁSI VISZONY SZERINT,
SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN**

Születési hely	Össze- sen	Az alkoholisták jelenlegi foglalkozási viszonya								
		mezőgazdasági fizikai		nem mezőgazdasági fizikai				szel- lemi	nyug- dijas	isme- retlen
		önálló, segítő- család- tag	egyéb	önálló, segítő- család- tag	szak- munkás	beta- nitott munkás	segéd- munkás			
Budapest	29,3	-	25,0	50,0	23,7	34,8	31,3	40,0	28,5	-
Baranya megye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bács-Kiskun "	3,4	-	-	-	-	4,4	7,4	-	-	-
Békés "	3,4	-	-	50,0	3,4	-	1,5	20,0	-	-
Borsod-A-Z "	3,4	-	-	-	3,4	-	3,0	20,0	-	-
Csongrád "	1,7	-	-	-	-	-	4,5	-	-	-
Fejér "	4,0	-	-	-	5,1	8,7	1,5	-	14,3	-
Győr-Sopron "	2,9	-	-	-	5,1	-	1,5	-	-	50,0
Hajdu-Bihar "	5,7	-	-	-	5,1	8,7	4,5	-	14,3	50,0
Heves "	2,3	-	-	-	1,7	-	3,0	-	14,3	-
Komárom "	1,2	-	-	-	-	-	3,0	-	-	-
Nógrád "	0,6	-	-	-	-	-	1,5	-	-	-
Pest "	9,8	-	-	-	10,1	17,4	8,9	-	14,3	-
Somogy "	1,7	-	-	-	1,7	-	3,0	-	-	-
Szabolcs "	10,3	-	50,0	-	13,5	21,7	4,5	-	-	-
Szolnok "	7,5	-	-	-	6,8	4,3	8,9	20,0	-	-
Tolna "	1,2	-	-	-	1,7	-	1,5	-	-	-
Vas "	2,9	-	-	-	3,4	-	4,5	-	-	-
Veszprém "	1,7	-	25,0	-	3,4	-	-	-	-	-
Zala "	1,2	-	-	-	1,7	-	1,5	-	-	-
Külföld	4,6	-	-	-	8,5	-	3,0	-	14,3	-
Ismeretlen	1,2	-	-	-	1,7	-	1,5	-	-	-
Összesen	100,0	-	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

**1.2.3 AZ ALKOHOLISTÁK SZÜLETÉSI HELYE A JELENLEGI FOGLALKOZÁSI VISZONY SZERINT,
SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN**

Születési hely	Össze- sen	Az alkoholisták jelenlegi foglalkozási viszonya								
		mezőgazdasági fizikai		nem mezőgazdasági fizikai				szel- lemi	nyug- díjas	isme- retlen
		önálló, segítő család- tag	egyéb	önálló, segítő család- tag	szak- munkás	betani- tott munkás	segéd- munkás			
Budapest	100,0	-	2,0	2,0	27,4	15,7	41,2	7,8	3,9	-
Baranya megye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bács-Kiskun "	100,0	-	-	-	-	16,7	83,3	-	-	-
Békés "	100,0	-	-	16,7	33,3	-	16,7	33,3	-	-
Borsod-A-Z. "	100,0	-	-	-	33,4	-	33,3	33,3	-	-
Csongrád "	100,0	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-
Fejér "	100,0	-	-	-	42,8	28,6	14,3	-	14,3	-
Győr-Sopron "	100,0	-	-	-	60,0	-	20,0	-	-	20,0
Hajdu-Bihar "	100,0	-	-	-	30,0	20,0	30,0	-	10,0	10,0
Heves "	100,0	-	-	-	25,0	-	50,0	-	25,0	-
Komárom "	100,0	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-
Nógrád "	100,0	-	-	-	-	-	100,0	-	-	-
Pest "	100,0	-	-	-	35,3	23,5	35,3	-	5,9	-
Somogy "	100,0	-	-	-	33,3	-	66,7	-	-	-
Szabolcs "	100,0	-	11,1	-	44,4	27,8	16,7	-	-	-
Szolnok "	100,0	-	-	-	30,8	7,7	46,1	15,4	-	-
Tolna "	100,0	-	-	-	50,0	-	50,0	-	-	-
Vas "	100,0	-	-	-	40,0	-	60,0	-	-	-
Veszprém "	100,0	-	33,3	-	66,7	-	-	-	-	-
Zala "	100,0	-	-	-	50,0	-	50,0	-	-	-
Külföld "	100,0	-	-	-	62,5	-	25,0	-	12,5	-
Ismeretlen "	100,0	-	-	-	50,0	-	50,0	-	-	-
Összesen	100,0	-	2,3	1,2	33,9	13,2	38,5	5,7	4,0	1,2

1.3.1 AZ ALKOHOLIZÁLÁS IDŐTARTAMA AZ ALKOHOLISTÁK CSALÁDI ÁLLAPOTA SZERINT

Az alkoholizálás időtartama	Összesen	Családi állapot					
		nőtlen	együttélő házas	elvált	különélő házas	özvegy	élettárssal élő
5 éve iszik	6	-	4	2	-	-	-
6 - 10 " "	20	-	13	3	3	-	1
11 - 15 " "	20	-	14	3	1	-	2
16 - 20 " "	31	-	26	3	-	-	2
21 - 25 " "	27	-	14	10	1	-	2
26 - 30 " "	15	-	12	1	1	-	1
31 - 35 " "	6	-	5	-	-	-	1
36 - 40 " "	2	-	1	1	-	-	-
41 - 45 " "	1	-	-	-	-	-	1
46 - 50 " "	1	-	-	-	-	-	1
Ismeretlen	45	-	34	4	3	1	3
Összesen	174	-	123	27	9	1	14

1.3.2 AZ ALKOHOLIZÁLÁS IDŐTARTAMA AZ ALKOHOLISTÁK CSALÁDI ÁLLAPOTA SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN

Az alkoholizálás időtartama	Összesen	Családi állapot					
		nőtlen	együttélő házas	elvált	különélő házas	özvegy	élettárssal élő

Az időtartam százalékaiban

- 5 éve iszik	3,4	-	3,2	7,4	-	-	-
6 - 10 " "	11,5	-	10,6	11,1	33,4	-	7,2
11 - 15 " "	11,5	-	11,4	11,1	11,1	-	14,3
16 - 20 " "	17,8	-	21,1	11,1	-	-	14,3
21 - 25 " "	15,5	-	11,4	37,1	11,1	-	14,3
26 - 30 " "	8,6	-	9,8	3,7	11,1	-	7,2
31 - 35 " "	3,4	-	4,1	-	-	-	7,1
36 - 40 " "	1,2	-	0,8	3,7	-	-	-
41 - 45 " "	0,6	-	-	-	-	-	7,1
46 - 50 " "	0,6	-	-	-	-	-	7,1
Ismeretlen	25,9	-	27,6	14,8	33,3	100,0	21,4
Összesen	100,0	-	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

A családi állapot százalékaiban

- 5 éve iszik	100,0	-	66,7	33,3	-	-	-
6 - 10 " "	100,0	-	65,0	15,0	15,0	-	5,0
11 - 15 " "	100,0	-	70,0	15,0	5,0	-	10,0
16 - 20 " "	100,0	-	83,9	9,7	-	-	6,4
21 - 25 " "	100,0	-	51,9	37,0	3,7	-	7,4
26 - 30 " "	100,0	-	80,0	6,7	6,7	-	6,6
31 - 35 " "	100,0	-	83,3	-	-	-	16,7
36 - 40 " "	100,0	-	50,0	50,0	-	-	-
41 - 45 " "	100,0	-	-	-	-	-	100,0
46 - 50 " "	100,0	-	-	-	-	-	100,0
Ismeretlen	100,0	-	75,5	8,9	6,7	2,2	6,7
Összesen	100,0	-	70,7	15,5	5,2	0,6	8,0

1.4.1 AZ ALKOHOLISTÁK SZÁMA A HÁZASSÁGBAN ÉLÉS SZERINT

Házasságkötések száma	Össze- sen	I.		II.		III.		IV. házas- ságban él	Házas- ságban él összesen
		házasságban							
		él	külön él	él	külön él	él	külön él		

Szám

Egyszer kötött házasságot	128	92	36	-	-	-	-	-	92
Kétszer " "	35	-	-	28	7	-	-	-	28
Háromszor " "	3	-	-	-	-	3	-	-	3
Négyszer " "	1	-	-	-	-	-	-	1	1
Összesen	167	92	36	28	7	3	-	1	124

Százalekos megoszlás

Egyszer kötött házasságot	100,0	71,9	28,1	-	-	-	-	-	74,2
Kétszer " "	100,0	-	-	80,0	20,0	-	-	-	22,6
Háromszor " "	100,0	-	-	-	-	100,0	-	-	2,4
Négyszer " "	100,0	-	-	-	-	-	-	100,0	0,8
Összesen	100,0	55,1	21,6	16,8	4,2	1,8	-	0,6	100,0

1.5.1 AZ ALKOHOLISTÁK ISKOLAI VÉGZETTSÉGE A JELENLEGI FOGLALKOZÁSI VISZONY SZERINT

Iskolai végzettség	Össze- sen	A jelenlegi foglalkozási viszony								
		mezőgazdasági fizikai		nem mezőgazdasági fizikai				szel- lemi	nyug- dijas	eltar- tott
		önálló, segítő- család- tag	egyéb	önálló, segítő- család- tag	szak- munkás	beta- nitott munkás	segéd- munkás			
Nem járt iskolába	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Általános iskola 1-4	14	-	-	-	2	2	9	1	-	-
Általános iskola 5	5	-	-	-	-	1	4	-	-	-
Általános iskola 6	38	-	2	1	3	11	16	-	3	2
Általános iskola 7	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Általános iskola 8	23	-	-	-	2	3	17	-	1	-
Szakmunkás tanuló iskola	82	-	2	1	50	6	19	1	3	-
Középiskola	6	-	-	-	1	-	1	4	-	-
Felsőfokú tanintézet	3	-	-	-	-	-	-	3	-	-
Ismeretlen	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Összesen	174	-	4	2	59	23	67	10	7	2

**1. 5. 2 AZ ALKOHOLISTÁK ISKOLAI VÉGZETTSÉGE A JELENLEGI FOGLALKOZÁSI VISZONY SZERINT,
SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN**

Iskolai végzettség	Össze- sen	A jelenlegi foglalkozási viszony								
		mezőgazdasági fizikai		nem mezőgazdasági fizikai				szel- lemi	nyugdi- jas	eltar- tott
		önálló, segítő- család- tag	egyéb	önálló, segítő- család- tag	szak- munkás	beta- nitott munkás	segéd- munkás			
Nem járt iskolába	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Általános iskola 1-4	100,0	-	-	-	14,3	14,3	64,3	7,1	-	-
Általános iskola 5	100,0	-	-	-	-	20,0	80,0	-	-	-
Általános iskola 6	100,0	-	5,3	2,6	7,9	28,9	42,1	-	7,9	5,3
Általános iskola 7	100,0	-	-	-	50,0	-	50,0	-	-	-
Általános iskola 8	100,0	-	-	-	8,7	13,1	73,9	-	4,3	-
Szakmunkás tanuló iskola	100,0	-	2,4	1,2	61,0	7,3	23,2	1,2	3,7	-
Középiskola	100,0	-	-	-	16,7	-	16,7	66,6	-	-
Felsőfoku tanintézet	100,0	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	-	<i>2,3</i>	<i>1,2</i>	<i>33,9</i>	<i>13,2</i>	<i>38,5</i>	<i>5,7</i>	<i>4,0</i>	<i>1,2</i>

**1. 6. 1 AZ ALKOHOLISTÁK EREDETI (ELSŐ) FOGLALKOZÁSI VISZONYA
A JELENLEGI FOGLALKOZÁSI VISZONY SZERINT**

Eredeti (első) foglalkozási viszony	Össze- sen	A jelenlegi foglalkozási viszony								
		mezőgazdasági fizikai		nem mezőgazdasági fizikai				szel- lemi	nyugdi- jas	eltar- tott
		önálló, segítő- család- tag	egyéb	önálló, segítő- család- tag	szak- munkás	beta- nitott munkás	segéd- munkás			
<i>Mezőgazdasági fizikai</i>										
önálló, segítőcsaládtag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
egyéb	3	-	1	-	-	2	-	-	-	-
<i>Nem mezőgazdasági fizikai</i>										
önálló, segítőcsaládtag	5	-	-	1	3	-	1	-	-	-
szakmunkás	83	-	1	1	53	5	18	2	3	-
betanított munkás	26	-	1	-	2	13	8	-	2	-
segédmunkás	45	-	1	-	1	2	39	-	2	-
<i>Szellemi</i>	9	-	-	-	-	-	1	8	-	-
<i>Nyugdíjas</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Eltartott</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2
<i>Ismeretlen</i>	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-
<i>Összesen</i>	<i>174</i>	-	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>59</i>	<i>23</i>	<i>67</i>	<i>10</i>	<i>7</i>	<i>2</i>

**1.6.2 AZ ALKOHOLISTÁK EREDETI (ELSŐ) FOGLALKOZÁSI VISZONYA
A JELENLEGI FOGLALKOZÁSI VISZONY SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN**

Eredeti (első) foglalkozási viszony	Össze- sen	A jelenlegi foglalkozási viszony								
		mezőgazdasági fizikai		nem mezőgazdasági fizikai				szel- lemi	nyugdi- jas	eltar- tott
		önálló, segítő- család- tag	egyéb	önálló, segítő- család- tag	szak- munkás	beta- nitott munkás	segéd- munkás			
<i>Mezőgazdasági fizikai</i>										
önálló, segítőcsaládtag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
egyéb	1,7	-	25,0	-	-	8,7	-	-	-	-
<i>Nem mezőgazdasági fizikai</i>										
önálló, segítőcsaládtag	2,9	-	-	50,0	5,1	-	1,5	-	-	-
szakmunkás	47,7	-	25,0	50,0	89,8	21,7	26,9	20,0	42,8	-
betanított munkás	14,9	-	25,0	-	3,4	56,5	11,9	-	28,6	-
segédmunkás	25,9	-	25,0	-	1,7	8,7	58,2	-	28,6	-
<i>Szellemi</i>	5,2	-	-	-	-	-	1,5	80,0	-	-
<i>Eltartott</i>	1,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Ismeretlen</i>	0,6	-	-	-	-	4,4	-	-	-	-
<i>Összesen</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

**1.6.3 AZ ALKOHOLISTÁK EREDETI (ELSŐ) FOGLALKOZÁSI VISZONYA
A JELENLEGI FOGLALKOZÁSI VISZONY SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN**

Eredeti (első) foglalkozási viszony	Össze- sen	A jelenlegi foglalkozási viszony								
		mezőgazdasági fizikai		nem mezőgazdasági fizikai				szel- lemi	nyugdi- jas	eltar- tott
		önálló, segítő- család- tag	egyéb	önálló, segítő- család- tag	szak- munkás	beta- nitott munkás	segéd- munkás			
<i>Mezőgazdasági fizikai</i>										
önálló, segítőcsaládtag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
egyéb	100,0	-	33,3	-	-	66,7	-	-	-	-
<i>Nem mezőgazdasági fizikai</i>										
önálló, segítőcsaládtag	100,0	-	-	20,0	60,0	-	20,0	-	-	-
szakmunkás	100,0	-	1,2	1,2	63,9	6,0	21,7	2,4	3,6	-
betanított munkás	100,0	-	3,8	-	7,7	50,0	30,8	-	7,7	-
segédmunkás	100,0	-	2,2	-	2,2	4,5	86,7	-	4,4	-
<i>Szellemi</i>	100,0	-	-	-	-	-	11,1	88,9	-	-
<i>Eltartott</i>	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0
<i>Ismeretlen</i>	100,0	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-
<i>Összesen</i>	100,0	-	2,3	1,2	33,9	13,2	38,5	5,7	4,0	1,2

1.7.1 AZ ALKOHOLISTÁK JELENLEGI

Sor- szám	Az alkoholista jelenlegi foglalkozása	Összesen	Foglalkozási ág		
			1. Ipar	2. Építőipar	3. Mező-, viz-, erdőgazdaság
Mezőgazdasági fizikai					
1.	önálló, segítő családtag	-	-	-	-
2.	egyéb mezőgazdasági munkás	4	-	-	4
Nem mezőgazdasági fizikai					
önálló, segítő családtag					
3.	asztalos	1	1	-	-
4.	papucsos	1	1	-	-
szakmunkás					
5.	asztalos	2	2	-	-
6.	cipész	3	1	-	-
7.	gépházkezelő	1	1	-	-
8.	gépkocsifényező	3	1	-	1
9.	gépkocsivezető	10	2	-	2
10.	hajókovács	1	1	-	-
11.	harisnyagyári szakmunkás	1	1	-	-
12.	hentes	1	1	-	-
13.	ikéző (fonógyári)	1	1	-	-
14.	kereskedő	1	-	-	-
15.	képkerepező	1	-	-	-
16.	kőműves	6	1	2	-
17.	lakatos	8	6	-	-
18.	öntvényminta készítő	1	1	-	-
19.	pincér	1	1	-	-
20.	szobafestő	2	-	-	-
21.	tetőfedő	1	-	1	-
22.	fűtésszerelő	1	-	1	-
23.	gépkocsiszerelő	2	2	-	-
24.	vízvezetékszerelő	4	2	-	-
25.	villanszerelő	2	-	-	1
26.	villanyhegesztő	1	-	1	-
27.	szakmunkás külön meg- nevezés nélkül	5	4	-	-
28.	Együtt	59	28	5	4
betanított munkás					
29.	ács	1	-	1	-
30.	burkoló	2	-	2	-
31.	butoripari	1	1	-	-
32.	daru és targoncavezető	2	1	-	-
33.	gyógyszergyári	1	1	-	-
34.	hajós	1	-	1	-
35.	hentesáru elosztó	1	-	-	-
36.	kárpitos	1	1	-	-
37.	postás	2	-	-	-
38.	szobafestő	1	1	-	-
39.	zöldseges	1	-	-	-
40.	betanított munkás külön meg- nevezés nélkül	9	4	2	-
41.	Együtt	23	9	6	-

FOGLALKOZÁSA A FOGLALKOZÁSI ÁG SZERINT

Foglalkozási ág								Sor- szám
4. Szállítás, hírközlés	5. Keres- kedelem	6. Személyi és lakás szolgál- tatás	7. Egészség- ügyi, kultu- rális szol- gáltatás	8. Közigaz- gatás, egyéb	9. Egyéb, ismeretlen	Nyugdíjas	Eltartott	
-	-	-	-	-	-	-	-	1.
-	-	-	-	-	-	-	-	2.
-	-	-	-	-	-	-	-	3.
-	-	-	-	-	-	-	-	4.
-	-	-	-	-	-	-	-	5.
-	1	-	-	-	1	-	-	6.
-	-	-	-	-	-	-	-	7.
-	-	-	-	-	1	-	-	8.
3	-	-	1	-	2	-	-	9.
-	-	-	-	-	-	-	-	10.
-	-	-	-	-	-	-	-	11.
-	-	-	-	-	-	-	-	12.
-	-	-	-	-	-	-	-	13.
-	-	-	-	-	1	-	-	14.
-	-	1	-	-	-	-	-	15.
-	-	3	-	-	-	-	-	16.
2	-	-	-	-	-	-	-	17.
-	-	-	-	-	-	-	-	18.
-	-	-	-	-	-	-	-	19.
-	-	-	-	1	1	-	-	20.
-	-	-	-	-	-	-	-	21.
-	-	-	-	-	-	-	-	22.
-	-	-	-	-	-	-	-	23.
-	1	1	-	-	-	-	-	24.
-	1	-	-	-	-	-	-	25.
-	-	-	-	-	-	-	-	26.
1	-	-	-	-	-	-	-	27.
6	3	5	1	1	6	-	-	28.
-	-	-	-	-	-	-	-	29.
-	-	-	-	-	-	-	-	30.
-	-	-	-	-	-	-	-	31.
1	-	-	-	-	-	-	-	32.
-	-	-	-	-	-	-	-	33.
-	-	-	-	-	-	-	-	34.
-	1	-	-	-	-	-	-	35.
-	-	-	-	-	-	-	-	36.
2	-	-	-	-	-	-	-	37.
-	-	-	-	-	-	-	-	38.
-	1	-	-	-	-	-	-	39.
2	1	-	-	-	-	-	-	40.
5	3	-	-	-	-	-	-	41.

1.7.1 AZ ALKOHOLISTÁK JELENLEGI FOGLALKOZÁSA

Sor- szám	Az alkoholista jelenlegi foglalkozása	Összesen	Foglalkozási ág		
			1. Ipar	2. Építőipar	3. Mező-, viz-, erdőgazdaság
Segédmunkás					
42.	alkalmi munkás	3	-	-	-
43.	anyagelosztó	1	1	-	-
44.	éjjeliőr	1	1	-	-
45.	fűtő	2	1	-	-
46.	hajtó	1	-	-	-
47.	kocsikisérő	4	2	1	-
48.	lehordó	3	2	-	-
49.	motorvezető	1	-	-	-
50.	rakodó	5	1	2	-
51.	szállító	8	-	-	-
52.	uttisztító	1	-	-	-
53.	kézbesítő	1	1	-	-
54.	takarító	5	1	-	-
55.	konyhalány	1	-	-	-
56.	bedolgozó	2	1	-	-
57.	házfelügyelő	1	-	-	-
58.	segédmunkás külön meg- nevezés nélkül	27	12	2	-
59.	Együtt	67	23	5	-
Szellemi					
60.	építésztechnikus	1	-	-	-
61.	művezető	1	1	-	-
62.	művész (tanár)	1	-	-	-
63.	tanár	1	-	-	-
64.	zenész	1	-	-	-
65.	adminisztrátor	1	-	1	-
66.	színész	1	-	-	-
67.	anyaggazdálkodó	1	1	-	-
68.	szellemi külön meg- nevezés nélkül	2	2	-	-
69.	Együtt	10	4	1	-
70.	Nyugdíjas	7	-	-	-
71.	Eltartott	2	-	-	-
72.	Összesen	174	66	17	8

A FOGLALKOZÁSI ÁG SZERINT (folytatás)

Foglalkozási ág								Sor- szám
4. Szállítás, hírközlés	5. Keres- kedelem	6. Személyi és lakás szolgá- ltatás	7. Egészség- ügyi, kultu- rális szol- gáltatás	8. Közigaz- gatás, egyéb	9. Egyéb, ismeretlen	Nyugdíjas	Eltartott	
-	-	-	-	-	3	-	-	42.
-	-	-	-	-	-	-	-	43.
-	-	-	-	-	-	-	-	44.
-	-	-	1	-	-	-	-	45.
1	-	-	-	-	-	-	-	46.
-	-	1	-	-	-	-	-	47.
-	1	-	-	-	-	-	-	48.
1	-	-	-	-	-	-	-	49.
1	-	1	-	-	-	-	-	50.
4	3	-	1	-	-	-	-	51.
-	-	1	-	-	-	-	-	52.
-	-	-	-	-	-	-	-	53.
-	1	-	1	-	2	-	-	54.
-	-	-	1	-	-	-	-	55.
-	-	-	-	1	-	-	-	56.
-	-	-	-	1	-	-	-	57.
2	3	5	-	-	3	-	-	58.
9	8	8	4	2	8	-	-	59.
-	-	-	-	-	1	-	-	60.
-	-	-	-	-	-	-	-	61.
-	-	-	1	-	-	-	-	62.
-	-	-	1	-	-	-	-	63.
-	1	-	-	-	-	-	-	64.
-	-	-	-	-	-	-	-	65.
-	-	-	1	-	-	-	-	66.
-	-	-	-	-	-	-	-	67.
-	-	-	-	-	-	-	-	68.
-	1	-	3	-	1	-	-	69.
-	-	-	-	-	-	7	-	70.
-	-	-	-	-	-	-	2	71.
20	15	13	8	3	15	7	2	72

1.8.1 AZ ALKOHOLISTÁK JELENLEGI FOGLALKOZÁSI

Sor- szám	A jelenlegi foglalkozási viszony	Összesen	Foglalkozási ág		
			1. Ipar	2. Építőipar	3. Mező-, víz-, erdőgazdaság
	<i>Mezőgazdasági fizikai</i>				
1.	Önálló, segítő családtag	-	-	-	-
2.	egyéb mezőgazdasági munkás	4	-	-	4
	<i>Nem mezőgazdasági fizikai</i>				
3.	önálló, segítő családtag	2	2	-	-
4.	szakmunkás	59	28	5	4
5.	betanított munkás	23	9	6	-
6.	segédmunkás	67	23	5	-
7.	<i>Szellemi</i>	10	4	1	-
8.	<i>Nyugdíjas</i>	7	-	-	-
9.	<i>Eltartott</i>	2	-	-	-
10.	<i>Összesen</i>	174	66	17	8

1.8.2 AZ ALKOHOLISTÁK JELENLEGI FOGLALKOZÁSI SZÁZALÉKOS

Sor- szám	A jelenlegi foglalkozási viszony	Összesen	Foglalkozási ág		
			1. Ipar	2. Építőipar	3. Mező-, viz-, erdőgazdaság
Mezőgazdasági fizikai					
1.	önálló, segítő családtag	-	-	-	-
2.	egyéb mezőgazdasági munkás	100,0	-	-	100,0
Nem mezőgazdasági fizikai					
3.	önálló, segítő családtag	100,0	100,0	-	-
4.	szakmunkás	100,0	47,4	8,5	6,8
5.	betanított munkás	100,0	39,1	26,1	-
6.	segédmunkás	100,0	34,3	7,5	-
7.	Szellemi	100,0	40,0	10,0	-
8.	Nyugdíjas	100,0	-	-	-
9.	Eltartott	100,0	-	-	-
10.	Összesen	100,0	37,9	9,8	4,6

VISZONYA A FOGLALKOZÁSI ÁG SZERINT

Foglalkozási ág								Sor- szám
4. Szállítás, hírközlés	5. Keres- kedelem	6. Személyi és lakás- szolgálda- tás	7. Egészség- ügyi, kultu- rális szol- gáltatás	8. Közigaz- gatás, egyéb	9. Egyéb, ismeret- len	Nyugdíjas	Eltartott	
-	-	-	-	-	-	-	-	1.
-	-	-	-	-	-	-	-	2.
-	-	-	-	-	-	-	-	3.
6	3	5	1	1	6	-	-	4.
5	3	-	-	-	-	-	-	5.
9	8	8	4	2	8	-	-	6.
-	1	-	3	-	1	-	-	7.
-	-	-	-	-	-	7	-	8.
-	-	-	-	-	-	-	2	9.
20	15	13	8	3	15	7	2	10.

VISZONYA A FOGLALKOZÁSI ÁG SZERINT,
MEGOSZTLÁSBAN

Foglalkozási ág								Sor- szám
4. Szállítás, hírközlés	5. Keres- kedelem	6. Személyi és lakás- szolgálda- tás	7. Egészség- ügyi, kultu- rális szol- gáltatás	8. Közigaz- gatás, egyéb	9. Egyéb, ismeret- len	Nyugdíjas	Eltartott	
-	-	-	-	-	-	-	-	1.
-	-	-	-	-	-	-	-	2.
-	-	-	-	-	-	-	-	3.
10,1	5,1	8,5	1,7	1,7	10,2	-	-	4.
21,7	13,1	-	-	-	-	-	-	5.
13,5	11,9	11,9	6,0	3,0	11,9	-	-	6.
-	10,0	-	30,0	-	10,0	-	-	7.
-	-	-	-	-	-	100,0	-	8.
-	-	-	-	-	-	-	100,0	9.
11,5	8,6	7,5	4,6	1,7	8,6	4,0	1,2	10.

1.9.1 AZ ALKOHOLISTÁK HAVI JÖVEDELME A HÁZTARTÁSI HOZZÁJÁRULÁS ÖSSZEGE SZERINT

Az alkoholista havi jövedelme	Össze- sen	A háztartási hozzájárulás összege (Ft)									
		0	-1 000	1 001- 1 500	1 501- 2 000	2 001- 2 500	2 501- 3 000	3 001- 3 500	3 501- 4 000	Isme- retlen	Eltar- tott
- 1 000 Ft	6	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-
1 001 - 1 500 "	10	1	2	7	-	-	-	-	-	-	-
1 501 - 2 000 "	51	13	10	4	23	-	-	-	-	1	-
2 001 - 2 500 "	55	3	5	6	3	37	-	-	-	1	-
2 501 - 3 000 "	24	-	4	2	2	2	13	-	-	1	-
3 001 - 3 500 "	7	-	-	1	-	1	1	4	-	-	-
3 501 - 4 000 "	3	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-
4 001 - 4 500 "	2	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
Ismeretlen	14	10	1	-	1	-	-	-	-	2	-
Eltartott	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Összesen	174	28	27	20	29	40	16	4	3	5	2

1.9.2 AZ ALKOHOLISTÁK HAVI JÖVEDELME A HÁZTARTÁSI HOZZÁJÁRULÁS ÖSSZEGE SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN

Az alkoholista havi jövedelme	Össze- sen	A háztartási hozzájárulás összege (Ft)									
		0	-1 000	1 001- 1 500	1 501- 2 000	2 001- 2 500	2 501- 3 000	3 001- 3 500	3 501- 4 000	Isme- retlen	Eltar- tott
- 1 000 Ft	100,0	16,7	83,3	-	-	-	-	-	-	-	-
1 001 - 1 500 "	100,0	10,0	20,0	70,0	-	-	-	-	-	-	-
1 501 - 2 000 "	100,0	25,5	19,6	7,8	45,1	-	-	-	-	2,0	-
2 001 - 2 500 "	100,0	5,5	9,1	10,9	5,4	67,3	-	-	-	1,8	-
2 501 - 3 000 "	100,0	-	16,7	8,3	8,3	8,3	54,2	-	-	4,2	-
3 001 - 3 500 "	100,0	-	-	14,3	-	14,3	14,3	57,1	-	-	-
3 501 - 4 000 "	100,0	-	-	-	-	-	33,3	-	66,7	-	-
4 001 - 4 500 "	100,0	-	-	-	-	-	50,0	-	50,0	-	-
Ismeretlen	100,0	71,5	7,1	-	7,1	-	-	-	-	14,3	-
Eltartott	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0
Összesen	100,0	16,1	15,5	11,5	16,7	23,0	9,2	2,3	1,7	2,9	1,1

1.10.1 A LAKÁS HASZNÁLATI JOGCIME A LAKÁS FEKVÉSE SZERINT

A lakás használati jogcime	Össze- sen	A lakás fekvése									
		föld- szint	I.	II.	III.	IV.	V.	VI-	tető- tér	alag- sor	pince
			emelet								
Tulajdonosi	16	14	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Főbérleti	122	52	24	21	11	6	1	4	-	1	2
Társbérleti	7	1	1	3	1	-	-	-	-	1	-
Szolgálati	15	13	1	-	-	-	-	1	-	-	-
Egyéb	14	5	3	3	2	-	-	-	-	-	1
Összesen	174	85	31	27	14	6	1	5	-	2	3

1.10.2 A LAKÁS HASZNÁLATI JOGCIME A LAKÁS FEKVÉSE SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN

A lakás használati jogcíme	Össze- sen	A lakás fekvése									
		föld- szint	I.	II.	III.	IV.	V.	VI-	tető- tér	alag- sor	pince
			emelet								

A lakás használati jogcime százalékában

Tulajdonosi	9,2	16,4	6,5	-	-	-	-	-	-	-	-
Főbérleti	70,1	61,2	77,4	77,8	78,6	100,0	100,0	80,0	-	50,0	66,7
Társbérleti	4,0	1,2	3,2	11,1	7,1	-	-	-	-	50,0	-
Szolgálati	8,6	15,3	3,2	-	-	-	-	20,0	-	-	-
Egyéb	8,1	5,9	9,7	11,1	14,3	-	-	-	-	-	33,3
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	100,0	100,0

A lakás fekvése százalékában

Tulajdonosi	100,0	87,5	12,5	-	-	-	-	-	-	-	-
Főbérleti	100,0	42,6	19,7	17,2	9,0	4,9	0,8	3,3	-	0,8	1,7
Társbérleti	100,0	14,3	14,3	42,8	14,3	-	-	-	-	14,3	-
Szolgálati	100,0	86,6	6,7	-	-	-	-	6,7	-	-	-
Egyéb	100,0	35,7	21,4	21,4	14,3	-	-	-	-	-	7,2
Összesen	100,0	48,9	17,8	15,5	8,0	3,4	0,6	2,9	-	1,2	1,7

**2.1.1 AZ ALKOHOLISTÁK HÁZTARTÁSÁNAK NAGYSÁGA A LAKÁSBAN LÉVŐ SZOBÁK
ÉS FEKVŐHELYEK SZÁMA SZERINT**

A háztartás nagysága	Családok	Személyek	Szobák	Fekvő- helyek	Egy szo- bára	Egy fekvő- helyre
	száma				jutó személy	
1 személyes	1	1	1	2	1,0	0,5
2 "	5	10	5	14	2,0	0,7
3 "	52	156	61 és 1/2	143	2,6	1,1
4 "	53	212	75 és 1/2	175	2,8	1,2
5 "	33	165	48	130	3,4	1,3
6 "	16	96	23	72	4,2	1,3
7 "	5	35	7	25	5,0	1,4
8 "	4	32	5	19	6,4	1,7
9 "	1	9	1	5	9,0	1,8
10 "	1	10	4	5	2,5	2,0
11 "	1	11	1 és 1/2	4	11,0	2,8
12 "	1	12	3	5	4,0	2,4
13 "	1	13	2 és 1/2	8	6,5	1,6
Összesen	174	762	238	607	3,2	1,3

2.2.1 CSALÁDOK SZÁMA GYERMEKSZÁM ÉS FEKVŐHELYEK SZÁMA SZERINT

Gyermekszám	Csalá- dok össze- sen	Fekvőhelyek száma									Fekvő- helyek száma össze- sen
		1	2	3	4	5	6	7	8	Isme- retlen	
Nem él gyermek	6	-	3	2	1	-	-	-	-	-	16
1 gyermek él	63	4	16	28	10	3	1	-	-	1	181
2 " "	61	-	6	22	26	5	1	-	-	1	213
3 " "	30	1	2	5	3	16	2	1	-	-	131
4 " "	7	-	1	1	2	1	2	-	-	-	30
5 " "	3	-	-	-	1	2	-	-	-	-	14
6 " "	3	-	-	-	1	2	-	-	-	-	14
7 " "	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8 " "	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	8
Összesen	174	5	28	58	44	29	6	1	1	2	607

**2.2.2 CSALÁDOK SZÁMA GYERMEKSZÁM ÉS FEKVŐHELYEK SZÁMA SZERINT,
SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN**

Gyermekszám	Családok össze- sen	Fekvőhelyek száma								
		1	2	3	4	5	6	7	8	Isme- retlen
Nem él gyermek	100,0	-	50,0	33,3	16,7	-	-	-	-	-
1 gyermek él	100,0	6,3	25,4	44,4	15,9	4,8	1,6	-	-	1,6
2 " "	100,0	-	9,9	36,1	42,6	8,2	1,6	-	-	1,6
3 " "	100,0	3,3	6,7	16,7	10,0	53,3	6,7	3,3	-	-
4 " "	100,0	-	14,3	14,3	28,6	14,2	28,6	-	-	-
5 " "	100,0	-	-	-	33,3	66,7	-	-	-	-
6 " "	100,0	-	-	-	33,3	66,7	-	-	-	-
7 " "	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8 " "	100,0	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-
Összesen	100,0	2,9	16,1	33,3	25,3	16,7	3,4	0,6	0,6	1,1

**2.3.1 AZ ALKOHOLISTÁK ÉLETKÖZÖSSÉGI VISZONYAI A JELENLEGI HÁZASTÁRSA (ÉLETTÁRSA)
MÁSTÓL SZÁRMAZÓ GYERMEKEI SZÁMA SZERINT**

Életközösségi viszony	Összesen	A házastársnak (élettársnak) mástól származó gyermeke			
		nincs	van	ebből	
				az alkoholis- ta háztartá- sában él	külön- él
I. házasságkötés	128	118	10	3	7
ebből: együtt él	91	85	6	2	4
külön él	7	7	-	-	-
külön él, más élettárssal él	5	2	3	1	2
elvált, de együtt él	11	11	-	-	-
elvált, külön él	10	9	1	-	1
elvált, más élettárssal él	2	2	-	-	-
férj börtönben	2	2	-	-	-
II. házasságkötés	35	17	18	8	10
ebből: együtt él	28	16	12	7	5
külön él	2	-	2	-	2
elvált, de együtt él	1	-	1	-	1
elvált, külön él	2	1	1	-	1
elvált, más élettárssal él	1	-	1	1	-
özvegy	1	-	1	-	1
III. házasságkötés	3	2	1	1	-
együtt él	3	2	1	1	-
IV. házasságkötés	1	-	1	1	-
együtt él	1	-	1	1	-
V. Nem kötött házasságot	7	2	5	3	2
ebből: élettárssal él	6	2	4	2	2
házasságon kívül szült	1	-	1	1	-
Összesen	174	139	35	16	19

**2.3.2 AZ ALKOHOLISTÁK ÉLETKÖZÖSSÉGI VISZONYAI A JELENLEGI HÁZASTÁRSA (ÉLETTÁRSA)
MÁSTÓL SZÁRMAZÓ GYERMEKEI SZÁMA SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN**

Életközösségi viszony	Összesen	A házastársnak (élettársnak) mástól származó gyermeke			
		nincs	van	ebből	
				az alkoholis- ta háztartá- sában él	külön- él
I. házasságkötés	73,6	84,9	28,5	18,8	36,9
ebből: együtt él	52,3	61,2	17,1	12,5	21,1
külön él	4,0	5,0	-	-	-
külön él, más élettárssal él	2,9	1,5	8,6	6,3	10,5
elvált, de együtt él	6,3	7,9	-	-	-
elvált, külön él	5,7	6,5	2,8	-	5,3
elvált, más élettárssal él	1,2	1,4	-	-	-
férj börtönben	1,2	1,4	-	-	-
II. házasságkötés	20,1	12,2	51,4	50,0	52,6
ebből: együtt él	16,1	11,5	34,3	43,8	26,3
külön él	1,1	-	5,7	-	10,5
elvált, de együtt él	0,6	-	2,9	-	5,3
elvált, külön él	1,1	0,7	2,9	-	5,3
elvált, más élettárssal él	0,6	-	2,8	6,2	-
özvegy	0,6	-	2,8	-	5,2
III. házasságkötés	1,7	1,5	2,9	6,2	-
együtt él	1,7	1,5	2,9	6,2	-
IV. házasságkötés	0,6	-	2,9	6,2	-
együtt él	0,6	-	2,9	6,2	-
V. Nem kötött házasságot	4,0	1,4	14,3	18,8	10,5
ebből: élettárssal él	3,4	1,4	11,4	12,5	10,5
házasságon kívül szült	0,6	-	2,9	6,3	-
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

**2.4.1 AZ ALKOHOLISTÁK ÖSSZESEN SZÜLETETT GYERMEKEINEK SZÁMA
TARTOZKODÁSI HELYÜK SZERINT**

Gyermekszám	Alko- holis- ták	Gyer- mekek	Ezek közül								
	összesen		otthon él	inté- zetben	elvált házas- társ- nál	nagy- szü- lők- nél	nevelő- szü- lők- nél	el- szár- ma- zott	házas- ságon kívül szüle- tett, anyával él	meg- halt	isme- ret- len
1 gyermeke született	49	49	45	3	1	-	-	-	-	-	-
2 " "	66	132	106	8	8	2	-	6	-	2	-
3 " "	31	93	79	1	2	1	2	3	1	4	-
4 " "	14	56	34	11	-	-	-	9	-	1	1
5 " "	4	20	12	1	-	-	-	7	-	-	-
6 " "	4	24	18	1	-	1	-	4	-	-	-
7 " "	1	7	6	-	-	-	-	1	-	-	-
8 " "	3	24	11	2	-	1	-	8	-	2	-
9 " "	2	18	4	7	-	-	1	6	-	-	-
Összesen	174	423	315	34	11	5	3	44	1	9	1

**2.4.2 AZ ALKOHOLISTÁK ÖSSZESEN SZÜLETETT GYERMEKEINEK SZÁMA
TARTOZKODÁSI HELYÜK SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN**

Gyermekszám	Alko- holis- ták	Gyer- mekek	Ezek közül								
	összesen		otthon él	inté- zetben	elvált házas- társ- nál	nagy- szü- lők- nél	nevelő- szü- lők- nél	el- szár- ma- zott	házas- ságon kívül szüle- tett, anyával él	meg- halt	isme- ret- len

Összesen született gyermekek százalékában

1 gyermeke született	28,2	11,6	14,3	8,8	9,1	-	-	-	-	-	-
2 " "	37,9	31,2	33,6	23,5	72,7	40,0	-	13,6	-	22,2	-
3 " "	17,8	22,0	25,1	2,9	18,2	20,0	66,7	6,8	100,0	44,5	-
4 " "	8,0	13,2	10,8	32,4	-	-	-	20,5	-	11,1	100,0
5 " "	2,3	4,7	3,8	3,0	-	-	-	15,9	-	-	-
6 " "	2,3	5,7	5,7	2,9	-	20,0	-	9,1	-	-	-
7 " "	0,6	1,6	1,9	-	-	-	-	2,3	-	-	-
8 " "	1,7	5,7	3,5	5,9	-	20,0	-	18,2	-	22,2	-
9 " "	1,2	4,3	1,3	20,6	-	-	33,3	13,6	-	-	-
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

A tartózkodási hely százalékában

1 gyermeke született	-	100,0	91,8	6,1	2,1	-	-	-	-	-	-
2 " "	-	100,0	80,3	6,1	6,1	1,5	-	4,5	-	1,5	-
3 " "	-	100,0	84,9	1,1	2,2	1,1	2,1	3,2	1,1	4,3	-
4 " "	-	100,0	60,7	19,6	-	-	-	16,1	-	1,8	1,8
5 " "	-	100,0	60,0	5,0	-	-	-	35,0	-	-	-
6 " "	-	100,0	75,0	4,2	-	4,2	-	16,6	-	-	-
7 " "	-	100,0	85,7	-	-	-	-	14,3	-	-	-
8 " "	-	100,0	45,9	8,3	-	4,2	-	33,3	-	8,3	-
9 " "	-	100,0	22,2	38,9	-	-	5,6	33,3	-	-	-
Összesen	-	100,0	74,5	8,1	2,6	1,2	0,7	10,4	0,2	2,1	0,2

**2.5.1 A VIZSGÁLT GYERMEKEK SZÁMA A CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEKEK SZÁMA
ÉS A SZÜLŐKHÖZ VALÓ VÉRSÉGI KAPCSOLATOK SZERINT**

Gyermek a családban	Vizsgált gyermekek összesen	Vérségi kapcsolat				ebből
		apa anya édes	apa édes anya nem	anya édes apa nem	az édesszülők egy lakásban, de külön élnek	
Nem él gyermek	13	-	-	-	-	
1 gyermek él	63	56	2	5	7	
2 " "	92	87	4	1	7	
3 " "	71	59	6	6	3	
4 " "	21	17	3	1	-	
5 " "	9	9	-	-	-	
6 " "	10	10	-	-	-	
7 " "	-	-	-	-	-	
8 " "	4	-	3	1	-	
Összesen	283	251	18	14	17	

**2.5.2 A VIZSGÁLT GYERMEKEK SZÁMA A CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEKEK SZÁMA
ÉS A SZÜLŐKHÖZ VALÓ VÉRSÉGI KAPCSOLATOK SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN**

Gyermek a családban	Vizsgált gyermekek összesen	Vérségi kapcsolat				ebből
		apa anya édes	apa édes anya nem	anya édes apa nem	az édesszülők egy lakásban, de külön élnek	

A családban élő gyermekek százalékában

Nem él gyermek	4,6	5,2	-	-	-	
1 gyermek él	22,3	22,3	11,1	35,7	41,2	
2 " "	32,5	34,6	22,2	7,2	41,2	
3 " "	25,1	23,5	33,3	42,9	17,6	
4 " "	7,4	6,8	16,7	7,1	-	
5 " "	3,2	3,6	-	-	-	
6 " "	3,5	4,0	-	-	-	
7 " "	-	-	-	-	-	
8 " "	1,4	-	16,7	7,1	-	
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

A vérségi kapcsolat százalékában

Nem él gyermek	100,0	100,0	-	-	-	
1 gyermek él	100,0	88,9	3,2	7,9	-	
2 " "	100,0	94,6	4,3	1,1	-	
3 " "	100,0	83,0	8,5	8,5	-	
4 " "	100,0	80,9	14,3	4,8	-	
5 " "	100,0	100,0	-	-	-	
6 " "	100,0	100,0	-	-	-	
7 " "	-	-	-	-	-	
8 " "	100,0	-	75,0	25,0	-	
Összesen	100,0	88,7	6,4	4,9	-	

2.6.1 A HÁZASTÁRSÁK GAZDASÁGI AKTIVITÁSA

Sor- szám	A házastársak gazdasági aktivitása	Összesen	A háztartás jövedelme				
			-1 000	1 000- 1 500	1 501- 2 000	2 001- 2 500	2 501- 3 000
			forint				

Abszolút szám

1.	Csak az apa aktív	7	-	-	1	-	3
2.	Csak az anya aktív	24	1	3	8	7	4
3.	Mindkét szülő aktív	104	-	1	2	12	16
4.	Apa aktív, anya inaktív	4	-	-	1	2	1
5.	Anya aktív, apa inaktív	1	-	-	-	-	-
6.	Mindkét szülő inaktív	1	-	-	1	-	-
7.	Apa, anya, 1 gyermek aktív	17	-	-	-	1	1
8.	Szülők (aktív, vagy inaktív) és gyermekek keresnek	15	-	-	1	1	5
9.	Eltartott	1	-	-	-	-	-
10.	Összesen	174	1	4	14	23	30

A házastársak gazdasági aktivitásának százalékában

11.	Csak az apa aktív	4,0	-	-	7,1	-	10,0
12.	Csak az anya aktív	13,8	100,0	75,0	57,1	30,4	13,4
13.	Mindkét szülő aktív	59,8	-	25,0	14,3	52,1	53,3
14.	Apa aktív, anya inaktív	2,3	-	-	7,1	8,7	3,3
15.	Anya aktív, apa inaktív	0,6	-	-	-	-	-
16.	Mindkét szülő inaktív	0,6	-	-	7,2	-	-
17.	Apa, anya, 1 gyermek aktív	9,7	-	-	-	4,4	3,3
18.	Szülők (aktív, vagy inaktív) és gyermekek keresnek	8,6	-	-	7,2	4,4	16,7
19.	Eltartott	0,6	-	-	-	-	-
20.	Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

A háztartás jövedelme százalékában

21.	Csak az apa aktív	100,0	-	-	14,2	-	42,9
22.	Csak az anya aktív	100,0	4,2	12,5	33,3	29,2	16,6
23.	Mindkét szülő aktív	100,0	-	1,0	1,9	11,5	15,4
24.	Apa aktív, anya inaktív	100,0	-	-	25,0	50,0	25,0
25.	Anya aktív, apa inaktív	100,0	-	-	-	-	-
26.	Mindkét szülő inaktív	100,0	-	-	100,0	-	-
27.	Apa, anya, 1 gyermek aktív	100,0	-	-	-	5,9	5,9
28.	Szülők (aktív, vagy inaktív) és gyermekek keresnek	100,0	-	-	6,7	6,7	33,3
29.	Eltartott	100,0	-	-	-	-	-
30.	Összesen	100,0	0,6	2,3	8,0	13,2	17,2

A HÁZTARTÁS JÖVEDELME SZERINT

A háztartás jövedelme								Eltartott	Sor- szám
3 001- 3 500	3 501- 4 000	4 001- 4 500	4 501- 5 000	5 001- 5 500	5 501- 6 000	6 001- 6 500	6 501- 7 000		
forint									

Abszolút szám

3	-	-	-	-	-	-	-	-	1.
-	-	-	-	1	-	-	-	-	2.
20	18	17	11	4	1	1	1	-	3.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.
-	-	1	-	-	-	-	-	-	5.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.
2	2	1	2	4	1	1	2	-	7.
4	1	-	2	1	-	-	-	-	8.
-	-	-	-	-	-	-	-	1	9.
29	21	19	15	10	2	2	3	1	10.

A házastársak gazdasági aktivitásának százalékában

10,3	-	-	-	-	-	-	-	-	11.
-	-	-	-	10,0	-	-	-	-	12.
69,0	85,7	89,4	73,4	40,0	50,0	50,0	33,3	-	13.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.
-	-	5,3	-	-	-	-	-	-	15.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.
6,9	9,5	5,3	13,3	40,0	50,0	50,0	66,7	-	17.
13,8	4,8	-	13,3	10,0	-	-	-	-	18.
-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	19.
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	20.

A háztartás jövedelme százalékában

42,9	-	-	-	-	-	-	-	-	21.
-	-	-	-	4,2	-	-	-	-	22.
19,2	17,3	16,3	10,6	3,8	1,0	1,0	1,0	-	23.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	24.
-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	25.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	26.
11,8	11,8	5,9	11,7	23,5	5,9	5,9	11,7	-	27.
26,6	6,7	-	13,3	6,7	-	-	-	-	28.
-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	29.
16,7	12,1	10,9	8,6	5,7	1,2	1,2	1,7	0,6	30.

2.7.1 A HÁZTARTÁS HAVI JÖVEDELME

Sor- szám	A háztartás havi jövedelme Ft	Összesen	A háztartás-adóssága					
			Nincs	x- 500	501- 1 000	1 001- 1 500	1 501- 2 000	2 001- 2 500
			forint					
1.	- 1 000	1	-	-	1	-	-	-
2.	1 001 - 1 500	4	4	-	-	-	-	-
3.	1 501 - 2 000	14	11	-	1	-	1	-
4.	2 001 - 2 500	23	17	2	-	1	1	-
5.	2 501 - 3 000	30	21	1	1	-	-	-
6.	3 001 - 3 500	29	19	2	1	1	-	-
7.	3 501 - 4 000	21	11	1	-	1	2	1
8.	4 001 - 4 500	19	11	2	1	-	2	-
9.	4 501 - 5 000	15	9	-	1	-	2	1
10.	5 001 - 5 500	10	2	1	2	1	-	-
11.	5 501 - 6 000	2	2	-	-	-	-	-
12.	6 001 - 6 500	2	2	-	-	-	-	-
13.	6 501 - 7 000	3	1	-	-	-	-	1
14.	Eltartott	1	1	-	-	-	-	-
15.	Összesen	174	111	9	8	4	8	3

A HÁZTARTÁS ADÓSSÁGA SZERINT

A háztartás adóssága										Sor- szám
2 501- 3 000	3 001- 3 500	3 501- 4 000	4 001- 4 500	4 501- 5 000	5 001- 5 500	5 501- 6 000	6 001- 10 000	10 001- 25 000	25 001- x	
forint										
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	4.
3	-	1	-	1	-	-	1	-	1	5.
2	-	-	-	-	-	2	-	2	-	6.
2	-	-	1	1	-	-	1	-	-	7.
-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	8.
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	9.
2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	10.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12.
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	13.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.
12	-	2	1	2	1	5	3	4	1	15.

2.7.2 A HÁZTARTÁS HAVI JÖVEDELME
SZÁZALÉKOS

Sor- szám	A háztartás havi jövedelme Ft	Összesen	A háztartás adóssága					
			nincs	x- 500	501- 1 000	1 001- 1 500	1 501- 2 000	2 001- 2 500
			forint					

A háztartás havi jövedelme százalékában

1.	- 1 000	0,6	-	-	12,5	-	-	-
2.	1 001 - 1 500	2,3	3,6	-	-	-	-	-
3.	1 501 - 2 000	8,0	9,9	-	12,5	-	12,5	-
4.	2 001 - 2 500	13,2	15,3	22,3	-	25,0	12,5	-
5.	2 501 - 3 000	17,2	19,0	11,1	12,5	-	-	-
6.	3 001 - 3 500	16,7	17,1	22,2	12,5	25,0	-	-
7.	3 501 - 4 000	12,1	9,9	11,1	-	25,0	25,0	33,4
8.	4 001 - 4 500	10,9	9,9	22,2	12,5	-	25,0	-
9.	4 501 - 5 000	8,6	8,1	-	12,5	-	25,0	33,3
10.	5 001 - 5 500	5,7	1,8	11,1	25,0	25,0	-	-
11.	5 501 - 6 000	1,2	1,8	-	-	-	-	-
12.	6 001 - 6 500	1,2	1,8	-	-	-	-	-
13.	6 501 - 7 000	1,7	0,9	-	-	-	-	33,3
14.	Eltartott	0,6	0,9	-	-	-	-	-
15.	Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

A háztartás adóssága százalékában

16.	- 1 000	100,0	-	-	100,0	-	-	-
17.	1 001 - 1 500	100,0	100,0	-	-	-	-	-
18.	1 501 - 2 000	100,0	78,6	-	7,2	-	7,1	-
19.	2 001 - 2 500	100,0	73,9	8,7	-	4,4	4,4	-
20.	2 501 - 3 000	100,0	70,0	3,4	3,4	-	-	-
21.	3 001 - 3 500	100,0	65,5	6,9	3,5	3,4	-	-
22.	3 501 - 4 000	100,0	52,4	4,8	-	4,8	9,5	4,8
23.	4 001 - 4 500	100,0	57,9	10,5	5,3	-	10,5	-
24.	4 501 - 5 000	100,0	60,0	-	6,7	-	13,3	6,7
25.	5 001 - 5 500	100,0	20,0	10,0	20,0	10,0	-	-
26.	5 501 - 6 000	100,0	100,0	-	-	-	-	-
27.	6 001 - 6 500	100,0	100,0	-	-	-	-	-
28.	6 501 - 7 000	100,0	33,4	-	-	-	-	33,3
29.	Eltartott	100,0	100,0	-	-	-	-	-
30.	Összesen	100,0	63,4	5,2	4,6	2,3	4,6	1,8

A HÁZTARTÁS ADÓSSÁGA SZERINT,
MEGOSZLÁSBAN

A háztartás adóssága, Ft										Sor- szám
2 501- 3 000	3 001- 3 500	3 501- 4 000	4 001- 4 500	4 501- 5 000	5 001- 5 500	5 501- 6 000	6 001- 10 000	10 001- 25 000	25 001- x	
forint										

A háztartás havi jövedelme százalékában

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.
8,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.
8,3	-	50,0	-	-	-	-	-	-	-	4.
25,0	-	50,0	-	50,0	-	-	33,4	-	100,0	5.
16,7	-	-	-	-	-	40,0	-	50,0	-	6.
16,7	-	-	100,0	50,0	-	-	33,3	-	-	7.
-	-	-	-	-	100,0	-	33,3	25,0	-	8.
8,3	-	-	-	-	-	20,0	-	-	-	9.
16,7	-	-	-	-	-	40,0	-	-	-	10.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12.
-	-	-	-	-	-	-	-	25,0	-	13.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.
100,0	-	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	15.

A háztartás adóssága százalékában

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.
7,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18.
4,3	-	4,3	-	-	-	-	-	-	-	19.
10,0	-	3,3	-	3,3	-	-	3,3	-	3,3	20.
6,9	-	-	-	-	-	6,9	-	6,9	-	21.
9,5	-	-	4,7	4,7	-	-	4,8	-	-	22.
-	-	-	-	-	5,3	-	5,3	5,2	-	23.
6,7	-	-	-	-	-	6,6	-	-	-	24.
20,0	-	-	-	-	-	20,0	-	-	-	25.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.
-	-	-	-	-	-	-	-	33,3	-	28.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29.
6,9	-	1,2	0,6	1,2	0,6	2,9	1,8	2,3	0,6	30.

2.8.1 A LAKÁS NAGYSÁGA A LAKÁS HASZNÁLATI JOGCÍME SZERINT

A lakás nagysága	Összesen	A lakás használati jogcíme				
		tulaj- donosi	fő-	társ-	szolgá- lati	egyéb
			bérleti			
1 szoba	9	-	5	-	-	4
1 " + fürdőszoba	1	-	-	-	-	1
1 " + konyha	48	2	36	1	7	2
1 " + " + éléskamra	15	2	11	1	1	-
1 " + " + fürdőszoba + előszoba	8	-	2	-	3	3
1 szoba + főzőfülke	1	-	-	-	1	-
1 " + konyha + fürdőszoba	1	-	1	-	-	-
1 " + éléskamra	1	-	-	-	-	1
1 " + konyha + éléskamra + fürdőszoba	2	-	2	-	-	-
1 szoba komfort nélkül együtt	86	4	57	2	12	11
1 szoba komfortos	24	3	17	2	2	-
1 és fél szoba komfort nélkül	8	-	7	1	-	-
1 és fél szoba komfortos	14	3	9	1	-	1
2 szoba	1	-	1	-	-	-
2 " + konyha	3	-	3	-	-	-
2 " + " + éléskamra	4	-	3	-	-	1
2 " + " + fürdőszoba + előszoba	4	-	3	-	1	-
2 szoba komfort nélkül együtt	12	-	10	-	1	1
2 szoba komfortos	22	6	16	-	-	-
2 és fél szoba komfortos	2	-	-	1	-	1
3 szoba komfortos	3	-	3	-	-	-
3 és fél szoba komfortos	1	-	1	-	-	-
4 szoba komfortos	1	-	1	-	-	-
Egyéb helyiség	1	-	1	-	-	-
Összesen	174	16	122	7	15	14

**2.8.2 A LAKÁS NAGYSÁGA A LAKÁS HASZNÁLATI JOGCÍME SZERINT,
SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN**

A lakás nagysága	Összesen	A lakás használati jogcíme				
		tulaj- donosi	fő- bérleti	társ- bérleti	szolgá- lati	egyéb
1 szoba	5,1	-	4,1	-	-	28,6
1 " + fürdőszoba	0,6	-	-	-	-	7,2
1 " + konyha	27,6	12,5	29,5	14,3	46,6	14,3
1 " + " + éléskamra	8,6	12,5	9,0	14,3	6,7	-
1 " + " + fürdőszoba + előszoba	4,6	-	1,7	-	20,0	21,4
1 szoba + főzőfülke	0,6	-	-	-	6,7	-
1 " + konyha + fürdőszoba	0,6	-	0,8	-	-	-
1 " + éléskamra	0,6	-	-	-	-	7,1
1 " + konyha + éléskamra + fürdőszoba	1,1	-	1,6	-	-	-
1 szoba komfort nélkül együtt	49,4	25,0	46,7	28,6	80,0	78,6
1 szoba komfortos	13,8	18,8	13,9	28,5	13,3	-
1 és fél szoba komfort nélkül	4,6	-	5,8	14,3	-	-
1 és fél szoba komfortos	8,0	18,7	7,4	14,3	-	7,1
2 szoba	0,6	-	0,8	-	-	-
2 " + konyha	1,7	-	2,5	-	-	-
2 " + " + éléskamra	2,3	-	2,5	-	-	7,1
2 " + " + fürdőszoba + előszoba	2,3	-	2,4	-	6,7	-
2 szoba komfort nélkül együtt	6,9	-	8,2	-	6,7	7,1
2 szoba komfortos	12,6	37,5	13,1	-	-	-
2 és fél szoba komfortos	1,2	-	-	14,3	-	7,2
3 szoba komfortos	1,7	-	2,5	-	-	-
3 és fél szoba komfortos	0,6	-	0,8	-	-	-
4 szoba komfortos	0,6	-	0,8	-	-	-
Egyéb helyiség	0,6	-	0,8	-	-	-
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

2.9.1 A LAKÁS KÖZMŰVESÍTETTSÉGE A LAKÁS HASZNÁLATI JOGCIME SZERINT

A lakás közművesítettsége	Összesen	A lakás használati jogcíme				
		tulajdo- nosi	fő- bérleti	társ- bérleti	szolgálati	egyéb
Villany, víz, gáz, wc a lakásban	70	6	50	5	3	6
Villany, víz, gáz van, wc lakáson kívül	43	-	32	2	8	1
Villany, víz van, wc a lakásban	22	7	14	-	1	-
Villany, víz van, wc a lakáson kívül	25	1	20	-	2	2
Villany, gáz van, wc a lakáson kívül	4	2	1	-	-	1
Villany van, wc a lakásban	1	-	-	-	-	1
Villany van, wc a lakáson kívül	9	-	5	-	1	3
Összesen	174	16	122	7	15	14

2.9.2 A LAKÁS KÖZMŰVESÍTETTSÉGE A LAKÁS HASZNÁLATI JOGCIME SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN

A lakás közművesítettsége	Összesen	A lakás használati jogcíme				
		tulajdo- nosi	fő- bérleti	társ- bérleti	szolgálati	egyéb
Villany, víz, gáz, wc a lakásban	40,2	37,5	41,0	71,4	20,0	42,9
Villany, víz, gáz van, wc a lakáson kívül	24,7	-	26,2	28,6	53,3	7,2
Villany, víz van, wc a lakásban	12,6	43,7	11,5	-	6,7	-
Villany, víz van, wc a lakáson kívül	14,4	6,3	16,4	-	13,3	14,3
Villany, gáz van, wc a lakáson kívül	2,3	12,5	0,8	-	-	7,1
Villany van, wc a lakásban	0,6	-	-	-	-	7,1
Villany van, wc a lakáson kívül	5,2	-	4,1	-	6,7	21,4
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

2.10.1 A LAKÁS MINŐSÉGE A LAKÁS FEKVÉSE SZERINT

A lakás minősége	Össze- sen	A lakás fekvése									
		föld- szint	I.	II.	III.	IV.	V.	VI-	tető- tér	alag- sor	pince
			emelet								
Száraz	124	49	27	25	12	5	1	4	-	1	-
Vizes	37	27	2	2	1	-	-	1	-	1	3
Ismeretlen	13	9	2	-	1	1	-	-	-	-	-
Összesen	174	85	31	27	14	6	1	5	-	2	3
Ebből:											
száraz, gondozott	78	32	19	14	7	2	1	3	-	-	-
vizes, gondozott	18	15	-	1	-	-	-	-	-	1	1
száraz, gondozatlan	46	17	8	11	5	3	-	1	-	1	-
vizes, gondozatlan	19	12	2	1	1	-	-	1	-	-	2
ismeretlen	13	9	2	-	1	1	-	-	-	-	-
Összesen	174	85	31	27	14	6	1	5	-	2	3

2.10.2 A LAKÁS MINŐSÉGE A LAKÁS FEKVÉSE SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN

A lakás minősége	Össze- sen	A lakás fekvése									
		föld- szint	I.	II.	III.	IV.	V.	VI-	tető- tér	alag- sor	pince
			emelet								
Száraz	71,3	57,6	87,0	92,6	85,7	83,3	100,0	80,0	-	50,0	-
Vizes	21,3	31,8	6,5	7,4	7,2	-	-	20,0	-	50,0	100,0
Ismeretlen	7,4	10,6	6,5	-	7,1	16,7	-	-	-	-	-
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	100,0	100,0
Ebből:											
száraz, gondozott	44,8	37,7	61,2	51,9	50,0	33,3	100,0	60,0	-	-	-
vizes, gondozott	10,4	17,6	-	3,7	-	-	-	-	-	50,0	33,3
száraz, gondozatlan	26,4	20,0	25,8	40,7	35,7	50,0	-	20,0	-	50,0	-
vizes, gondozatlan	10,9	14,1	6,5	3,7	7,2	-	-	20,0	-	-	66,7
ismeretlen	7,5	10,6	6,5	-	7,1	16,7	-	-	-	-	-
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	100,0	100,0

**3.1.1 AZ ALKOHOLISTÁK SZÁMA AZ ELVONÓKURÁK FAJTÁJA
AZ ITTAS ÁLLAPOTBAN VALÓ VISELKEDÉS SZERINT**

Az elvonókurák fajtája	Összesen	Az alkoholista ittas állapotban			
		csendes, jókedvű	kötekedő, ideges	kötekedő, ideges, botrányt okoz	egyéb
Kényszeres					
1 kura	52	7	21	24	-
2 "	36	3	14	18	1
3 "	23	4	7	12	-
4 "	6	-	1	5	-
5 "	10	-	3	7	-
6 "	2	-	1	1	-
7 "	2	-	1	1	-
8 "	-	-	-	-	-
9 "	1	-	1	-	-
Együtt	132	14	49	68	1
Önkéntes					
1 kura	26	8	12	6	-
2 "	4	1	2	1	-
3 "	3	-	1	2	-
4 "	1	-	1	-	-
5 "	-	-	-	-	-
Együtt	34	9	16	9	-
Vegyes					
1 önkéntes, 1 kényszeres = 2 kura	3	2	-	1	-
1 önkéntes, 2 kényszeres = 3 kura	4	1	1	2	-
1 önkéntes, 3 kényszeres = 4 kura	-	-	-	-	-
1 önkéntes, 4 kényszeres = 5 kura	1	-	-	1	-
1 önkéntes, 5 kényszeres = 6 kura	-	-	-	-	-
Együtt	8	3	1	4	-
Összesen	174	26	66	81	1

3.1.2 AZ ALKOHOLISTÁK SZÁMA AZ ELVONÓKURÁK FAJTÁJA
AZ ITTAS ÁLLAPOTBAN VALÓ VISELKEDÉS SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN

Az elvonókurák fajtája	Összesen	Az alkoholista ittas állapotban			
		csendes, jókedvű	kötekedő, ideges	kötekedő, ideges, botrányt okoz	egyéb
Kényszeres					
1 kura	29,9	26,9	31,8	29,6	-
2 "	20,7	11,6	21,2	22,2	100,0
3 "	13,2	15,4	10,6	14,8	-
4 "	3,4	-	1,5	6,2	-
5 "	5,7	-	4,6	8,6	-
6 "	1,2	-	1,5	1,3	-
7 "	1,2	-	1,5	1,3	-
8 "	-	-	-	-	-
9 "	0,6	-	1,5	-	-
Együtt	75,9	53,9	74,2	84,0	100,0
Önkéntes					
1 kura	14,9	30,8	18,2	7,4	-
2 "	2,3	3,8	3,1	1,2	-
3 "	1,7	-	1,5	2,5	-
4 "	0,6	-	1,5	-	-
5 "	-	-	-	-	-
Együtt	19,5	34,6	24,3	11,1	-
Vegyes					
1 önkéntes, 1 kényszeres = 2 kura	1,7	7,7	-	1,2	-
1 önkéntes, 2 kényszeres = 3 kura	2,3	3,8	1,5	2,5	-
1 önkéntes, 3 kényszeres = 4 kura	-	-	-	-	-
1 önkéntes, 4 kényszeres = 5 kura	0,6	-	-	1,2	-
1 önkéntes, 5 kényszeres = 6 kura	-	-	-	-	-
Együtt	4,6	11,5	1,5	4,9	-
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

3.2.1 AZ ELVONÓKURA KÖZVETLEN OKA AZ ITTAS ÁLLAPOTBAN VALÓ VISELKEDÉS SZERINT

Az elvonókura közvetlen oka	Összesen	Az alkoholista ittas állapotban			
		csendes, jókedvű	kötekedő, ideges	kötekedő, ideges, botrányt okoz	egyéb
Tanácsi, gyámhatósági határozat	93	14	35	43	1
Rendőri, bírósági határozat	39	3	10	26	-
Munkahelyi határozat	3	-	1	2	-
Kórházi ajánlás	5	-	4	1	-
Önkéntes	34	9	16	9	-
<i>Összesen</i>	<i>174</i>	<i>26</i>	<i>66</i>	<i>81</i>	<i>1</i>

3.2.2 AZ ELVONÓKURA KÖZVETLEN OKA AZ ITTAS ÁLLAPOTBAN VALÓ VISELKEDÉS SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN

Az elvonókura közvetlen oka	Összesen	Az alkoholista ittas állapotban			
		csendes, jókedvű	kötekedő, ideges	kötekedő, ideges, botrányt okoz	egyéb

Az ok százalékaiban

Tanácsi, gyámhatósági határozat	53,5	53,9	53,0	53,1	100,0
Rendőri, bírósági határozat	22,4	11,5	15,2	32,1	-
Munkahelyi határozat	1,7	-	1,5	2,5	-
Kórházi ajánlás	2,9	-	6,1	1,2	-
Önkéntes	19,5	34,6	24,2	11,1	-
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>

A viselkedés százalékaiban

Tanácsi, gyámhatósági határozat	100,0	15,1	37,6	46,2	1,1
Rendőri, bírósági határozat	100,0	7,7	25,6	66,7	-
Munkahelyi határozat	100,0	-	33,3	66,7	-
Kórházi ajánlás	100,0	-	80,0	20,0	-
Önkéntes	100,0	26,5	47,0	26,5	-
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>14,9</i>	<i>37,9</i>	<i>46,6</i>	<i>0,6</i>

3.3.1 AZ ALKOHOLISTÁK SZÁMA BÜNTETÉSI

Sor- szám	Büntetési okok	Össze- sen	Kényszeres						
			1	2	3	4	5	6	7
			kura						

Szám

1.	Nem volt büntetve	82	24	7	11	3	3	1	-
2.	Büntetve volt	92	28	29	12	3	7	1	2
3.	<i>Összesen</i>	174	52	36	23	6	10	2	2
4.	Sikkasztás, csalás, lopás	10	5	2	2	-	-	1	-
5.	Betöréses lopás	2	1	1	-	-	-	-	-
6.	Botrányokozás	11	2	5	1	-	1	-	-
7.	Garázdaság	24	4	9	5	2	1	-	1
8.	Feleség bántalmazása	3	2	1	-	-	-	-	-
9.	Hatóság elleni erőszak	3	1	1	-	-	1	-	-
10.	Ifjúság elleni vétség	4	1	1	-	-	1	-	-
11.	Szabálysértés	8	2	2	2	-	-	-	1
12.	Verekedés	10	3	1	1	1	2	-	-
13.	Munkakerülés	2	1	1	-	-	-	-	-
14.	Tiltott határátlépés	2	1	1	-	-	-	-	-
15.	Italozás, ittas karambolozás	2	1	-	1	-	-	-	-
16.	Rendőri felügyelet megszegése	1	1	-	-	-	-	-	-
17.	Ismeretlen	10	3	4	-	-	1	-	-
18.	<i>Együtt</i>	92	28	29	12	3	7	1	2

Büntetési okok százalékában

19.	Nem volt büntetve	47,1	46,2	19,4	47,8	50,0	30,0	50,0	-
20.	Büntetve volt	52,9	53,8	80,6	52,2	50,0	70,0	50,0	100,0
21.	<i>Összesen</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
22.	Sikkasztás, csalás, lopás	10,9	17,8	6,9	16,7	-	-	100,0	-
23.	Betöréses lopás	2,2	3,6	3,5	-	-	-	-	-
24.	Botrányokozás	11,9	7,1	17,2	8,3	-	14,3	-	-
25.	Garázdaság	26,1	14,3	31,0	41,7	66,7	14,3	-	50,0
26.	Feleség bántalmazása	3,2	7,1	3,5	-	-	-	-	-
27.	Hatóság elleni erőszak	3,2	3,6	3,5	-	-	14,3	-	-
28.	Ifjúság elleni vétség	4,3	3,6	3,5	-	-	14,3	-	-
29.	Szabálysértés	8,7	7,1	6,9	16,7	-	-	-	50,0
30.	Verekedés	10,9	10,7	3,4	8,3	33,3	28,5	-	-
31.	Munkakerülés	2,2	3,6	3,4	-	-	-	-	-
32.	Tiltott határátlépés	2,2	3,6	3,4	-	-	-	-	-
33.	Italozás, ittas karambolozás	2,2	3,6	-	8,3	-	-	-	-
34.	Rendőri felügyelet megszegése	1,1	3,6	-	-	-	-	-	-
35.	Ismeretlen	10,9	10,7	13,8	-	-	14,3	-	-
36.	<i>Együtt</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Az elvonókurák százalékában

37.	Nem volt büntetve	100,0	29,3	8,5	13,4	3,7	3,7	1,2	-
38.	Büntetve volt	100,0	30,4	31,5	13,0	3,3	7,6	1,1	2,2
39.	<i>Összesen</i>	100,0	29,9	20,7	13,2	3,4	5,7	1,2	1,2
40.	Sikkasztás, csalás, lopás	100,0	50,0	20,0	20,0	-	-	10,0	-
41.	Betörés, lopás	100,0	50,0	50,0	-	-	-	-	-
42.	Botrányokozás	100,0	18,2	45,4	9,1	-	9,1	-	-
43.	Garázdaság	100,0	16,7	37,5	20,8	8,3	4,2	-	4,2
44.	Feleség bántalmazása	100,0	75,0	25,0	-	-	-	-	-
45.	Hatóság elleni erőszak	100,0	33,3	33,3	-	-	33,4	-	-
46.	Ifjúság elleni vétség	100,0	25,0	25,0	-	-	25,0	-	-
47.	Szabálysértés	100,0	25,0	25,0	25,0	-	-	-	12,5
48.	Verekedés	100,0	30,0	10,0	10,0	10,0	20,0	-	-
49.	Munkakerülés	100,0	50,0	50,0	-	-	-	-	-
50.	Tiltott határátlépés	100,0	50,0	50,0	-	-	-	-	-
51.	Italozás, ittas karambolozás	100,0	50,0	-	50,0	-	-	-	-
52.	Rendőri felügyelet megszegése	100,0	100,0	-	-	-	-	-	-
53.	Ismeretlen	100,0	30,0	40,0	-	-	10,0	-	-
54.	<i>Együtt</i>	100,0	30,4	31,5	13,0	3,3	7,6	1,1	2,2

OKOK ÉS AZ ELVONÓKURÁK SZERINT

Kényszeres			Önkéntes					Vegyes					Sor- szám
8	9	együtt	1	2	3	4	együtt	1 ön- kéntes 1 kény- szeres	1 ön- kéntes 2 kény- szeres	1 ön- kéntes 3 kény- szeres	1 ön- kéntes 4 kény- szeres	együtt	
kura			kura										

Szám

-	1	50	22	3	2	1	28	2	2	-	-	4	1.
-	-	82	4	1	1	-	6	1	2	-	1	4	2.
-	1	132	26	4	3	1	34	3	4	-	1	8	3.
-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.
-	-	9	1	-	1	-	2	-	-	-	-	-	6.
-	-	22	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	7.
-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.
-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.
-	-	3	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	10.
-	-	7	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	11.
-	-	8	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1	12.
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13.
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.
-	-	8	-	-	-	-	-	1	-	-	1	2	17.
-	-	82	4	1	1	-	6	1	2	-	1	4	18.

Büntetési okok százalékában

-	100,0	37,9	84,6	75,0	66,7	100,0	82,4	66,7	50,0	-	-	50,0	19.
-	-	62,1	15,4	25,0	33,3	-	17,6	33,3	50,0	-	100,0	50,0	20.
-	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	100,0	100,0	21.
-	-	12,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22.
-	-	2,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23.
-	-	11,0	25,0	-	100,0	-	33,3	-	-	-	-	-	24.
-	-	26,8	50,0	-	-	-	33,3	-	-	-	-	-	25.
-	-	3,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26.
-	-	3,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.
-	-	3,7	-	-	-	-	-	-	50,0	-	-	25,0	28.
-	-	8,5	25,0	-	-	-	16,7	-	-	-	-	-	29.
-	-	9,8	-	100,0	-	-	16,7	-	50,0	-	-	25,0	30.
-	-	2,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31.
-	-	2,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32.
-	-	2,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33.
-	-	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34.
-	-	9,8	-	-	-	-	-	100,0	-	-	100,0	50,0	35.
-	-	100,0	100,0	100,0	100,0	-	100,0	100,0	100,0	-	100,0	100,0	36.

Az elvonókurák százalékában

-	1,2	61,0	26,9	3,7	2,4	1,2	34,2	2,4	2,4	-	-	4,8	37.
-	-	85,1	4,3	1,1	1,1	-	6,5	1,1	2,2	-	1,1	4,4	38.
-	0,6	75,9	14,9	2,3	1,7	0,6	19,5	1,7	2,3	-	0,6	4,6	39.
-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40.
-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41.
-	-	81,8	9,1	-	9,1	-	18,2	-	-	-	-	-	42.
-	-	91,7	8,3	-	-	-	8,3	-	-	-	-	-	43.
-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44.
-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	45.
-	-	75,0	-	-	-	-	-	-	25,0	-	-	25,0	46.
-	-	87,5	12,5	-	-	-	12,5	-	-	-	-	-	47.
-	-	80,0	-	10,0	-	-	10,0	-	10,0	-	-	10,0	48.
-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49.
-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50.
-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	51.
-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	52.
-	-	80,0	-	-	-	-	-	10,0	-	-	10,0	20,0	53.
-	-	89,1	4,3	1,1	1,1	-	6,5	1,1	2,2	-	1,1	4,4	54.

3.4.1 AZ ALKOHOLISTÁK MUNKAHELYI
AZ ELVONOKURÁK

Sor- szám	Munkahelyi fegyelmi és büntetési ok	Össze- sen	Kényszeres					
			1	2	3	4	5	6
			kura					

Szám

1.	Munkahelyi fegyelmit kapott	54	13	18	11	-	6	-
2.	Munkahelyi fegyelmit nem kapott	115	37	18	11	5	4	2
3.	Ismeretlen	5	2	-	1	1	-	-
4.	<i>Összesen</i>	<i>174</i>	<i>52</i>	<i>36</i>	<i>23</i>	<i>6</i>	<i>10</i>	<i>2</i>
5.	Munkahelyi fegyelmit kapottak közül	54	13	18	11	-	6	-
6.	Nem volt büntetve	13	3	2	2	-	3	-
7.	Büntetve volt	41	10	16	9	-	3	-
<i>A büntetés oka</i>								
8.	Sikkasztás	1	-	1	-	-	-	-
9.	Botrányokozás	7	1	3	1	-	1	-
10.	Feleség életére tört	1	1	-	-	-	-	-
11.	Garázdaság	11	2	6	3	-	-	-
12.	Hatóság elleni erőszak	1	-	1	-	-	-	-
13.	Ifjuság elleni vétség	1	1	-	-	-	-	-
14.	Italozás	1	-	-	1	-	-	-
15.	Lopás	5	2	1	2	-	-	-
16.	Szabálysértés	4	1	-	2	-	-	-
17.	Tiltott határátlépés	1	-	1	-	-	-	-
18.	Verekedés	4	1	1	-	-	1	-
19.	Ismeretlen	4	1	2	-	-	1	-
20.	<i>Együtt</i>	<i>41</i>	<i>10</i>	<i>16</i>	<i>9</i>	<i>-</i>	<i>3</i>	<i>-</i>

Százalékos megoszlás

21.	Munkahelyi fegyelmit kapott	31,0	25,0	50,0	47,8	-	60,0	-
22.	Munkahelyi fegyelmit nem kapott	66,1	71,2	50,0	47,8	83,3	40,0	100,0
23.	Ismeretlen	2,9	3,8	-	4,4	16,7	-	-
24.	<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
25.	Munkahelyi fegyelmit kapottak közül	100,0	100,0	100,0	100,0	-	100,0	-
26.	Nem volt büntetve	24,1	23,1	11,1	18,2	-	50,0	-
27.	Büntetve volt	75,9	76,9	88,9	81,8	-	50,0	-
<i>A büntetés oka</i>								
28.	Sikkasztás	2,4	-	6,2	-	-	-	-
29.	Botrányokozás	17,1	10,0	18,7	11,1	-	33,4	-
30.	Feleség életére tört	2,4	10,0	-	-	-	-	-
31.	Garázdaság	26,9	20,0	37,5	33,4	-	-	-
32.	Hatóság elleni erőszak	2,4	-	6,2	-	-	-	-
33.	Ifjuság elleni vétség	2,4	10,0	-	-	-	-	-
34.	Italozás	2,4	-	-	11,1	-	-	-
35.	Lopás	12,2	20,0	6,3	22,2	-	-	-
36.	Szabálysértés	9,8	10,0	-	22,2	-	-	-
37.	Tiltott határátlépés	2,4	-	6,3	-	-	-	-
38.	Verekedés	9,8	10,0	6,3	-	-	33,3	-
39.	Ismeretlen	9,8	10,0	12,5	-	-	33,3	-
40.	<i>Együtt</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>-</i>	<i>100,0</i>	<i>-</i>

FEGYELMIJE ÉS BÜNTETÉSE
FAJTÁJA SZERINT

Kényszeres			Önkéntes				Vegyes				Sor- szám
7	8	9	1	2	3	4	1 önkén- tes	1 önkén- tes	1 önkén- tes	1 önkén- tes	
kura			kura				1 kény- szeres	2 kény- szeres	3 kény- szeres	4 kény- szeres	

Szám

1	-	-	2	-	2	-	-	1	-	-	1.
1	-	-	24	4	1	1	3	3	-	1	2.
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3.
2	-	1	26	4	3	1	3	4	-	1	4.
1	-	-	2	-	2	-	-	1	-	-	5.
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	6.
1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	7.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	9.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	18.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19.
1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	20.

Százalékos megoszlás

50,0	-	-	7,7	-	66,7	-	-	25,0	-	-	21.
50,0	-	-	92,3	100,0	33,3	100,0	100,0	75,0	-	100,0	22.
-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	23.
100,0	-	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	100,0	24.
100,0	-	-	100,0	-	100,0	-	-	100,0	-	-	25.
-	-	-	100,0	-	50,0	-	-	-	-	-	26.
100,0	-	-	-	-	50,0	-	-	100,0	-	-	27.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28.
-	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-	29.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35.
100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37.
-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	38.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	39.
100,0	-	-	-	-	100,0	-	-	100,0	-	-	40.

3.5.1 AZ ALKOHOLIZÁLÁS IDŐTARTAMA AZ ITTAS ÁLLAPOTBAN VALÓ VISELKEDÉS SZERINT

Az alkoholizálás időtartama	Összesen	Az alkoholista ittas állapotban			
		csendes, jókedvű	kötekedő, ideges	kötekedő, ideges, botrányt okoz	egyéb
- 5 év	6	-	3	3	-
6 - 10 "	20	3	5	12	-
11 - 15 "	20	2	12	6	-
16 - 20 "	31	4	14	13	-
21 - 25 "	27	4	9	14	-
26 - 30 "	15	4	3	7	1
31 - 35 "	6	-	2	4	-
36 - 40 "	2	1	-	1	-
41 - 45 "	1	-	1	-	-
46 - 50 "	1	-	-	1	-
Ismeretlen	45	8	17	20	-
Összesen	174	26	66	81	1

3.5.2 AZ ALKOHOLIZÁLÁS IDŐTARTAMA AZ ITTAS ÁLLAPOTBAN VALÓ VISELKEDÉS SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN

Az alkoholizálás időtartama	Összesen	Az alkoholista ittas állapotban			
		csendes, jókedvű	kötekedő, ideges	kötekedő, ideges, botrányt okoz	egyéb

Az alkoholizálás időtartama százalékaiban

- 5 év	3,5	-	4,6	3,7	-
6 - 10 "	11,5	11,5	7,6	14,8	-
11 - 15 "	11,5	7,7	18,2	7,4	-
16 - 20 "	17,8	15,4	21,2	16,1	-
21 - 25 "	15,5	15,4	13,6	17,3	-
26 - 30 "	8,6	15,4	4,5	8,7	100,0
31 - 35 "	3,4	-	3,0	4,9	-
36 - 40 "	1,1	3,8	-	1,2	-
41 - 45 "	0,6	-	1,5	-	-
46 - 50 "	0,6	-	-	1,2	-
Ismeretlen	25,9	30,8	25,8	24,7	-
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Ittas állapotban való viselkedés százalékaiban

- 5 év	100,0	-	50,0	50,0	-
6 - 10 "	100,0	15,0	25,0	60,0	-
11 - 15 "	100,0	10,0	60,0	30,0	-
16 - 20 "	100,0	12,9	45,2	41,9	-
21 - 25 "	100,0	14,8	33,3	51,9	-
26 - 30 "	100,0	26,7	20,0	46,7	6,6
31 - 35 "	100,0	-	33,3	66,7	-
36 - 40 "	100,0	50,0	-	50,0	-
41 - 50 "	100,0	-	100,0	-	-
46 - 50 "	100,0	-	-	100,0	-
Ismeretlen	100,0	17,8	37,8	44,4	-
Összesen	100,0	14,9	37,9	46,6	0,6

3.6.1 AZ ALKOHOLISTÁK SZÁMA ITALOZÁSUK GYAKORISÁGA ÉS CSALÁDI ÁLLAPOTUK SZERINT

Az italozás gyakorisága	Alko- holisták összesen	Családi állapot						
		nőtlen	együttélő házas	elvált	különélő házas	özvegy	élet- társsal élő *	ismer- etlen
Naponta iszik	102	-	68	17	6	-	11	-
Hetente egyszer iszik	6	-	5	1	-	-	-	-
Hetente többször iszik	26	-	22	3	-	-	1	-
Alkalomszerűen iszik	38	-	27	6	3	-	2	-
Ismeretlen	2	-	1	-	-	1	-	-
<i>Összesen</i>	<i>174</i>	<i>-</i>	<i>123</i>	<i>27</i>	<i>9</i>	<i>1</i>	<i>14</i>	<i>-</i>

* Az élettárssal élő rovatban szerepelnek azok a jogilag különélő házas, illetve elvált személyek is, akik más élettárssal élnek.

3.6.2 AZ ALKOHOLISTÁK SZÁMA ITALOZÁSUK GYAKORISÁGA ÉS CSALÁDI ÁLLAPOTUK SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN

Az italozás gyakorisága	Alko- holisták összesen	Családi állapot						
		nőtlen	együttélő házas	elvált	különélő házas	özvegy	élet- társsal élő *	ismer- etlen

Az italozás gyakorisága százalékában

Naponta iszik	58,6	-	55,3	63,0	66,7	-	78,6	-
Hetente egyszer iszik	3,5	-	4,1	3,7	-	-	-	-
Hetente többször iszik	14,9	-	17,9	11,1	-	-	7,1	-
Alkalomszerűen iszik	21,8	-	21,9	22,2	33,3	-	14,1	-
Ismeretlen	1,2	-	0,8	-	-	100,0	-	-
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>-</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>-</i>

Családi állapot százalékában

Naponta iszik	100,0	-	66,7	16,7	5,9	-	10,7	-
Hetente egyszer iszik	100,0	-	83,3	16,7	-	-	-	-
Hetente többször iszik	100,0	-	84,6	11,5	-	-	3,9	-
Alkalomszerűen iszik	100,0	-	71,1	15,8	7,9	-	5,2	-
Ismeretlen	100,0	-	50,0	-	-	50,0	-	-
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>-</i>	<i>70,7</i>	<i>15,5</i>	<i>5,2</i>	<i>0,6</i>	<i>8,0</i>	<i>-</i>

* Az élettárssal élő rovatban szerepelnek azok a jogilag különélő házas, illetve elvált személyek is, akik más élettárssal élnek.

3.7.1 AZ ALKOHOLISTÁK SZÓRAKOZÁSI SZOKÁSAI

Szórakozás fajtája	Az alkoholisták összesen	Az alkoholista					
		házas-társával	gyermek- kel	házastárs-sal és gyermekkel	egyedül	ismeretlen	nem
		szórakozik					
Nem jár szórakozni	90	-	-	-	-	-	90
Szórakozni jár	84	9	27	48	-	-	-
<i>Összesen</i>	<i>174</i>	<i>9</i>	<i>27</i>	<i>48</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>90</i>
A szórakozás fajtája:							
mozi	13	1	4	8	-	-	-
kirándulás	11	-	5	6	-	-	-
mozi és kirándulás	30	1	9	20	-	-	-
sportesemény	2	2	-	-	-	-	-
mozi és sportesemény	5	-	3	2	-	-	-
mozi, sport kirándulás	7	-	2	5	-	-	-
egyéb és sokféle szórakozó-hely	16	5	4	7	-	-	-
<i>Együtt</i>	<i>84</i>	<i>9</i>	<i>27</i>	<i>48</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

3.7.2 AZ ALKOHOLISTÁK SZÓRAKOZÁSI SZOKÁSA, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN

Szórakozás fajtája	Az alkoholisták összesen	Az alkoholista					
		házas-társával	gyermek- kel	házastárs-sal és gyermekkel	egyedül	ismeretlen	nem
		szórakozik					

Szórakozás fajtája százaléklában

Nem jár szórakozni	51,7	-	-	-	-	-	100,0
Szórakozni jár	48,3	100,0	100,0	100,0	-	-	-
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>100,0</i>
A szórakozás fajtája:							
mozi	15,5	11,1	14,8	16,7	-	-	-
kirándulás	13,1	-	18,5	12,5	-	-	-
mozi és kirándulás	35,7	11,1	33,4	41,7	-	-	-
sport	2,4	22,2	-	-	-	-	-
mozi és sport	6,0	-	11,1	4,1	-	-	-
mozi, sport, kirándulás	8,3	-	7,4	10,4	-	-	-
egyéb	19,0	55,6	14,8	14,6	-	-	-
<i>Együtt</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

Szórakozási szokás százaléklában

Nem jár szórakozni	100,0	-	-	-	-	-	100,0
Szórakozni jár	100,0	10,7	32,2	57,1	-	-	-
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>5,2</i>	<i>15,5</i>	<i>27,6</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>51,7</i>
A szórakozás fajtája:							
mozi	100,0	7,7	30,8	61,5	-	-	-
kirándulás	100,0	-	45,5	54,5	-	-	-
mozi és kirándulás	100,0	3,3	30,0	66,7	-	-	-
sport	100,0	100,0	-	-	-	-	-
mozi és sport	100,0	-	60,0	40,0	-	-	-
mozi, sport, kirándulás	100,0	-	28,6	71,4	-	-	-
egyéb	100,0	31,3	25,0	43,7	-	-	-
<i>Együtt</i>	<i>100,0</i>	<i>10,7</i>	<i>32,2</i>	<i>57,1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

4.1.1 A VIZSGÁLT GYERMEKEK NEME,

FIU, LÁNY

Sor-szám	A megvizsgált gyermekek életkora	A vizsgált gyermek- ek összesen	Csecse- mő koru	Ovódás	Általános iskola								
					Együtt	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
						osztály							
FIU													
1.	0- 2 éves	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	3- 5 "	22	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	6 "	9	-	5	4	4	-	-	-	-	-	-	-
4.	7 "	4	-	-	4	3	1	-	-	-	-	-	-
5.	8 "	13	-	-	12	2	8	2	-	-	-	-	-
6.	9 "	11	-	-	10	-	3	7	-	-	-	-	-
7.	10 "	13	-	-	11	-	-	2	8	1	-	-	-
8.	11 "	15	-	-	12	-	-	-	4	8	-	-	-
9.	12 "	12	-	-	11	-	-	1	-	2	7	1	-
10.	13 "	12	-	-	10	-	-	-	-	1	3	6	-
11.	14 "	14	-	-	9	-	-	-	-	-	-	5	4
12.	15 "	7	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
13.	16 "	9	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	5
14.	17 "	9	-	-	5	-	-	-	-	-	-	1	4
15.	18 "	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
16.	Összesen	154	1	27	95	9	12	12	12	12	10	13	15

<u>LÁNY</u>													
1.	0- 2 éves	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	3- 5 "	10	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	6 "	9	-	8	1	1	-	-	-	-	-	-	-
4.	7 "	6	-	-	6	6	-	-	-	-	-	-	-
5.	8 "	8	-	1	6	-	6	-	-	-	-	-	-
6.	9 "	16	-	-	15	-	2	12	1	-	-	-	-
7.	10 "	7	-	-	6	-	-	2	3	1	-	-	-
8.	11 "	8	-	-	5	-	-	-	3	-	2	-	-
9.	12 "	11	-	-	7	-	-	-	1	2	4	-	-
10.	13 "	7	-	-	6	-	-	-	-	-	-	4	2
11.	14 "	14	-	-	11	-	-	-	-	-	-	3	8
12.	15 "	7	-	-	5	-	-	-	-	-	1	2	2
13.	16 "	11	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
14.	17 "	7	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	3
15.	18 "	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16.	19 "	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
17.	Összesen	129	1	19	73	7	8	14	8	3	7	9	17

4.1.2 A VIZSGÁLT GYERMEKEK NEME,

FIU, LÁNY EGYÜTT

Sor-szám	A megvizsgált gyermekek életkora	A vizsgált gyermekek összesen	Csecse-mő koru	Ovódás	Általános iskola								
					Együtt	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
						osztály							
1.	0- 2 éves	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	3- 5 "	32	-	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	6 "	18	-	13	5	5	-	-	-	-	-	-	-
4.	7 "	10	-	-	10	9	1	-	-	-	-	-	-
5.	8 "	21	-	1	18	2	14	2	-	-	-	-	-
6.	9 "	27	-	-	25	-	5	19	1	-	-	-	-
7.	10 "	20	-	-	17	-	-	4	11	2	-	-	-
8.	11 "	23	-	-	17	-	-	-	7	8	2	-	-
9.	12 "	23	-	-	18	-	-	1	1	4	11	1	-
10.	13 "	19	-	-	16	-	-	-	-	1	3	10	2
11.	14 "	28	-	-	20	-	-	-	-	-	-	8	12
12.	15 "	14	-	-	6	-	-	-	-	-	1	2	3
13.	16 "	20	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	6
14.	17 "	16	-	-	8	-	-	-	-	-	-	1	7
15.	18 "	9	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
16.	19 "	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
17.	Összesen	283	2	46	168	16	20	26	20	15	17	22	32

ÉLETKORA, ISKOLÁZOTTSÁGA

Gyógypedagógiai iskola									Középiskola					Szakmunkásképző iskola				Sor- szám
Együtt	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Együtt	I.	II.	III.	IV.	Együtt	I.	II.	III.	
osztály									osztály					évfolyam				

FIÚ

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.
2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.
3	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.
2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.
4	-	-	-	-	2	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	10.
2	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	4	4	-	-	11.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	3	2	1	-	12.
1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	1	-	2	13.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	1	14.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15.
17	1	3	1	2	4	4	1	1	3	3	-	-	-	11	7	1	3	16.

LÁNY

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.
1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.
3	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.
4	-	-	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.
1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.
3	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.
2	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	2	1	-	7	6	1	-	13.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	3	1	1	1	14.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	1	-	4	1	-	-	1	15.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.
16	-	1	1	4	4	1	2	3	9	-	4	1	4	11	7	2	2	17.

ÉLETKORA, ISKOLÁZOTTSÁGA

Gyógypedagógiai iskola									Középiskola					Szakmunkásképző iskola				Sor- szám
Együtt	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Együtt	I.	II.	III.	IV.	Együtt	I.	II.	III.	
osztály									osztály					évfolyam				

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.
2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.
2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.
3	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.
6	-	1	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.
5	-	-	-	-	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.
3	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.
7	-	-	-	1	2	2	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	11.
4	-	1	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	4	4	-	-	12.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	1	2	1	-	10	8	2	-	13.
1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	-	6	2	1	3	14.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	1	-	4	2	-	-	2	15.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.
33	1	4	2	6	8	5	3	4	12	3	4	1	4	22	14	3	5	17.

4.1.3 A VIZSGÁLT GYERMEKEK NEME, ÉLETKORA,
FPU, LÁNY EGYÜTT

Sor- szám	A megvizsgált gyermek száma	A vizsgált gyerme- kek összesen	Csecse- mő koru	Ovódás	Általános iskola								
					Együtt	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
						osztály							

Iskolázottság százalékában

1.	0- 2 éves	0,7	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	3- 5 "	11,3	-	69,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	6 "	6,4	-	28,3	3,0	31,3	-	-	-	-	-	-	-
4.	7 "	3,5	-	-	5,9	56,2	5,0	-	-	-	-	-	-
5.	8 "	7,4	-	2,2	10,7	12,5	70,0	7,7	-	-	-	-	-
6.	9 "	9,5	-	-	14,9	-	25,0	73,1	5,0	-	-	-	-
7.	10 "	7,1	-	-	10,1	-	-	15,4	55,0	13,3	-	-	-
8.	11 "	8,1	-	-	10,1	-	-	-	35,0	53,3	11,8	-	-
9.	12 "	8,1	-	-	10,7	-	-	3,8	5,0	26,7	64,7	4,5	-
10.	13 "	6,7	-	-	9,5	-	-	-	-	6,7	17,6	45,5	6,3
11.	14 "	9,9	-	-	11,9	-	-	-	-	-	-	36,4	37,5
12.	15 "	4,9	-	-	3,6	-	-	-	-	-	5,9	9,1	9,3
13.	16 "	7,1	-	-	3,6	-	-	-	-	-	-	-	18,8
14.	17 "	5,7	-	-	4,8	-	-	-	-	-	-	4,5	21,9
15.	18 "	3,2	-	-	0,6	-	-	-	-	-	-	-	3,1
16.	19 "	0,4	-	-	0,6	-	-	-	-	-	-	-	3,1
17.	Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Életkor százalékában

1.	0- 2 éves	100,0	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	3- 5 "	100,0	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	6 "	100,0	-	72,2	27,8	27,8	-	-	-	-	-	-	-
4.	7 "	100,0	-	-	100,0	90,0	10,0	-	-	-	-	-	-
5.	8 "	100,0	-	4,8	85,7	9,5	66,7	9,5	-	-	-	-	-
6.	9 "	100,0	-	-	92,6	-	18,6	70,4	3,7	-	-	-	-
7.	10 "	100,0	-	-	85,0	-	-	20,0	55,0	10,0	-	-	-
8.	11 "	100,0	-	-	73,9	-	-	-	30,4	34,8	8,7	-	-
9.	12 "	100,0	-	-	78,3	-	-	4,4	4,4	17,4	47,8	4,3	-
10.	13 "	100,0	-	-	84,2	-	-	-	-	5,3	15,6	52,6	10,5
11.	14 "	100,0	-	-	71,4	-	-	-	-	-	-	28,6	42,8
12.	15 "	100,0	-	-	42,8	-	-	-	-	-	7,1	14,3	21,4
13.	16 "	100,0	-	-	30,0	-	-	-	-	-	-	-	30,0
14.	17 "	100,0	-	-	50,0	-	-	-	-	-	-	6,3	43,7
15.	18 "	100,0	-	-	11,1	-	-	-	-	-	-	-	11,1
16.	19 "	100,0	-	-	100,0	-	-	-	-	-	-	-	100,0
17.	Összesen	100,0	0,7	16,2	59,4	5,6	7,1	9,2	7,1	5,3	6,0	7,8	11,3

ISKOLÁZOTTSÁGA, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN

Gyógypedagógia									Középiskola					Szakmunkásképző iskola				Sor- szám
Együtt	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Együtt	I.	II.	III.	IV.	Együtt	I.	II.	III.	
osztály									osztály					évfolyam				

Iskolázottság százalékában

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.
6,1	100,0	25,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.
6,1	-	25,0	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.
9,1	-	-	50,0	33,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.
18,2	-	25,0	-	50,0	25,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.
15,1	-	-	-	-	37,5	20,0	33,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.
9,1	-	-	-	-	12,5	20,0	-	25,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.
21,2	-	-	-	16,7	25,0	40,0	33,4	25,0	8,3	33,4	-	-	-	-	-	-	-	11.
12,1	-	25,0	-	-	-	20,0	33,3	25,0	-	-	-	-	-	18,2	28,6	-	-	12.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	33,4	33,3	50,0	100,0	-	45,4	57,1	66,7	-	13.
3,0	-	-	-	-	-	-	-	25,0	8,3	-	25,0	-	-	27,3	14,3	33,3	60,0	14.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	50,0	33,3	25,5	-	100,0	9,1	-	-	40,0	15.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	17.

Életkor százalékában

-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.
9,5	4,8	4,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.
7,4	-	3,7	3,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.
15,0	-	-	5,0	10,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.
26,1	-	4,3	-	13,1	8,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.
21,7	-	-	-	-	13,1	4,3	4,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.
15,8	-	-	-	-	5,3	5,3	-	5,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.
25,0	-	-	-	3,6	7,1	7,1	3,6	3,6	3,6	3,6	-	-	-	-	-	-	-	11.
28,6	-	7,2	-	-	-	7,2	7,1	7,1	-	-	-	-	-	28,6	28,6	-	-	12.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	20,0	5,0	10,0	5,0	-	50,0	40,0	10,0	-	13.
6,2	-	-	-	-	-	-	-	6,2	6,3	-	6,3	-	-	37,5	12,5	6,3	18,7	14.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	66,7	11,1	11,1	-	44,5	22,2	-	-	22,2	15.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16.
11,7	0,4	1,4	0,7	2,1	2,8	1,8	1,1	1,4	4,2	1,1	1,4	0,3	1,4	7,8	4,9	1,1	1,8	17.

4.2.1 A VIZSGÁLT GYERMEKEK TESTVÉRI KAPCSOLATAI A CSALÁD NAGYSÁGA SZERINT

Testvéri kapcsolat	A vizsgált gyermekek összesen	Ezek közül								
		0	1	2	3	4	5	6	7	8
		gyermekes családban él								
Nincs testvére	55	2	47	6	-	-	-	-	-	-
Csak édes testvére van	175	11	9	78	55	14	4	4	-	-
Csak fél testvére van	20	-	6	8	5	1	-	-	-	-
1 édes, 1 fél testvére van	6	-	-	-	6	-	-	-	-	-
1 édes, 2 fél testvére van	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-
1 édes, 3 fél testvére van	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 édes, 1 fél testvére van	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 édes, 5 fél testvére van	6	-	-	-	3	-	-	-	-	3
3 édes, 1 fél testvére van	7	-	1	-	-	6	-	-	-	-
4 édes, 3 fél testvére van	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
5 édes, 1 fél testvére van	11	-	-	-	-	-	5	6	-	-
<i>Összesen</i>	<i>283</i>	<i>13</i>	<i>63</i>	<i>92</i>	<i>71</i>	<i>21</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>-</i>	<i>4</i>

4.2.2 A VIZSGÁLT GYERMEKEK TESTVÉRI KAPCSOLATAI A CSALÁD NAGYSÁGA SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN

Testvéri kapcsolat	A vizsgált gyermekek összesen	Ezek közül								
		0	1	2	3	4	5	6	7	8
		gyermekes családban él								

Testvéri kapcsolatok százalékában

Nincs testvére	19,4	15,4	74,6	6,5	-	-	-	-	-	-
Csak édes testvére van	61,8	84,6	14,3	84,8	77,5	66,7	44,4	40,0	-	-
Csak fél testvére van	7,1	-	9,5	8,7	7,0	4,8	-	-	-	-
1 édes, 1 fél testvére van	2,1	-	-	-	8,5	-	-	-	-	-
1 édes, 2 fél testvére van	0,7	-	-	-	2,8	-	-	-	-	-
1 édes, 3 fél testvére van	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 édes, 1 fél testvére van	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 édes, 5 fél testvére van	2,1	-	-	-	4,2	-	-	-	-	75,0
3 édes, 1 fél testvére van	2,5	-	1,6	-	-	28,5	-	-	-	-
4 édes, 3 fél testvére van	0,4	-	-	-	-	-	-	-	-	25,0
5 édes, 1 fél testvére van	3,9	-	-	-	-	-	55,6	60,0	-	-
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>-</i>	<i>100,0</i>

A családban élő gyermekek százalékában

Nincs testvére	100,0	3,6	85,5	10,9	-	-	-	-	-	-
Csak édes testvére van	100,0	6,3	5,1	44,6	31,4	8,0	2,3	2,3	-	-
Csak fél testvére van	100,0	-	30,0	40,0	25,0	5,0	-	-	-	-
1 édes, 1 fél testvére van	100,0	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-
1 édes, 2 fél testvére van	100,0	-	-	-	100,0	-	-	-	-	-
1 édes, 3 fél testvére van	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 édes, 1 fél testvére van	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2 édes, 5 fél testvére van	100,0	-	-	-	50,0	-	-	-	-	50,0
3 édes, 1 fél testvére van	100,0	-	14,3	-	-	85,7	-	-	-	-
4 édes, 3 fél testvére van	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	100,0
5 édes, 1 fél testvére van	100,0	-	-	-	-	-	45,5	54,5	-	-
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>4,6</i>	<i>22,3</i>	<i>32,5</i>	<i>25,1</i>	<i>7,4</i>	<i>3,2</i>	<i>3,5</i>	<i>-</i>	<i>1,4</i>

4. 3. 1 A GYERMEKEK GONDOZÁSA A SZÜLŐK GAZDASÁGI AKTIVITÁSA SZERINT

A gyermekek gondozója	Családok összesen	Csak az apa keres	Apa keres és egyéb forrás	Csak az anya keres	Anya keres és egyéb forrás	Mindkét szülő			Apa és gyermek keres	Anya és gyermek keres	Egyéb forrás
						keres	keres és egyéb forrás	keres és gyermek keres			
Az apa	4	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Az anya	135	5	3	13	11	53	3	28	2	14	3
Az apa és az anya	18	1	-	-	-	13	-	4	-	-	-
Más rokon	4	-	2	-	-	1	-	-	-	-	1
Intézet	6	1	-	1	-	4	-	-	-	-	-
Ismeretlen	7	-	-	1	-	5	-	-	-	-	1
Összesen	174	8	5	15	11	79	3	32	2	14	5

4. 3. 2 A GYERMEKEK GONDOZÁSA A SZÜLŐK GAZDASÁGI AKTIVITÁSA SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN

A gyermekek gondozója	Családok összesen	Csak az apa keres	Apa keres és egyéb forrás	Csak az anya keres	Anya keres és egyéb forrás	Mindkét szülő			Apa és gyermek keres	Anya és gyermek keres	Egyéb forrás
						keres	keres és egyéb forrás	keres és gyermek keres			

A gyermekek gondozója százalékában

Az apa	2,3	12,5	-	-	-	3,8	-	-	-	-	-
Az anya	77,6	62,5	60,0	86,7	100,0	67,1	100,0	87,5	100,0	100,0	60,0
Az apa és az anya	10,3	12,5	-	-	-	16,4	-	12,5	-	-	-
Más rokon	2,3	-	40,0	-	-	1,3	-	-	-	-	20,0
Intézet	3,5	12,5	-	6,7	-	5,1	-	-	-	-	-
Ismeretlen	4,0	-	-	6,6	-	6,3	-	-	-	-	20,0
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

A szülők gazdasági aktivitásának százalékában

Az apa	100,0	25,0	-	-	-	75,0	-	-	-	-	-
Az anya	100,0	3,7	2,2	9,6	8,2	39,3	2,2	20,7	1,5	10,4	2,2
Az apa és az anya	100,0	5,6	-	-	-	72,2	-	22,2	-	-	-
Más rokon	100,0	-	50,0	-	-	25,0	-	-	-	-	25,0
Intézet	100,0	16,7	-	16,7	-	66,6	-	-	-	-	-
Ismeretlen	100,0	-	-	14,3	-	71,4	-	-	-	-	14,3
Összesen	100,0	4,6	2,9	8,6	6,3	45,4	1,7	18,4	1,1	8,1	2,9

4.4.1 AZ ALKOHOLISTÁK CSALÁDI NAGYSÁGA
ISKOLATÍPUSOK

Sor- szám	A család nagysága	A vizsgált gyer- mekek össze- sen	Általános iskola							Gyógypedagógia				
			együtt	5	4	3	2	1	0	együtt	5	4	3	2
				tanulmányi eredmény							tanulmányi			

Szám

1.	0 gyermek	13	8	2	-	5	1	-	-	1	1	-	-	-
2.	1 "	63	34	4	16	12	2	-	-	5	-	2	2	-
3.	2 "	92	50	6	20	19	1	2	2	6	-	3	2	-
4.	3 "	71	42	4	12	19	-	3	4	7	-	1	4	-
5.	4 "	21	12	1	3	5	1	-	2	5	-	1	2	2
6.	5 "	9	5	2	3	-	-	-	-	1	-	1	-	-
7.	6 "	10	1	-	1	-	-	-	-	8	-	4	4	-
8.	7 "	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	8 "	4	3	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-
10.	Összesen	283	155	19	55	61	5	6	9	33	1	12	14	2

A családnagyság százalékában

11.	0 gyermek	4,6	5,2	10,5	-	8,2	20,0	-	-	3,0	100,0	-	-	-
12.	1 "	22,3	21,9	21,0	29,1	19,7	40,0	-	-	15,2	-	16,7	14,3	-
13.	2 "	32,5	32,3	31,6	36,4	31,2	20,0	33,3	22,2	18,2	-	25,0	14,3	-
14.	3 "	25,1	27,1	21,1	21,8	31,1	-	50,0	44,5	21,2	-	8,3	28,6	-
15.	4 "	7,4	7,7	5,3	5,5	8,2	20,0	-	22,2	15,2	-	8,3	14,3	100,0
16.	5 "	3,2	3,2	10,5	5,4	-	-	-	-	3,0	-	8,3	-	-
17.	6 "	3,5	0,7	-	1,8	-	-	-	-	24,2	-	33,4	28,5	-
18.	7 "	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19.	8 "	1,4	1,9	-	-	1,6	-	16,7	11,1	-	-	-	-	-
20.	Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

A tanulmányi eredmény százalékában

21.	0 gyermek	-	100,0	25,0	-	62,5	12,5	-	-	100,0	100,0	-	-	-
22.	1 "	-	100,0	11,8	47,0	35,3	5,9	-	-	100,0	-	40,0	40,0	-
23.	2 "	-	100,0	12,0	40,0	38,0	2,0	4,0	4,0	100,0	-	50,0	33,3	-
24.	3 "	-	100,0	9,5	28,6	45,2	-	7,2	9,5	100,0	-	14,3	57,1	-
25.	4 "	-	100,0	8,3	25,0	41,7	8,3	-	16,7	100,0	-	20,0	40,0	40,0
26.	5 "	-	100,0	40,0	60,0	-	-	-	-	100,0	-	100,0	-	-
27.	6 "	-	100,0	-	100,0	-	-	-	-	100,0	-	50,0	50,0	-
28.	7 "	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29.	8 "	-	100,0	-	-	33,4	-	33,3	33,3	-	-	-	-	-
30.	Összesen	-	100,0	12,3	35,5	39,3	3,2	3,9	5,8	100,0	3,0	36,4	42,4	6,1

A VIZSGÁLT GYERMEKEK TANULMÁNYI EREDMÉNYE,
SZERINT

Gyógytárgy		Középiskola					Szaknunképző iskola					Ovó- dás koru	Dolgo- zó	Sor- szám
1	Ø	együtt	5	4	3	2	1	együtt	5	4	3	2	1	
eredmény			tanulmányi eredmény					tanulmányi eredmény						

Szám

-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	2	-	-	1	-	1.
1	-	2	-	2	-	-	-	8	-	3	4	1	-	8	6	2.
1	-	5	1	4	-	-	-	6	-	4	2	-	-	19	6	3.
1	1	2	-	2	-	-	-	4	1	-	3	-	-	14	2	4.
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	2	1	5.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	6.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	7.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	9.
3	1	9	1	8	-	-	-	22	1	8	12	1	-	48	16	10.

A családnagyság százalékában

-	-	-	-	-	-	-	-	13,6	-	12,5	16,7	-	-	2,1	-	11.
33,4	-	22,2	-	25,0	-	-	-	36,4	-	37,5	33,3	100,0	-	16,7	37,5	12.
33,3	-	55,6	100,0	50,0	-	-	-	27,2	-	50,0	16,7	-	-	39,6	37,5	13.
33,3	100,0	22,2	-	25,0	-	-	-	18,2	100,0	-	25,0	-	-	29,2	12,5	14.
-	-	-	-	-	-	-	-	4,6	-	-	8,3	-	-	4,1	6,3	15.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,1	6,2	16.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,1	-	17.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,1	-	19.
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	-	-	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	-	100,0	100,0	20.

A tanulmányi eredmény százalékában

-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	33,3	66,7	-	-	-	-	21.
20,0	-	100,0	-	100,0	-	-	-	100,0	-	37,5	50,0	12,5	-	-	-	22.
16,7	-	100,0	20,0	80,0	-	-	-	100,0	-	66,7	33,3	-	-	-	-	23.
14,3	14,3	100,0	-	100,0	-	-	-	100,0	25,0	-	75,0	-	-	-	-	24.
-	-	-	-	-	-	-	-	100,0	-	-	100,0	-	-	-	-	25.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29.
9,1	3,0	100,0	11,1	88,9	-	-	-	100,0	4,6	36,3	54,5	4,6	-	-	-	30.

4. 5.1 SEGÍTÉS A TANULÁSBAN A GYERMEKEK ISKOLAI ELŐMENETELE SZERINT

Tanulásban segít	A vizsgált gyermekek összesen	5	4	3	2	1	0	Nem iskolás koru
tanulmányi eredmény								
Apa	15	-	8	6	1	-	-	-
Anya	59	7	24	23	2	3	-	-
Apa és anya	9	-	4	4	1	-	-	-
Anya és rokon	2	-	1	1	-	-	-	-
Rokon	2	-	1	1	-	-	-	-
Anya és testvér	2	-	-	2	-	-	-	-
Testvér	1	1	-	-	-	-	-	-
Más személy	10	-	3	5	-	1	1	-
Napközi	15	5	8	2	-	-	-	-
Intézet	17	3	4	8	1	-	1	-
Nem iskolás koru	64	-	-	-	-	-	-	64
Senki	87	6	30	35	3	5	8	-
Összesen	283	22	83	87	8	9	10	64

4. 5.2 SEGÍTÉS A TANULÁSBAN A GYERMEKEK ISKOLAI ELŐMENETELE SZERINT, SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN

Tanulásban segít	A vizsgált gyermekek összesen	5	4	3	2	1	0	Nem iskolás koru
tanulmányi eredmény								

A tanulásban való segítség százalékaiban

Apa	5,3	-	9,7	6,9	12,5	-	-	-
Anya	20,9	31,8	28,9	26,4	25,0	33,3	-	-
Apa és anya	3,2	-	4,8	4,6	12,5	-	-	-
Anya és rokon	0,7	-	1,2	1,2	-	-	-	-
Rokon	0,7	-	1,2	1,2	-	-	-	-
Anya és testvér	0,7	-	-	2,3	-	-	-	-
Testvér	0,4	4,6	-	-	-	-	-	-
Más személy	3,5	-	3,6	5,7	-	11,1	10,0	-
Napközi	5,3	22,7	9,6	2,3	-	-	-	-
Intézet	6,0	13,6	4,8	9,2	12,5	-	10,0	-
Nem iskolás koru	22,6	-	-	-	-	-	-	100,0
Senki	30,7	27,3	36,2	40,2	37,5	55,6	80,0	-
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tanulmányi eredmény százalékaiban

Apa	100,0	-	53,3	40,0	6,7	-	-	-
Anya	100,0	11,8	40,7	39,0	3,4	5,1	-	-
Apa és anya	100,0	-	44,5	44,4	11,1	-	-	-
Anya és rokon	100,0	-	50,0	50,0	-	-	-	-
Rokon	100,0	-	50,0	50,0	-	-	-	-
Anya és testvér	100,0	-	-	100,0	-	-	-	-
Testvér	100,0	100,0	-	-	-	-	-	-
Más személy	100,0	-	30,0	50,0	-	10,0	10,0	-
Napközi	100,0	33,3	53,4	13,3	-	-	-	-
Intézet	100,0	17,6	23,5	47,1	5,9	-	5,9	-
Nem iskolás koru	100,0	-	-	-	-	-	-	100,0
Senki	100,0	6,9	34,5	40,2	3,4	5,7	9,2	-
Összesen	100,0	7,8	29,3	30,8	2,8	3,2	3,5	22,6

4.6.1 A CSALÁD EGYÜTT ÉTKEZÉSE AZ ITALOZÁS GYAKORISÁGA SZERINT

Együtt étkezés	Összesen	Az italozás gyakorisága				
		naponta	hetente	hetente többször	alkalom-szerűen	ismeretlen

Szám

Ebéd

igen	144	81	5	24	33	1
nem	26	18	1	2	5	-
ismeretlen	4	3	-	-	-	1
Összesen	174	102	6	26	38	2

Vacsora

igen	140	79	5	23	32	1
nem	30	20	1	3	6	-
ismeretlen	4	3	-	-	-	1
Összesen	174	102	6	26	38	2

Az együtt étkezés százalékában

Ebéd

igen	82,8	79,4	83,3	92,3	86,8	50,0
nem	14,9	17,7	16,7	7,7	13,2	-
ismeretlen	2,3	2,9	-	-	-	50,0
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vacsora

igen	80,5	77,5	83,3	88,5	84,2	50,0
nem	17,2	19,6	16,7	11,5	15,8	-
ismeretlen	2,3	2,9	-	-	-	50,0
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Az italozás gyakorisága százalékában

Ebéd

igen	100,0	56,2	3,5	16,7	22,9	0,7
nem	100,0	69,2	3,8	7,7	19,3	-
ismeretlen	100,0	75,0	-	-	-	25,0
Összesen	100,0	58,6	3,5	14,9	21,8	1,2

Vacsora

igen	100,0	56,4	3,6	16,4	22,9	0,7
nem	100,0	66,7	3,3	10,0	20,0	-
ismeretlen	100,0	75,0	-	-	-	25,0
Összesen	100,0	58,6	3,5	14,9	21,8	1,2

A NÉPESSÉGTUDOMÁNYI KUTATÓ INTÉZET KÖZLEMÉNYEI SOROZATBAN

EDDIG AZ ALÁBBI KÖTETEK JELENTEK MEG:

1. Magyarország megyénkénti népességének várható alakulása, 1960. I. - 1980. I. között. 1963/1.
2. A nyugdíjasok helyzete, 1963/2.
3. A korbevállás megbízhatóságának vizsgálata az 1960. évi népszámlálásnál 1964/1.
4. Magyarország népességének demográfiai jellemzői régióként. 1965/1.
5. A válások okai. 1965/2.
6. A budapesti nyugdíjasok helyzete és problémái. 1965/3.
7. A társadalmi átrétegződés és demográfia hatása. I. Budapesten és a városokban, 1965/4.
8. A népesség foglalkozásának változása 1960-1963 között. 1965/5.
9. Vizsgálatok a népesség területi eloszlásának alakulásáról Magyarországon. 1900-1960. 1966/1.
10. Lakásdemográfiai adatok. 1966/2.
11. A szociális intézetek és gondozottaik helyzete. 1966/3.
12. Magyarország népességének területi előreszámítása. 1966/4.
13. A magyar leíró statisztika irány fejlődése. 1966/5.
14. Termékenységi adatok. 1966/6.
15. A demográfiai tényezők hatása a művelődésre. 1967/1.
16. Iskolai végzettség és szakképzettség. 1967/2.
17. Magyarország népességének gazdasági korfái. 1967/3.
18. Nemzetiségek demográfiai sajátosságai Baranya megyében. 1968/1.
19. Magyarország népességének előreszámítása. 1966-2001. 1968/2.
20. A magyar történeti demográfia a II. világháború után. 1968/3. *(Angol nyelven.)*
21. Történeti demográfiai kollokvium. Budapest, 1965, 1968/4. *(Francia, angol és német nyelven.)*
22. Demográfiai jellemzők a települések nagyságcsoporthoz szerint, 1900-1960. 1968/5.
23. A Központi Statisztikai Hivatal Népeségtudományi Kutató Intézetének évkönyve, 1963-1968. 1968/6. *(Magyar és angol nyelven.)*
24. Alkoholizmus. 1968/7.
25. Gyermekgondozási segély. 1969/1.
26. Kutatási módszerek a termékenység és a családtervezés vizsgálatára: Magyar tapasztalatok. 1969/2. *(Angol nyelven.)*
27. Családtervezés Magyarországon. Az 1966. évi termékenységi és családtervezési vizsgálat (TCS) fontosabb adatai. 1970/1.
28. Gyermekgondozási segély. 1970/2.
29. 1966. évben egyetemi (főiskolai) felvételre jelentkezők demográfiai és testfejllettségi vizsgálata. 1970/3.
30. Társadalmi átrétegződés és demográfiai hatásai. II. Magyarországon. 1970/4.
31. Családtervezés Magyarországon. Az 1966. évi termékenységi és családtervezési vizsgálat (TCS) fontosabb adatai. 1970/5. *(Angol nyelven.)*
32. A IX. Biológiai Vándorgyűlésen elhangzott előadások tartalmi kivonatai. Budapest, 1970. május 6-8. 1970/2. *(Angol nyelven.)*
33. Magyarország népességének 1957 óta történt belföldi vándorlásának vizsgálata néhány szempontból. 1971/1. *(Angol nyelven.)*
34. Magyarország halandósági táblái 1900/01-től 1967/68-ig. 1971/2.
35. Népesedéspolitika Magyarországon. 1972/1.
36. Magyarország népességének előreszámítása (1972-2001). 1973/1.
37. Nemzetiségek demográfiai sajátosságai Baranya megyében. II. 1973/2.
38. Magyarország népesedése. 1974/1. *(Angol nyelven.)*